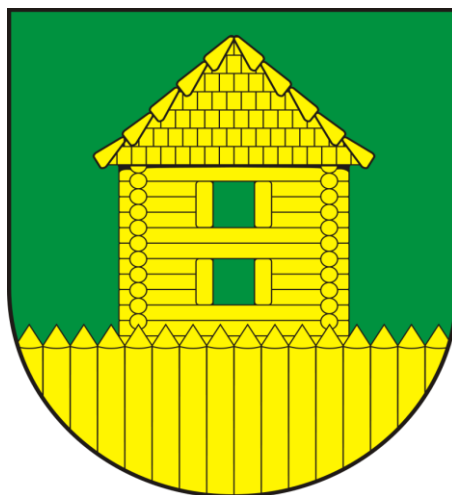

TYTUŁ OPRACOWANIA

**PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA
NA ŚRODOWISKO
DO PLANU OGÓLNEGO
GMINY GRODZICZNO**

ZAMAWIAJĄCY

Gmina Grodziczno
Grodziczno 17A
13-324 Grodziczno

WYKONAWCA

Enviro Magdalena Czarna
mgr inż. Magdalena Czarna
ul. Ruczajowa 20B/11
65-153 Zielona Góra

 PROJEKT
mgr inż. Grzegorz Malinowski
ul. Wąska 32/2
07-200 Wyszków

DATA OPRACOWANIA

19.01.2026 r.

Spis treści

1. Informacje o projektowanym dokumencie	4
1.1. Podstawy prawne opracowania	4
1.2. Zawartość dokumentu i główne cele opracowania	5
1.3. Powiązania opracowania z innymi dokumentami	5
1.4. Metody zastosowane podczas prognozy	15
1.5. Propozycje dotyczące przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień projektowanego dokumentu oraz częstotliwości jej przeprowadzania	16
1.6. Informacje o możliwym transgranicznym oddziaływaniu projektowanego dokumentu na środowisko	16
2. Analiza stanu i zmian środowiska	17
2.1. Istniejący stan środowiska	17
2.1.1. Położenie geograficzne	17
2.1.2. Regionalizacja fizjograficzna	18
2.1.3. Warunki klimatyczne	26
2.1.4. Wody powierzchniowe	26
2.1.5. Wody podziemne i Główne Zbiorniki Wód Podziemnych	35
2.1.6. Obszary zagrożone powodzią	35
2.1.7. Strefy ochronne ujęć wody	37
2.1.8. Obszary ochronne zbiorników wód śródlądowych	37
2.1.9. Gleby, obszary zmeliorowane i grunty rolne stanowiące użytki rolne klas I-III oraz grunty leśne	38
2.1.10. Tereny zagrożone ruchami masowymi ziemi	38
2.1.11. Tereny górnicze i obszary górnicze wraz z filarami ochronnymi	38
2.1.12. Udokumentowane złoża kopalin, kompleksy podziemnego składowania dwutlenku węgla i podziemne bezzbiornikowe magazyny substancji	39
2.1.13. Obszary uzdrowisk i obszary ochrony uzdrowiskowej	40
2.1.14. Struktura przyrodnicza	40
2.1.15. Zabytki	47
2.1.16. Pomniki zagłady i ich strefy ochronne	48
2.1.17. Tereny zamknięte i ich strefy ochronne	48
2.1.18. Obszary ograniczonego użytkowania	49
2.1.19. Obszary wymagające przekształceń, rehabilitacji, rekultywacji lub remediacji	49
2.1.20. Obszary zdegradowane i obszary rewitalizacji	49
2.1.21. Obszary ciche w aglomeracji oraz obszary ciche poza aglomeracją	49
2.1.22. Zakłady o zwiększonym i dużym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej	50
2.1.23. Obszary pasa nadbrzeżnego, w tym w szczególności pasa technicznego	50
2.1.24. Obszary wpisane do rejestru bezpośrednich zagrożeń szkodą w środowisku i szkód w środowisku oraz wpisane do rejestru historycznych zanieczyszczeń powierzchni ziemi	50
2.2. Ochrona prawna elementów przyrodniczych	50
2.3. Zagrożenia środowiska naturalnego	53
2.3.1. Zanieczyszczenie powietrza	53
2.3.2. Wody powierzchniowe	54
2.3.3. Wody podziemne	55
2.3.4. Obszary zagrożone powodzią	55
2.3.5. Główne Zbiorniki Wód Podziemnych	56

2.3.6.	Gleby.....	56
2.3.7.	Hałas.....	56
3.	Potencjalne zmiany środowiska w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu ..	56
4.	Istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności dotyczące obszarów podlegających ochronie na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody	57
5.	Cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym, istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu, oraz sposoby, w jakich te cele i inne problemy środowiska zostały uwzględnione podczas opracowywania dokumentu.....	100
6.	Charakterystyka ustaleń Planu ogólnego gminy Grodziczno	104
6.1.	Infrastruktura społeczna	108
6.2.	Infrastruktura transportowa	108
6.3.	Gospodarka wodno-ściekowa.....	109
6.4.	Zaopatrzenie w energię elektryczną	110
6.5.	Zaopatrzenie w gaz.....	110
6.6.	Zaopatrzenie w ciepło.....	110
6.7.	Gospodarka odpadami komunalnymi	110
6.8.	Zapotrzebowanie na nową zabudowę	111
7.	Przewidywane oddziaływanie na środowisko	111
8.	Rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, w szczególności na cele i przedmiot ochrony obszarów Natura 2000 oraz integralność tych obszarów.....	116
9.	Propozycje rozwiązań alternatywnych do rozwiązań zawartych w projektowanym dokumencie wraz z uzasadnieniem ich wyboru oraz opis metod dokonania oceny prowadzącej do tego wyboru, albo wyjaśnienie braku rozwiązań alternatywnych, w tym wskazanie napotkanych trudności wynikających z niedostatków techniki lub luk we współczesnej wiedzy	117
10.	Streszczenie w języku niespecjalistycznym	117

1. Informacje o projektowanym dokumencie

Podstawę do sporządzenia Prognozy oddziaływania na środowisko stanowią przepisy ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (t. j. Dz. U. z 2024 r., poz. 1112 z późn. zm.) – zwanej dalej ustawą OOS:

- art. 46 ust. 1 pkt 1) t. j. „Przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko wymaga projekt planu ogólnego gminy, wyznaczający ramy dla późniejszej realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko”,
- art. 51 ust. 1 t. j. „Organ opracowujący projekt, o którym mowa w art. 46 sporządza prognozę oddziaływania na środowisko”,
- art. 52 ust. 1 t. j. „Informacje zawarte w prognozie oddziaływania na środowisko, powinny być opracowane stosownie do stanu współczesnej wiedzy i metod oceny oraz dostosowane do zawartości i stopnia szczegółowości projektowanego dokumentu oraz etapu przyjęcia tego dokumentu w procesie opracowywania projektów dokumentów powiązanych z tym dokumentem”.

Prognozę oddziaływania na środowisko przygotowano zgodnie z uzgodnieniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Olsztynie (pismo z dnia 25 października 2024 r., znak sprawy: WOOS.411.111.2024.MP) oraz opinią Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Nowym Mieście Lubawskim (pismo z dnia 24 października 2024 r., znak sprawy: ZNS.9022.4.22.2024) spełniając tym samym wymagania art. 53 ustawy OOS.

Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Olsztynie oraz Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Nowym Mieście Lubawskim uzgodnili zakres i stopień szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko do przedmiotowego projektu, zgodny z wymaganiami art. 51 ust. 2 ustawy OOS.

Do prognozy dołączono zgodnie z art. 51 ust. 2 pkt 1f) ustawy OOS oświadczenie autora o spełnianiu wymagań, o których mowa w art. 74 ust. 2 ustawy OOS.

1.1. Podstawy prawne opracowania

Podstawy prawne opracowania stanowią:

- ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (t. j. Dz. U. z 2024 r., poz. 1112 z późn. zm.) – zwana dalej ustawą OOS,
- ustawa z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (t. j. Dz. U. z 2024 r., poz. 1130 z późn. zm.),
- ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (t. j. Dz. U. z 2025 r., poz. 647 z późn. zm.) – zwana dalej ustawą POŚ,
- ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (t. j. Dz. U. z 2024 r., poz. 1478 z późn. zm.),
- ustawa z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne (t. j. Dz. U. z 2025 r., poz. 960 z późn. zm.),
- rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (t. j. Dz. U. z 2014 r., poz. 112),

- rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 10 września 2019 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (Dz. U. z 2019 r., poz. 1839 z późn. zm.).

1.2. Zawartość dokumentu i główne cele opracowania

Prognoza stanowi realizację Uchwały Nr VII/35/2024 Rady Gminy Grodziczno z dnia 22 sierpnia 2024 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia planu ogólnego gminy Grodziczno.

Celem opracowania jest identyfikacja oraz ocena potencjalnych skutków dla środowiska jakie mogą wystąpić wskutek realizacji ustaleń planu ogólnego oraz wskazanie rozwiązań, które zminimalizują ewentualne negatywne skutki dla środowiska.

Granica obszaru objętego planem ogólnym obejmuje granice administracyjne gminy Grodziczno.

Obecnie na terenie gminy Grodziczno obowiązuje zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego (SUiKZP), przyjęta Uchwałą Nr XIII/99/2011 Rady Gminy w Grodzicznie z dnia 10 listopada 2011 r., która po przyjęciu planu ogólnego gminy utraci moc. Część obszaru gminy Grodziczno pokryta jest Miejscowymi Planami Zagospodarowania Przestrzennego (MPZP).

1.3. Powiązania opracowania z innymi dokumentami

W Planie ogólnym gminy Grodziczno określając zasady polityki przestrzennej zwrócono uwagę na dokumenty lokalne związane z rozwojem gminy, a także na dokumenty obejmujące swoim zasięgiem powiat oraz województwo.

W zakresie zagospodarowania przestrzennego na poziomie lokalnym (wewnętrznym)

Zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Grodziczno, przyjęta Uchwałą Nr XIII/99/2011 Rady Gminy w Grodzicznie z dnia 10 listopada 2011 r.

W zmianie Studium określono strukturę funkcjonalno-przestrzenną gminy wydzielając:

- strefę I – parkowo-krajobrazowa, obejmuje najcenniejsze przyrodniczo tereny w środkowej części gminy – Obszar Chronionego Krajobrazu Doliny Rzeki Wel oraz teren Welskiego Parku Krajobrazowego. Przewidziana do rozwoju funkcji leśnej, przyrodniczej i turystycznej oraz rolnictwa ekologicznego,
- strefę II – krajobrazowa, obejmuje niewielki obszar w południowo-wschodniej części gminy w całości położony w obrębie Buchnowskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu. Przewidziana do rozwoju funkcji leśnej, przyrodniczej i turystycznej oraz rolnictwa ekologicznego,
- strefę III – aktywizacji gospodarczej, obejmuje północno-wschodnią część gminy. Przewidziana do rozwoju wielofunkcyjnego – mieszkalnictwa, rzemiosła, wytwórczości i składów, bardziej intensywnych form rolnictwa, a w rejonie jeziora Hartowiec również funkcji turystycznej,
- strefa IV – rolniczo-osadnicza, obejmuje południowo-zachodnie tereny gminy. Przewidziana do rozwoju głównie funkcji rolnej.

W dokumencie wskazano kierunki polityki przestrzennej dla poszczególnych stref – **Tabela**

1.

Tabela 1. Kierunki polityki przestrzennej dla poszczególnych stref wskazanych w SUIKZP gminy Grodziczno [źródło: Załącznik nr 1 do Uchwały XIII/99/2011 Rady Gminy Grodziczno z dnia 10 listopada 2011 r.]

Strefa I – „parkowo-krajobrazowa”	
Teren strefy przecina obszar gminy Grodziczno od jej południowo-wschodniej granicy w kierunku północno-zachodnim. Obejmuje tereny najcenniejsze krajobrazowo i przyrodniczo związane ze środkowym biegiem rzeki Wel: Welski Park Krajobrazowy oraz Obszar Chronionego Krajobrazu Doliny Rzeki Wel. W obrębie strefy znajduje się rezerwat „Piekietko” oraz ostoje przyrody Natura 2000: Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk Przełomowa Dolina Rzeki Wel, Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk Dolina Drwęcy. Funkcje gospodarcze w tej strefie muszą być podporządkowane wymogom ochrony środowiska. W obrębie strefy wydzielono dwa obszary funkcjonalne:	
Obszar IA – „Parkowy”	
Obejmuje teren Welskiego Parku Krajobrazowego (WPK) – jego znaczącą część położoną w granicach gminy Grodziczno. Granica obszaru pokrywa się z granicą WPK. W północnej części obszaru znajduje się fragment ostoi Natura 2000 Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk Doliny Drwęcy. Obszar położony prawie w całości (poza północnym skrajem – okolice miejscowości Grodziczno i częściowo Nowe Grodziczno) w zlewni pojeziernej. Predysponowany głównie do funkcji leśnej, przyrodniczej i turystycznej, w tym również w formach pobytowych oraz rolnictwo w formach przyjaznych środowisku.	Kierunki polityki przestrzennej: - unikać sytuowania elektrowni wiatrowych, - chronić teren ostoi przyrody „Przełomowa Dolina Rzeki Wel” przed nową zabudową w tym rolniczą, - zachować rzekę Wel i jej dolinę w wysokim stopniu naturalności, - chronić pozostały teren WPK przed zabudową rozproszoną; nową zabudowę należy lokalizować w nawiązaniu do istniejącej zabudowy wsi Lorki i Trzcina, - grunty marginalne, nieprzydatne do rolnictwa, mogą być zalesiane pod warunkiem wykonania rozpoznania (ekspertyzy) w kierunku wykluczenia występowania na nich siedlisk z załącznika I Dyrektywy Siedliskowej, w tym ciepłolubnych muraw napiaskowych i muraw kserotermicznych, wykształcających się na suchych piaszczystych glebach na stanowiskach o odpowiednich warunkach termicznych i ekspozycji słonecznej, - trwałe użytki zielone, szczególnie wytworzone z gleb pochodzenia organicznego pozostawić w dotychczasowym użytkowaniu, - tereny bagienne pozostawić w stanie naturalnym, - preferencje dla rozwoju turystyki kwalifikowanej, wędrówkowej – rowerowej, pieszej, wodnej, - przystosować teren do penetracji turystycznej poprzez wytyczenie i urządzenie ścieżek pieszych, rowerowych, - rozwijać funkcję agroturystyki przede wszystkim w oparciu o istniejące siedliska z ich ewentualną rozbudową, - w rolnictwie stworzyć preferencje dla rozwoju form opartych o ekologiczne zasady gospodarowania, - rozwój osadnictwa turystycznego w miejscowości Rynek, zgodnie z obowiązującym planem miejscowym oraz na wyznaczonych terenach rozwojowych w m. Rynek i w rejonie jeziora Grądy przy drodze na Kiełpiny. W północnej części obszaru, w sąsiedztwie miejscowości Grodziczno wyznaczono tereny rozwojowe pod nowe osadnictwo o dominującej funkcji mieszkaniowej.

Obszar IB – „krajobrazowy”	
Obejmuje teren Obszaru Chronionego Krajobrazu Doliny Rzeki Wel, jego części w granicach gminy Grodziczno. Granica obszaru pokrywa się z granicą OCHK. W obrębie obszaru znajduje się część ostoi „Dolina Drwęcy”.	<u>Kierunki polityki przestrzennej:</u> - unikać sytuowania elektrowni wiatrowych, - chronić dolinę rzeki Wel przed zabudową w tym rolniczą, zachować rzekę i jej dolinę w wysokim stopniu naturalności, - trwałe użytki zielone, szczególnie wytworzone z gleb pochodzenia organicznego pozostawić w dotychczasowym użytkowaniu, - tereny bagienne pozostawić w stanie naturalnym, - grunty marginalne, nieprzydatne dla rolnictwa, mogą być zalesiane pod warunkiem wykonania rozpoznania (ekspertyzy) w kierunku wykluczenia występowania na nich siedlisk z załącznika I Dyrektywy Siedliskowej, w tym ciepłolubnych muraw napiaskowych i muraw kserotermicznych, wykształcających się na suchych piaszczystych glebach na stanowiskach o odpowiednich warunkach termicznych i ekspozycji słonecznej, - przystosować teren do penetracji turystycznej poprzez wytyczenie i urządzenie ścieżek pieszych, rowerowych, - rozwijać funkcję agroturystyki przede wszystkim w oparciu o istniejące siedliska z ich ewentualną rozbudową, - obiekty obsługi ruchu turystycznego lokalizować w nawiązaniu do istniejącej sieci osadniczej, - w rolnictwie stworzyć preferencje dla rozwoju form opartych o ekologiczne zasady gospodarowania, rozwój upraw warzywniczych i sadownictwa. W obrębie obszaru wyznaczono tereny rozwojowe o dominującej funkcji mieszkalno-usługowej w miejscowości Kuligi. Niewielki teren pod funkcje rekreacyjne wyznaczono nad rzeką Bałwanką w miejscowości Mroczenkoi w przysiółki Wenecja. Nowa zabudowa winna być realizowana na terenach osadniczych, gdzie rezerwy terenu pod funkcje mieszkaniowe nie zostały wykorzystane. Są to tereny położone w większości poza zlewnią pojezierną. Gospodarka ściekowa w miejscowościach Zajączkowo, Kuligi może być prowadzona w oparciu o indywidualne systemy.
Strefa II – „krajobrazowa”	
Obejmuje teren Buchnowskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu, jego części w granicach gminy Grodziczno. Teren położony jest w zlewni pojezierniej.	
<u>Kierunki polityki przestrzennej:</u> - przystosować teren do penetracji turystycznej poprzez wytyczenie i urządzenie ścieżek pieszych, rowerowych, - rozwijać funkcję agroturystyki przede wszystkim w oparciu o istniejące siedliska z ich ewentualną rozbudową, - w rolnictwie stworzyć preferencje dla rozwoju form opartych o ekologiczne zasady gospodarowania, - unikać sytuowania elektrowni wiatrowych, - trwałe użytki zielone, szczególnie wytworzone z gleb pochodzenia organicznego pozostawić w dotychczasowym użytkowaniu, - tereny bagienne pozostawić w stanie naturalnym, - grunty marginalne, nieprzydatne dla rolnictwa, mogą być zalesiane pod warunkiem wykonania rozpoznania (ekspertyzy) w kierunku wykluczenia występowania na nich siedlisk z załącznika I Dyrektywy Siedliskowej,	

w tym ciepłolubnych muraw napiaskowych i muraw kserotermicznych, wykształcających się na suchych piaszczystych glebach na stanowiskach o odpowiednich warunkach termicznych i ekspozycji słonecznej. W obrębie obszaru wyznaczono tereny rozwojowe o dominującej funkcji turystycznej w rejonie jeziora Grądy przy drodze do Kietpin.	
Strefa III – „aktywizacji gospodarczej”	
Obejmuje tereny w północno-wschodniej części gminy, w większości rolnicze o niskiej lesistości, charakteryzujące się występowaniem urodzajnym gleb, stosunkowo odporne na działalność ludzką. W obrębie strefy wydzielono dwa obszary funkcjonalne:	
Obszar IIIA – „rolniczy”	
Obejmuje tereny położone w północnej części strefy, w większości poza zlewnią pojezierną z wyjątkiem fragmentu wschodniego w sąsiedztwie jeziora Zwiniarz i jeziora Katlewo. Fragment obszaru położony nad jeziorem Zwiniarz objęty jest ochroną. Jest to zespół przyrodniczo-krajobrazowy jeziora Zwiniarz. W rejonie miejscowości Linowiec znajduje się fragment ostoi Natura 2000 Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk Doliny Drwęcy. Obszar predysponowany do:	<u>Kierunki polityki przestrzennej:</u> - trwałe użytki zielone, szczególnie wytworzone z gleb pochodzenia organicznego pozostawić w dotychczasowym użytkowaniu, - tereny bagienne pozostawić w stanie naturalnym, - grunty marginalne, nieprzydatne dla rolnictwa, mogą być zalesiane pod warunkiem wykonania rozpoznania (ekspertyzy) w kierunku wykluczenia występowania na nich siedlisk z załącznika I Dyrektywy Siedliskowej, w tym ciepłolubnych muraw napiaskowych i muraw kserotermicznych, wykształcających się na suchych piaszczystych glebach na stanowiskach o odpowiednich warunkach termicznych i ekspozycji słonecznej, - w rolnictwie należy dążyć do poprawy struktury obszarowej gospodarstw – tworzenie gospodarstw farmerskich, - potrzeby w zakresie budowy elektrowni wiatrowych, należy realizować w obrębie tego obszaru z wyłączeniem Obszaru Ochrony Siedlisk Doliny Drwęcy oraz terenu zespołu przyrodniczo-krajobrazowego Jeziora Zwiniarz, - obiekty produkcyjne należy lokalizować przede wszystkim na wyznaczonych terenach rozwojowych oraz w obrębie istniejących jednostek osadniczych, - szerszy rozwój przemysłu winien być poprzedzony realizacją sieci kanalizacji sanitarnej. W obrębie obszaru wyznaczono tereny rozwojowe osadnictwa o dominującej funkcji mieszkalno-usługowej i tereny przemysłowo-składowe. Gospodarka ściekowa w miejscowościach Świniarz i Zwiniarz może być prowadzona w oparciu o indywidualne systemy.
- utrzymania dominacji funkcji rolnej w formach bardziej intensywnych,	
- rozwoju osadnictwa,	
- rozwoju małych i średnich zakładów produkcyjnych z preferencją przetwórstwa rolno-spożywczego.	
Obszar IIIB – „rolniczo - turystyczny”	
Obejmuje tereny położone w południowej części strefy, w rejonie Jeziora Hartowieckie oraz wsi Ostaszewo o glebach średnio i słabo urodzajnych, położone w zlewni pojezierniej. Obszar predysponowany do rozwoju funkcji turystycznej w tym form pobytowych oraz osadnictwa.	<u>Kierunki polityki przestrzennej:</u> - grunty marginalne, nieprzydatne dla rolnictwa, mogą być zalesiane pod warunkiem wykonania rozpoznania (ekspertyzy) w kierunku wykluczenia występowania na nich siedlisk z załącznika I Dyrektywy Siedliskowej, w tym ciepłolubnych muraw napiaskowych i muraw kserotermicznych, wykształcających się na suchych piaszczystych glebach na stanowiskach o odpowiednich warunkach termicznych i ekspozycji słonecznej,

	- nową zabudowę mieszkaniową i rekreacyjną lokalizować przede wszystkim na terenach wyznaczonych w planie miejscowym, - na wyznaczonych terenach rozwojowych nową zabudowę mieszkaniową, rekreacyjną i usługową realizować wzdłuż istniejących dróg gminnych i tras przebiegu urządzeń sieciowych, jako uzupełnienie istniejącej zabudowy, - rozwój agroturystyki, - gospodarka rolna w oparciu o ekologiczne zasady gospodarowania, rozwój upraw sadowniczych i ogrodnictwa.
Strefa IV – „rolniczo-osadnicza”	
Obejmuje południowo-zachodnią część gminy. Obszar strefy przylega od strony wschodniej do granic Welskiego Parku Krajobrazowego, a od strony północnej do granicy Obszaru Chronionego Krajobrazu Doliny Rzeki Wel. Są to tereny w większości rolnicze o niskiej lesistości, charakteryzujące się występowaniem gleb w większości średniej przydatności, położone w zlewni pojezierniej. Obszar predysponowany do: - utrzymania dominacji funkcji rolnej, - rozwoju osadnictwa, - rozwoju małych i średnich zakładów produkcyjnych z preferencją przetwórstwa rolno-spożywczego.	<u>Kierunki polityki przestrzennej:</u> - trwałe użytki zielone, szczególnie wytworzone z gleb pochodzenia organicznego pozostawić w dotychczasowym użytkowaniu, - tereny bagienne pozostawić w stanie naturalnym, - grunty marginalne, nieprzydatne dla rolnictwa, mogą być zalesiane pod warunkiem wykonania rozpoznania (ekspertyzy) w kierunku wykluczenia występowania na nich siedlisk z załącznika I Dyrektywy Siedliskowej, w tym ciepłolubnych muraw napiaskowych i muraw kserotermicznych wykształcających się na suchych piaszczystych glebach na stanowiskach o odpowiednich warunkach termicznych i ekspozycji słonecznej, - gospodarka rolna w formach bardziej intensywnych z ograniczeniami wynikającymi z faktu położenia obszaru w zlewni pojezierniej, - potrzeby w zakresie budowy elektrowni wiatrowych, realizować w obrębie tego obszaru, - ze względu na położenie w obrębie zlewni pojezierniej szerszy rozwój możliwy po zrealizowaniu systemów kanalizacji sanitarnej. Na terenie obszaru wyznaczono tereny rozwojowe o dominującej funkcji rekreacyjnej w obrębie geodezyjnym Mroczo. W miejscowościach Mroczo i Boleszyn wyznaczono tereny rozwojowe o dominującej funkcji mieszkalno-usługowej oraz tereny rozwojowe o dominującej funkcji przemysłowo-składowej.

Ustalenia Planu ogólnego gminy Grodziszczce są spójne z ustaleniami obowiązującego SUIKZP gminy.

Miejscowe Plany Zagospodarowania Przestrzennego na obszarze gminy Grodziczno

Zmiana miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Grodziczno w części wsi Rynek obejmującej tereny lotniskowe, rekreacyjne i mieszkaniowe

Zmianę MPZP przyjęto Uchwałą Nr XVI/107/2000 Rady Gminy w Grodzicznie z dnia 29 września 2000 r. Zmianą miejscowego planu objęto część wsi Rynek z terenami rekreacyjnymi i mieszkaniowymi w rejonie jeziora Kiepińskiego. Przeznaczenia terenów

w zmianie MPZP są spójne z ustaleniami Planu ogólnego dla tych obszarów.

Miejscowy Plan Zagospodarowania Przestrzennego obrzeży jeziora Hartowiec, obejmującego część gruntów wsi Ostaszewo, z przeznaczeniem ich na cele usług turystyki, rekreacji i wypoczynku, z indywidualną zabudową letniskową i mieszkaniową

MPZP przyjęto Uchwałą Nr XV/143/2004 Rady Gminy Grodziczno z dnia 27 maja 2004 r. Miejscowym planem objęto działki geodezyjne w rejonie południowo-zachodniego brzegu jeziora Hartowiec, będące częścią gruntów wsi Ostaszewo. Przeznaczenia terenów w MPZP są spójne z ustaleniami Planu ogólnego dla tych obszarów.

Zmiana miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obrzeży jeziora Hartowiec, obejmującego część gruntów wsi Ostaszewo, gmina Grodziczno

Zmianę MPZP przyjęto Uchwałą Nr XXX/228/06 Rady Gminy Grodziczno z dnia 1 sierpnia 2006 r. Przeznaczenia terenów w zmianie MPZP są spójne z ustaleniami Planu ogólnego dla tych obszarów.

Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego obejmujący działkę geodezyjną nr 145 położoną na gruntach wsi Zajączkowo

MPZP przyjęto Uchwałą Nr XXXIX/233/2010 Rady Gminy Grodziczno z dnia 25 lutego 2010 r. Ustalenia Planu ogólnego gminy Grodziczno dla dz. nr ewid. 145 są spójne z ustaleniami obowiązującego MPZP dla tego obszaru.

Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego obejmujący działki nr 150 i 151 położone na gruntach wsi Mroczo

MPZP przyjęto Uchwałą Nr XLIII/257/2010 Rady Gminy Grodziczno z dnia 28 lipca 2010 r. Ustalenia Planu ogólnego gminy Grodziczno dla dz. nr ewid. 150 i 151 są spójne z ustaleniami obowiązującego MPZP dla tych obszarów.

Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego dla terenów położonych przy drodze wojewódzkiej w miejscowości Grodziczno, gmina Grodziczno

MPZP przyjęto Uchwałą Nr IV/27/2011 z dnia 29 stycznia 2011 r. Ustalenia Planu ogólnego gminy Grodziczno są spójne z ustaleniami obowiązującego MPZP dla tych obszarów.

Zmiana miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obrzeży jeziora Hartowiec, obejmującego część gruntów wsi Ostaszewo

Zmianę MPZP przyjęto Uchwałą Nr V/49/2011 Rady Gminy Grodziczno z dnia 25 marca 2011 r. Przeznaczenia terenów w zmianie MPZP są spójne z ustaleniami Planu ogólnego dla tych obszarów.

Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego obejmujący działkę geodezyjną nr 317/2 położoną na gruntach wsi Mroczo

MPZP przyjęto Uchwałą Nr XVI/126/2012 Rady Gminy w Grodzicznie z dnia 27 lutego 2012 r. Ustalenia Planu ogólnego gminy Grodziczno są spójne z ustaleniami obowiązującego MPZP dla tego obszaru.

Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego terenów pod budownictwo mieszkaniowe w miejscowości Grodziczno, gmina Grodziczno

MPZP przyjęło Uchwałą Nr XXXIII/207/2017 Rady Gminy w Grodzicznie z dnia 2 czerwca 2017 r. Ustalenia Planu ogólnego gminy Grodziczno są spójne z ustaleniami obowiązującego MPZP dla tych obszarów.

Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego w obrębach geodezyjnych Grodziczno i Nowe Grodziczno, gmina Grodziczno

MPZP przyjęło Uchwałą Nr XLVII/299/2018 Rady Gminy Grodziczno z dnia 22 sierpnia 2018 r. Ustalenia Planu ogólnego gminy Grodziczno są spójne z ustaleniami obowiązującego MPZP dla tych obszarów.

Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego w obrębie geodezyjnym Kowaliki, gmina Grodziczno

MPZP przyjęło Uchwałą Nr XII/75/2019 Rady Gminy Grodziczno z dnia 24 października 2019 r. Ustalenia Planu ogólnego gminy Grodziczno są spójne z ustaleniami obowiązującego MPZP dla tych obszarów.

Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego w obrębie geodezyjnym Boleszyn, gmina Grodziczno

MPZP przyjęło Uchwałą Nr XXIII/144/2020 Rady Gminy Grodziczno z dnia 16 grudnia 2020 r. Ustalenia Planu ogólnego gminy Grodziczno są spójne z ustaleniami obowiązującego MPZP dla tych obszarów.

Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego w obrębie geodezyjnym Świniarc, gmina Grodziczno

MPZP przyjęło Uchwałą Nr III/19/2024 Rady Gminy Grodziczno z dnia 7 czerwca 2024 r. Ustalenia Planu ogólnego gminy Grodziczno są spójne z ustaleniami obowiązującego MPZP dla tych obszarów.

Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego w obrębie geodezyjnym Zajączkowo, gmina Grodziczno

MPZP przyjęło Uchwałą Nr X/55/2024 Rady Gminy Grodziczno z dnia 27 listopada 2024 r. Ustalenia Planu ogólnego gminy Grodziczno są spójne z ustaleniami obowiązującego MPZP dla tych obszarów.

Opracowanie ekofizjograficzne dla gminy Grodziczno

Opracowanie ekofizjograficzne wykonano na potrzeby sporządzenia Planu ogólnego gminy. W opracowaniu rozpoznano oraz zdiagnozowano stan i funkcjonowanie środowiska na obszarze gminy. Określono uwarunkowania ekofizjograficzne – oceniono przydatność terenów do rozwoju funkcji użytkowych, wskazano tereny, których użytkowanie i zagospodarowanie powinno być podporządkowane potrzebom środowiska przyrodniczego oraz wskazano ograniczenia wynikające z konieczności ochrony zasobów środowiska lub występowania uciążliwości i zagrożeń środowiska.

Ustalenia Planu ogólnego gminy Grodziczno są spójne z uwarunkowaniami ekofizjograficznymi wskazanymi w ww. dokumencie.

W zakresie zagospodarowania przestrzennego na poziomie ponadlokalnym (zewnątrznym)

Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Warmińsko-Mazurskiego

Plan przyjęto Uchwałą Nr XXXIX/832/18 Sejmiku Województwa Warmińsko-Mazurskiego z dnia 28 sierpnia 2018 r. (Dz. Urz. Woj. Warmińsko-Mazurskiego z 2018 r., poz. 4173).

W Planie określono m. in. cele i kierunki polityki przestrzennej:

- ład przestrzenny i zrównoważony rozwój jako podstawa kształtowania polityki przestrzennej województwa,
- kształtowanie policentrycznej struktury sieci osadniczej województwa,
- zrównoważony rozwój ośrodków osadniczych w celu kształtowania spójności terytorialnej oraz poprawy jakości życia mieszkańców,
- ochrona i kształtowanie środowiska przyrodniczego i krajobrazu,
- uwzględnianie w polityce przestrzennej wymogów ochrony środowiska, w tym kształtowanie spójności terytorialnej i funkcjonalnej przestrzeni przyrodniczej,
- ochrona środowiska kształtującego warunki życia człowieka,
- zapobieganie powodzi oraz ograniczenie jej negatywnych skutków dla życia i zdrowia ludzi, dziedzictwa kulturowego, działalności gospodarczej i środowiska,
- ochrona dziedzictwa kulturowego i kształtowanie tożsamości regionalnej,
- podnoszenie standardu oraz zwiększanie dostępności usług edukacji, zdrowia i pomocy społecznej,
- kształtowanie optymalnego modelu rozmieszczenia w przestrzeni obiektów kultury, sztuki i sportu, w celu zaspokojenia potrzeb i aspiracji mieszkańców regionu,
- wzrost konkurencyjności regionu i wielopłaszczyznowej współpracy gospodarczej,
- rozwój przemysłu, przetwórstwa i produkcji w ramach inteligentnych specjalizacji,
- wykorzystanie potencjału turystycznego województwa jako czynnika rozwoju społeczno-gospodarczego,
- zrównoważone i efektywne wykorzystanie rolniczej przestrzeni produkcyjnej oraz tworzenie warunków sprzyjających rozwojowi rolnictwa wielofunkcyjnego i zrównoważonej gospodarki leśnej,
- osiągnięcie spójności systemu transportowego regionu w celu zwiększenia dostępności zewnętrznej i wewnętrznej oraz zmniejszenia kosztów transportu,
- sprawnie funkcjonujące systemy zaopatrzenia w wodę, utylizacji ścieków oraz usprawnienie systemu gospodarki odpadami,
- zwiększenie stopnia bezpieczeństwa energetycznego województwa, rozwój energetyki OZE,
- zapewnienie odpowiednich warunków przestrzennych do funkcjonowania systemu obronności i bezpieczeństwa państwa.

W obszarze opracowania Planu ogólnego gminy Grodziczno nie występują ponadlokalne zadania dotyczące zagospodarowania przestrzennego wynikające z Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Warmińsko-Mazurskiego.

Warmińsko – Mazurskie 2030. Strategia rozwoju społeczno-gospodarczego

Strategię przyjęto Uchwałą Nr XIV/243/20 Sejmiku Województwa Warmińsko-Mazurskiego z dnia 18 lutego 2020 r. W Strategii wskazano cele strategiczne:

- Kompetencje przyszłości,
- Inteligentna produktywność,
- Kreatywna aktywność,
- Mocne fundamenty.

Dla każdego z ww. celów strategicznych określono cele operacyjne wraz z kierunkami działań. Ustalenia Planu ogólnego gminy Grodziczno są spójne ze wskazanymi w ww. Strategii celami i kierunkami działań. W Planie ogólnym uwzględniono:

- cel strategiczny – Mocne fundamenty:
 - cel operacyjny – Optymalna infrastruktura rozwoju,
 - kierunki działań: Infrastruktura energetyczna - odnawialne źródła energii;
 - cel operacyjny – Wyjątkowe środowisko przyrodnicze,
 - kierunki działań:
 - Zapewnienie ochrony i racjonalnego użytkowania zasobów naturalnych,
 - Poprawa jakości środowiska i bezpieczeństwa ekologicznego.

Program Ochrony Środowiska Województwa Warmińsko-Mazurskiego do roku 2030

Program przyjęto Uchwałą Nr XXIV/382/21 Sejmiku Województwa Warmińsko-Mazurskiego z dnia 16 lutego 2021 r. Ustalenia Planu ogólnego gminy Grodziczno są spójne ze wskazanymi w ww. Programie celami i kierunkami interwencji. W Programie wskazano cele, kierunki interwencji oraz zadania przyjęte do realizacji:

- obszar interwencji - Ochrona klimatu i jakości powietrza:
 - cel - P.I. Poprawa jakości powietrza przy zapewnieniu bezpieczeństwa energetycznego w kontekście zmian klimatu,
- obszar interwencji - Zagrożenia hałasem,
 - cel - ZH.I. Poprawa klimatu akustycznego w województwie warmińsko-mazurskim,
- obszar interwencji - Promieniowanie elektromagnetyczne:
 - cel - PEM.I. Ochrona przed polami elektromagnetycznymi,
- obszar interwencji - Gospodarowanie wodami:
 - cel - GW.I. Osiągnięcie celów środowiskowych dla jednolitych części wód powierzchniowych (JCWP) – rzecznych, jeziornych, przejściowych i jednolitych części wód podziemnych (JCWPd),
 - cel - GW.II. Ochrona przed niedoborami wody i powodzią poprzez zwiększenie zasobów dyspozycyjnych wodnych i zmniejszenie ryzyka powodziowego,
- obszar interwencji - Gospodarka wodno-ściekowa:
 - cel - GWS.I. Prowadzenie racjonalnej gospodarki wodno-ściekowej,
- obszar interwencji - Zasoby geologiczne:
 - cel - ZG.I. Racjonalne gospodarowanie zasobami geologicznymi,
- obszar interwencji - Gleby:

- cel - GL.I. Ochrona gleb przed negatywnym oddziaływaniem antropogenicznym, erozją oraz niekorzystnymi zmianami klimatu,
- obszar interwencji - Gospodarka odpadami:
 - cel - GO.I. Gospodarowanie odpadami zgodnie z hierarchią sposobów postępowania z odpadami, uwzględniając zrównoważony rozwój województwa warmińsko-mazurskiego,
- obszar interwencji - Zasoby przyrodnicze:
 - cel - ZP.I. Ochrona różnorodności biologicznej oraz krajobrazowej,
 - cel - ZP.II. Prowadzenie trwale zrównoważonej gospodarki leśnej,
 - cel - ZP.III. Zwiększanie lesistości,
- obszar interwencji - Zagrożenia poważnymi awariami (PAP):
 - cel - PAP.I. Ograniczanie ryzyka wystąpienia poważnych awarii oraz minimalizacja ich skutków.

Plan gospodarki odpadami dla województwa warmińsko-mazurskiego na lata 2023-2028

Plan przyjęto Uchwałą Nr XIV/261/25 Sejmiku Województwa Warmińsko-Mazurskiego z dnia 24 czerwca 2025 r. w sprawie uchwalenia zmiany Planu gospodarki odpadami, który został przyjęty Uchwałą Nr X/167/25 Sejmiku Województwa Warmińsko-Mazurskiego z dnia 18 lutego 2025 r. W Załączniku nr IIB w Tabeli 95 wskazano planowane nowe inwestycje wraz z harmonogramem ich realizacji oraz kosztami – w 2028 r. na terenie gminy Grodziczno planuje się Budowę PSZOK-u wyposażonego w punkt napraw a także przyjmowanie rzeczy używanych niestanowiących odpadów.

Audyt krajobrazowy województwa warmińsko-mazurskiego

Audyt krajobrazowy identyfikuje zagrożenia dla możliwości zachowania wartości m.in. krajobrazów priorytetowych oraz wskazuje rekomendacje i wnioski dotyczące kształtowania oraz ochrony krajobrazów.

W 2025 r. Sejmik Województwa Warmińsko-Mazurskiego podjął Uchwałą Nr XI/183/25 z dnia 25 marca 2025 r. w sprawie uchwalenia Audytu krajobrazowego województwa warmińsko-mazurskiego. Na terenie gminy Grodziczno zidentyfikowano krajobrazy wskazane w Tabeli 2.

Tabela 2. Zidentyfikowane typy krajobrazów na obszarze gminy Grodziczno

Kod krajobrazu	Typ, podtyp krajobrazu	Krajobraz priorytetowy	Lokalizacja
28-315.15-10	typ: 6 - wiejskie, podtyp: 6a – sztuczne zbiorniki wodne	nie	północno-zachodnia część gminy w rejonie zbiornika wodnego Jakubkowo
28-315.15-06	typ: 3 - leśne, podtyp: 3b – z przewagą siedlisk lasowych	nie	północno-zachodnia część gminy w rejonie rzeki Wel
28-315.15-52 „Las Welski”	typ: 3 - leśne, podtyp: 3b – z przewagą siedlisk lasowych	tak	obszar przebiega od północnej części gminy przez jej centralną i południową część, obejmuje rzekę Wel oraz jezioro Kietpińskie

28-315.16-23	typ: 3 - leśne, podtyp: 3b – z przewagą siedlisk lasowych	nie	południowo-wschodnia część gminy przy granicy z gminą Rybno
28-315.15-47	typ: 3 - leśne, podtyp: 3b – z przewagą siedlisk lasowych	nie	centralna część gminy w rejonie m. Ostaszewo
28-315.15-48	typ: 3 - leśne, podtyp: 3b – z przewagą siedlisk lasowych	nie	wschodnia część gminy w rejonie m. Katlewo
28-315.15-01	typ: 3 - leśne, podtyp: 3b – z przewagą siedlisk lasowych	nie	północno-wschodnia część gminy w rejonie m. Zwiniarz
28-315.15-68	6 – wiejskie 6d – z przewagą siedlisk lasowych	nie	północna, centralna i południowa część gminy
28-315.15-27 „Trzcin i okolice”	6 – wiejskie 6d – z przewagą siedlisk lasowych	tak	w rejonie m. Trzcin
28-315.15-32	6 – wiejskie 6d – z przewagą siedlisk lasowych	nie	południowo-zachodnia część gminy

Krajowy Program Oczyszczania Ścieków Komunalnych

W 2023 r. przyjęto VI aktualizację AKPOŚK, która zawiera wykaz wszystkich aglomeracji wyznaczonych aktem prawa miejscowego w okresie opracowywania dokumentu oraz wykaz planowanych inwestycji w zakresie wyposażenia aglomeracji o RLM ≥ 2000 w systemy kanalizacji zbiorczej oraz oczyszczalnie ścieków w okresie od marca 2021 r. do dnia 31 grudnia 2027 r. Gmina Grodziczno nie znajduje się w wykazie aglomeracji wyznaczonych aktem prawa miejscowego.

1.4. Metody zastosowane podczas prognozy

Metoda opracowania prognozy oddziaływania na środowisko do Planu ogólnego gminy Grodziczno polegała na:

- określeniu stanu środowiska na terenie objętym Planem ogólnym i terenach sąsiadujących,
- ocenie projektowanych zmian w aspekcie wpływu ustaleń Planu ogólnego na stan środowiska,
- ocenie zgodności projektowanych rozwiązań z zasadami zrównoważonego rozwoju i obowiązującymi aktami prawnymi.

Stan środowiska określono na podstawie materiałów uzyskanych od Instytucji zajmujących się ochroną środowiska oraz ochroną przyrody, opracowań specjalistycznych oraz naukowych, informacji zawartych w materiałach archiwalnych oraz powszechnie dostępnej literaturze specjalistycznej.

1.5. Propozycje dotyczące przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień projektowanego dokumentu oraz częstotliwości jej przeprowadzania

Zgodnie z art. 32 ust. 1 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (t. j. Dz. U. z 2024 r., poz. 1130 z późn. zm.) w celu oceny aktualności planu ogólnego i planów miejscowych wójt, burmistrz albo prezydent miasta dokonuje analizy zmian w zagospodarowaniu przestrzennym gminy, ocenia postępy w opracowywaniu planów miejscowych i opracowuje wieloletnie programy ich sporządzania, z uwzględnieniem decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu, oraz wniosków w sprawie sporządzenia lub zmiany planu miejscowego lub planu ogólnego.

Monitoring powinien być prowadzony w powiązaniu z innymi dokumentami strategicznymi gminy Grodziczno w zakresie:

- klimatu akustycznego – z częstotliwością i zgodnie z metodami stosowanymi w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska,
- jakości powietrza – z częstotliwością i zgodnie z metodami stosowanymi w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska oraz w ramach monitoringu prowadzonego przez inne organy administracji publicznej oraz podmioty gospodarcze,
- stanu czystości wód powierzchniowych i wód podziemnych, w tym ujmowanych w ujęciach wód – z częstotliwością i metodyką badań uzyskanych w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska oraz monitoringu prowadzonego przez inne organy administracji publicznej oraz podmioty gospodarcze z uwzględnieniem elementów biologicznych, fizykochemicznych i chemicznych, w tym substancji priorytetowych.

Dla oceny skutków realizacji Planu ogólnego gminy Grodziczno proponuje się dokonać oceny zmian stanu środowiska raz w roku, z uwzględnieniem danych z Państwowego Monitoringu Ochrony Środowiska oraz danych uzyskanych od podmiotów prywatnych.

1.6. Informacje o możliwym transgranicznym oddziaływaniu projektowanego dokumentu na środowisko

Zgodnie z art. 104 ust. 1 pkt 3) ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (t. j. Dz. U. z 2024 r., poz. 1112 z późn. zm.) postępowanie dotyczące transgranicznego oddziaływania na środowisko przeprowadza się w ramach strategicznej oceny oddziaływania na środowisko dotyczącej projektu, o którym mowa w art. 46 t. j. Planu ogólnego gminy - w przypadku stwierdzenia możliwości znaczącego transgranicznego oddziaływania na środowisko pochodzącego z terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na skutek realizacji przedsięwzięcia albo projektu.

Gmina Grodziczno nie znajduje się w obszarze przygranicznym. Realizacja ustaleń wskazanych w Planie ogólnym gminy nie spowoduje żadnych konsekwencji dla ewentualnych skutków środowiskowych, których charakter mógłby posiadać znaczenie transgraniczne. Zatem, realizacja ustaleń Planu ogólnego gminy nie będzie generować transgranicznego oddziaływania na środowisko pochodzącego z terytorium Rzeczypospolitej Polskiej. W związku z tym nie ma potrzeby przeprowadzania postępowania dotyczącego

transgranicznego oddziaływania na środowisko.

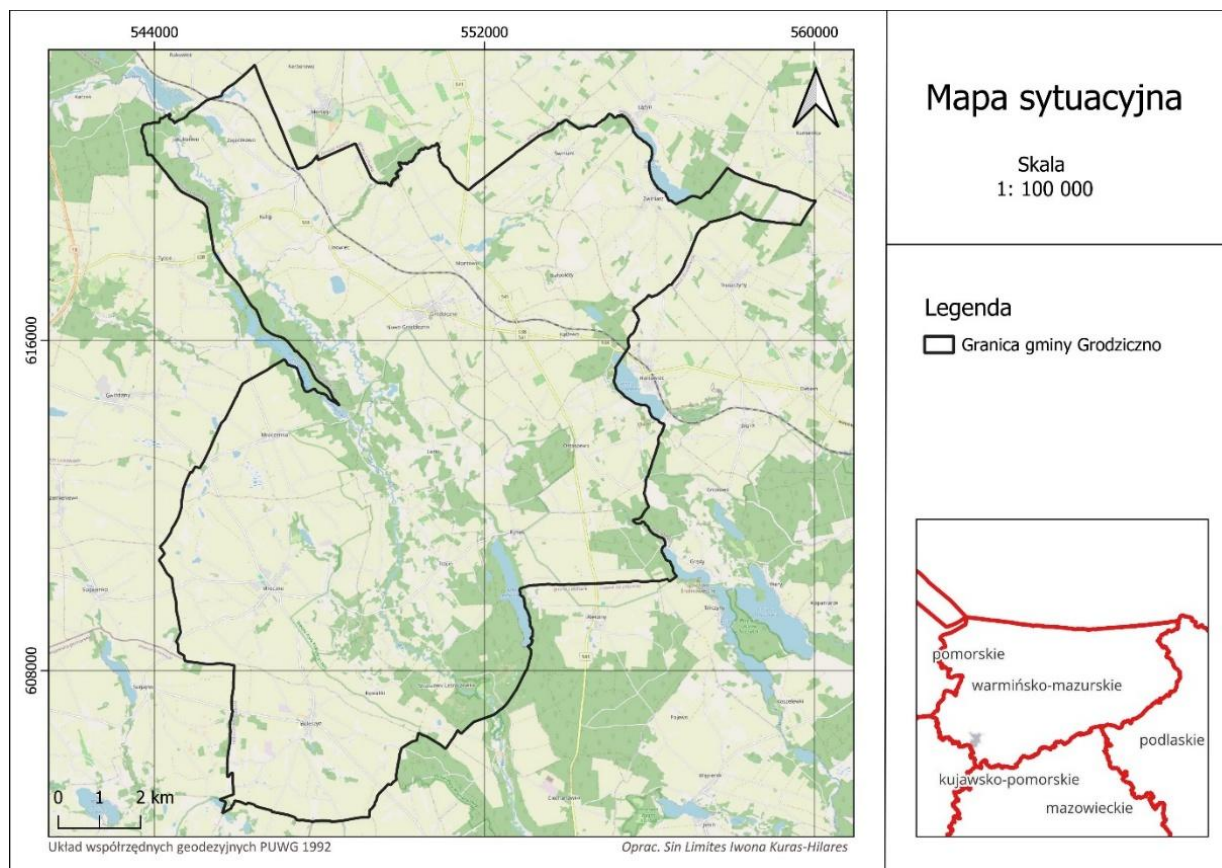
2. Analiza stanu i zmian środowiska

2.1. Istniejący stan środowiska

2.1.1. Położenie geograficzne

Gmina Grodziczno znajduje się w zachodniej części województwa warmińsko-mazurskiego, w powiecie nowomiejskim. Jest to gmina wiejska o powierzchni 154 km². Gmina Grodziczno graniczy z gminami:

- Lubawa – od północy,
- Rybno – od wschodu,
- Lidzbark – od południowego - wschodu,
- Kurzętnik, Nowe Miasto Lubawskie – od zachodu,
- Brzozie – od południowego - zachodu.

Rys. 1. Lokalizacja gminy Grodziczno na tle województwa warmińsko-mazurskiego
[źródło: Opracowanie ekofizjograficzne dla gminy Grodziczno, luty 2025 r.]

2.1.2. Regionalizacja fizjograficzna

Gmina Grodziczno znajduje się na obszarze makroregionu: Pojezierze Chełmińsko-Dobrzyńskie (315.1), mezoregionów: Garb Lubawski (315.15) oraz Równina Urszulewska (315.16).

Makroregion Pojezierze Chełmińsko-Dobrzyńskie (315.1) znajduje się na wschodnim skraju podprovincji Pojezierzy Południowobałtyckich oraz graniczy od północy z Pojezierzem Iławskim oraz Mazurskim, od wschodu z Niziną Północnomazowiecką a od południa i zachodu z Pradoliną Toruńsko-Eberswaldzką oraz Doliną Dolnej Wisły.

Mezoregion Garb Lubawski (315.15) znajduje się w północno-wschodniej części ww. makroregionu. Głównym ciekim mezoregionu jest rzeka Wel. W mezoregionie przeważa funkcja rolnicza oraz turystyczno-rekreacyjna¹ - **Tabela 3.**

Mezoregion Równina Urszulewska (315.16) znajduje się natomiast we wschodniej części ww. makroregionu. Głównymi ciekami są rzeki Skrwa oraz fragmenty Mieni, Wkry, Rypienicy oraz Welu. W mezoregionie dominują funkcje rolniczo-leśne oraz turystyczno-rekreacyjne¹ - **Tabela 4.**

¹ Regionalna geografia fizyczna Polski, Praca zbiorowa pod redakcją: A. Richlinga, J. Solona, A. Maciasa, J. Balona, J. Borzyszkowskiego i M. Kistowskiego, Poznań 2021

Tabela 3. Karta informacyjna mezoregionu Garb Lubawski (315.15)¹

Dane ogólne dotyczące mezoregionu				
Symbol i nazwa mezoregionu	315.15 Garb Lubawski			
Położenie w granicach makroregionu	Północno-wschodnia część Pojezierza Chełmińsko-Dobrzyńskiego (315.1)			
Położenie administracyjne	Województwa: <u>warmińsko-</u> <u>mazurskie</u> , kujawsko- pomorskie	Powiaty: olsztyński, ostródzki, nidzicki, iławski, działdowski, <u>nowomiejski</u> , brodnicki	Gminy: Ostróda, Olsztynek, Nidzica, Grunwald, Lubawa, miasto Lubawa, Dąbrówno, Kozłowo, Działdowo, Nowe Miasto Lubawskie, miasto Nowe Miasto Lubawskie, <u>Grodziczno</u> , Rybno, Kurzętnik, Lidzbark, Brzozie, Bartniczka, Górzno	
Powierzchnia [km²]	1258			
Długość granic [km]	304			
Charakter mezoregionu	Zbliżony do trójkąta			
Punkty krańcowe	Zachód 19°31'38,449"	Wschód 20°27'31,248"	Południe 53°14'4,933"	Północ 53°41'32,243"
Metryki kształtu	Wskaźnik kształtu 2,420	Wymiar fraktalny 1,205	Wskaźnik wydłużenia 0,711	Wskaźnik wklęsłości 0,68
Rozciągłość [km]	N-S 51		W-E 62	
Wysokość bezwzględna [m n.p.m.]	Maks. 312,2		Średnia 166,7	Min. 74,2
Środowisko przyrodnicze				
Miejsce w podziale tektonicznym	Synklinorium kościerzyńsko-puławskie, segment warszawski			
Przeważające typy utworów przypowierzchniowych	Gliny zwałowe z przewarstwieniami piasków, z porwakami osadów miocenkich i oligocenkich, piaski i żwiry wodnolodowcowe, piaski, żwiry i głązy wodnolodowcowe, miejscami lodowcowe, piaski, żwiry i gliny zwałowe moren martwego lodu, gliny zwałowe akumulacji szczelinowej, piaski i żwiry, miejscami żwiry, piaski i gliny zwałowe, moren czołowych, gliny zwałowe moren spiętrzonych, żwiry i piaski moren spiętrzonych, torfy, piaski i mułki, miejscami ze żwirami rzeczne			
Przeważające typy genetyczne rzeźby	Dominuje forma przetrwałej moreny czołowej, która uległa transformacji w czasie stadiu głównego zlodowacenia Wisły			
Przeważające typy gleb	Gleby płowe, gleby brunatne wylugowane oraz gleby odgórnie oglejone wytworzone z piasków słabogliniastych i gliniastych zwałowych i wodnolodowcowych, z piasków naglinowych i glin zwałowych, z piasków naglinowych i glin zwałowych lekkich, z glin zwałowych średnich i ciężkich, z pyłów różnej genezy; Gleby brunatne właściwe i gleby brunatne wylugowane wytworzone z piasków słabogliniastych i gliniastych zwałowych, piasków słabogliniastych i gliniastych wodnolodowcowych, z piasków naglinowych i glin zwałowych, z glin zwałowych średnich i ciężkich; Gleby bielcowe i bielice wytworzone z piasków luźnych wodnolodowcowych; Gleby hydromorficzne wytworzone z torfów niskich i gytii; Mady, mady rzeczne, mady pyłowe, gliniaste			

	i ilaste; Gleby rdzawe i bielcowe wytworzone z piasków luźnych wodnolodowcowych; Gleby inicjalne i gleby słabo wykształcone wytworzone ze skał luźnych, żwirów i piasków		
Wody	Główne ciek	Weł, Gizela, Sandela, Poburzanka, Marózka, Szkotówka	
	Największe jeziora	Jezioro Mielno (pow. 362,8 ha), Jezioro Kownatki (pow. 215,5 ha), Leżno Wielkie (pow. 86,2 ha), Jezioro Tymowskie (pow. 64,3 ha), Jezioro Janówko (pow. 63,2 ha), Jezioro Kiełpińskie (pow. 60,8 ha), Jezioro Samińskie (pow. 55,6 ha), Jezioro Sosno (pow. 49,1 ha)	
	Największe sztuczne zbiorniki wodne	Stawy w Rakowicach	
	Główne Zbiorniki Wód Podziemnych	GZWP nr 214 „Zbiornik Działdowo”, GZWP nr 215 „Subniecka Warszawska”	
	Region/rejon hydrogeologiczny	Południowo-zachodnia część w Rejonie Chełmińsko-Dobrzyńskiego (IC) należącym do Regionu Mazowieckiego (I), północno-zachodnia część jest w Rejonie Ławsko-Warmińskim (IIIA) wchodzącym w skład Regionu Mazurskiego (III). Natomiast wschodnia część położona jest w Regionie Mazurskim (III) z wyjątkiem południowo-wschodniego fragmentu należącego do Regionu Mazowieckiego (I)	
Region klimatyczny i dominujące typy pogód w regionie klimatycznym	Region Zachodniomazurski (X): w wymienionym regionie dominują następujące typy pogód: dni umiarkowanie ciepłe z dużym zachmurzeniem i opadem atmosferycznym, dni z pogodą przymrozkową bardzo chłodną, z dużym zachmurzeniem, z opadem, dni umiarkowanie mroźne, z zachmurzeniem, bez opadu		
Przeważające siedliska roślinności potencjalnej	Grąd subkontynentalny w odmianie środkowopolskiej (<i>Tilio-Carpinetum</i>) oraz, w północnej części, grąd subatlantycki (<i>Stellario-Carpinetum</i>), kontynentalne bory mieszane sosnowo-dębowe (<i>Quercu roboris-Pinetum</i>), łęg jesionowo-olszowy (<i>Fraxino-Alnetum</i>), ols typowy (<i>Ribeso nigri-Alnetum</i>), żyzna buczyna niżowa (<i>Galio odorati-Fagetum</i>)		
Przeważające typy krajobrazów naturalnych	krajobrazy glacialne: równinne i faliste, krajobrazy glacialne: wzgórzowe krajobrazy fluwioglacjalne: równinne i faliste		
Ochrona środowiska przyrodniczego i kulturowego			
Formy prawnej ochrony zasobów biotycznych i walorów krajobrazowych	Parki narodowe: -	Rezerваты przyrody: RP „Rzeka Drwęca”, RP „Jezioro Francuskie”, RP „Dylewo”, RP „Piekietko”, RP „Źródła Rzeki Łyny im. prof. Romana Kobendzy”	Parki krajobrazowe: Brodnicki PK, Welski PK, Górznieńsko-Lidzbarski PK, PK Wzgórz Dylewskich; Obszary chronionego krajobrazu: OChK Dolina Drwęcy, OChK Dolina Dolnej Drwęcy, OChK Dolina Rzeki Weł, OChK Wzgórz Dylewskich, OChK Doliny Górnej Drwęcy, OChK

			Jeziora Mielno, OChK Doliny Rzeki Nidy i Szkotówki, OChK Otuliny Welskiego Parku Krajobrazowego – Słup, OChK Puszczy Napiwodzko-Ramuckiej, Buchnowski OChK, Hartowiecki OChK, Naguszewski OChK, Dąbrówieński OChK
	Obszary Natura 2000: - obszary specjalnej ochrony ptaków: PLB040002 „Bagienna Dolina Drwęczy”, PLB280007 „Puszcza Napiwodzko-Ramucka”; - specjalne obszary ochrony siedlisk: PLH280001 „Rzeka Drwęca”, PLH280012 „Ostoja Lidzbarska”, PLH280015 „Przełomowa Dolina Rzeki Wel”, PLH280014 „Ostoja Welska”, PLH280043 „Ostoja Dylewskie Wzgórza”, PLH280052 „Ostoja Napiwodzko-Ramucka”	Wybrane wybitne zasługujące na uwagę indywidualne formy ochrony przyrody: - pomniki przyrody: „Szakłak Lucyny Koprowskiej”, „Dębowa Droga”, „Kamień Ofiarny”, głązy narzutowe w okolicach Dylewskiej Góry, liczne pojedyncze drzewa; - użytki ekologiczne: „Chetsty”, „Szczepankowo”, „Wałdyki”, „Napromek”, „Kurojady”; - zespół przyrodniczo-krajobrazowy „Jeziora Zwiniarz”;	
Obszary ochrony przyrody rangi międzynarodowej	-		
Wybitne walory dziedzictwa kulturowego i ich ochrona	- Zabytkowe założenia urbanistyczne: Lubawa Stare Miasto (2 połowa XIII w.); - Pomnik historii: Grunwald – Pole Bitwy (ustanowiony w 2010 r.)		
Obiekty z listy Światowego Dziedzictwa UNESCO	-		
Główne miejscowości	Lubawa (10300 os.)		
Główne ośrodki przemysłowe	Lubawa		
Główne węzły komunikacyjne	Lubawa		
Główne ośrodki turystyczno-rekreacyjne	-		
Sieć komunikacyjna	Drogi kołowe Drogi ekspresowe: - S7 Straszyn – Rabka; Drogi krajowe: - nr 15 Trzebnica – Ostróda; Drogi wojewódzkie:	Linie kolejowe Linie magistralne: - nr 9 Warszawa Wschodnia Osobowa – Gdańsk Główny; Linie pierwszorzędne: - nr 208 Działdowo – Chojnice, - nr 216 Działdowo – Olsztyn Główny,	

	- nr 537 Lubawa – Pawtowo, - nr 538 Radzyń Chełmiński – Rozdroże, - nr 541 Lubawa – Dobrzyń nad Wisłą, - nr 542 Działdowo – Rychnowo, - nr 544 Brodnica – Ostrołęka;	- nr 225 Nidzica – Wielbark;
Obiekty i funkcje uciążliwe dla środowiska	-	

Tabela 4. Karta informacyjna mezoregionu Równina Urszulewska (315.16)¹

Dane ogólne dotyczące mezoregionu				
Symbol i nazwa mezoregionu	315.16 Równia Urszulewska			
Położenie w granicach makroregionu	Wschodnia i południowo wschodnia część Pojezierza Chełmińskiego-Dobrzyńskiego (315.1)			
Położenie administracyjne	Województwa: kujawsko-pomorskie, warmińsko-mazurskie, mazowieckie	Powiaty: ostródzki, nidzicki, iławski, nowomiejski, działdowski, brodnicki, żuromiński, rypiński, sierpecki, lipnowski, płocki	Gminy: Grunwald, Dąbrówno, Kozłowo, Działdowo, Lubawa, <u>Grodziczno</u> , Rybno, Płońska, Działdowo, Lidzbark, Lubowidz, Górzno, Skrwilno, Żuromin, Rypin, Lutocin, Rogowo, Szczutowo, Rościszewo, Lipno, Skępe, Mochowo, Sierpc, miasto Sierpc, Wielgie, Tłuchowo, Gozdowo, Bielsk, Dobrzyń nad Wisłą, Brudzeń Duży, Stara Biała, Płock, Radzanowo, Słupno	
Powierzchnia [km²]	1927			
Długość granic [km]	431			
Charakter mezoregionu	Wydużony, zbliżony do południkowego			
Punkty krańcowe	Zachód 19°16'27,243"	Wschód 20°13'10,451"	Południe 52°31'31,641"	Północ 53°29'56,654"
Metryki kształtu	Wskaźnik kształtu 2,770	Wymiar fraktalny 1,214	Wskaźnik wydłużenia 0,505	Wskaźnik wklęsłości 0,538
Rozciągłość [km]	N-S 109		W-E 63	
Wysokość bezwzględna [m n.p.m.]	Maks. 207,3		Średnia 128,4	Min. 56,6
Środowisko przyrodnicze				
Miejsce w podziale tektonicznym	Synklinorium kościelżyńsko-puławskie, segment warszawski			
Przeważające typy utworów przypowierzchniowych	Piaski i żwiry wodnolodowcowe (sandrowe), torfy, torfy na piaskach i żwirach wodnolodowcowych (sandrowych), namuły den dolinnych i zagłębień bezodpływowych, gliny zwalowe			

Przeważające typy genetyczne rzeźby	Dominują równiny sandrowe, które urozmaicają liczne rynny subglacjalne oraz lokalnie zagłębienia bezodpływowe po martwym lodzie	
Przeważające typy gleb	Gleby rdzawe i bielcowe; gleby wytworzone z piasków, piaski luźne zwałowe, piaski słabogliniaste i gliniaste wodnolodowcowe; Gleby płowe, gleby brunatne wylugowane oraz gleby odgórnie oglejone; gleby wytworzone z piasków, piaski słabogliniaste i gliniaste wodnolodowcowe, gleby wytworzone z pyłów różnej genezy; Gleby bielcowe i bielice; gleby wytworzone z piasków, piaski luźne wodnolodowcowe; Gleby hydromorficzne; gleby wytworzone z torfów niskich i gytii	
Wody	Główne ciek	Skrwa, Gozdawnica, Sierpienia, Mień, Wkra, Rypienica, Wel, Szkotówka, Wierzbica, Płościzanka
	Największe jeziora	Jezioro Dąbrowa Wielka (pow. 615,1 ha), Jezioro Rumian (pow. 305,8 ha), Jezioro Urszulewskie (pow. 293,1 ha), Jezioro Dąbrowa Mała (pow. 173,4 ha), Jezioro Tarczyńskie (pow. 163,8 ha), Jezioro Lidzbarskie (pow. 121,8 ha), Jezioro Grądy (pow. 112,7 ha), Jezioro Łąkie (pow. 110,2 ha), Jezioro Szczutowskie (pow. 97,9 ha), Jezioro Zarybinek (pow. 73,8 ha), Jezioro Skrwilno (pow. 70,8 ha), Jezioro Sarnowskie (pow. 52,0 ha), Jezioro Likieckie (pow. 46,5 ha), Jezioro Bryńskie Południowe (pow. 30,4 ha)
	Największe sztuczne zbiorniki wodne	-
	Główne Zbiorniki Wód Podziemnych	GZWP nr 214 „Zbiornik Działdowo”, GZWP nr 215 „Subniecka Warszawska”
	Region/rejon hydrogeologiczny	Większość mezoregionu znajduje się w Rejonie Chetmińsko-Dobrzyńskiego (IC) należącym do Regionu Mazowieckiego (I). Natomiast jego południowo-wschodnia i północno-wschodnia część jest w Regionie Mazowieckim (I), natomiast północne krańce są w Regionie Mazurskim (III)
Region klimatyczny i dominujące typy pogód w regionie klimatycznym	Region Zachodniomazurski (X), na południu mezoregionu Region Środkowopolski (XVII): w wymienionych regionach dominują następujące typy pogód: dni umiarkowanie ciepłe z dużym zachmurzeniem i opadem atmosferycznym, dni z pogodą przymrozkową bardzo chłodną, z dużym zachmurzeniem i z opadem, dni umiarkowanie mroźne, z zachmurzeniem i bez opadu. Na południu mezoregionu: dni z pogodą bardzo ciepłą, z zachmurzeniem bez opadu oraz dni z pogodą dość mroźną, z dużym zachmurzeniem i z opadem	
Przeważające siedliska roślinności potencjalnej	Grąd subkontynentalny w odmianie środkowopolskiej (<i>Tilio-Carpinetum</i>), kontynentalne bory mieszane sosnowo-dębowe (<i>Quercus robur-Pinetum</i>), subkontynentalny bór sosnowy w odmianie sarmackiej (<i>Peucedano-Pinetum</i>), niżowy łęg jesionowo-olszowy (<i>Fraxino-Alnetum</i>), ols typowy (<i>Ribesio nigri-Alnetum</i>)	
Przeważające typy krajobrazów naturalnych	Krajobrazy fluwioglacjalne: równinne i faliste; Krajobrazy zalewowych den dolin – akumulacyjne: równin zalewowych w terenach nizinnych i wyżynnych;	

		Krajobrazy glacialne: równinne i faliste;	
Ochrona środowiska przyrodniczego i kulturowego			
Formy prawnej ochrony zasobów biotycznych i walorów krajobrazowych	Parki narodowe: -	Rezerваты przyrody: RP „Jezioro Neliwa”, RP „Ostrów Tarczyński”, RP „Bagno Koziana”, RP „Klonowo”, RP „Jar Brynicy”, RP „Czarny Bryńsk”, RP „Szumny Zdrój im. Kazimierza Sulistawskiego”, RP „Mszar Płociczno”, RP „Okalewo”, RP „Torfowisko Mieleńskie”, RP „Brudzeńskie Jary”, RP „Sikórz”, RP „Brwilno”	Parki krajobrazowe: Welski PK, Górznieńsko-Lidzbarski PK, Brudzeński PK; Obszary chronionego krajobrazu: Dąbrówieński OChK, OChK Grzybiny, Naguszewski OChK, Hartowiecki OChK, OChK Otuliny Welskiego Parku Krajobrazowego – Dębień, Buchnowski OChK, OChK Doliny Rzeki Nidy i Szkotówki, OChK Otuliny Welskiego Parku Krajobrazowego – Stup, OChK Dolina Górnej Wkry, OChK Okolice Rybna i Lidzbarka, Zieluńsko-Rzęgnowski OChK, OChK Międzyrzecze Skrwy i Wkry, OChK Źródła Skrwy, OChK Równina Raciążka, OChK Przyszecze Skrwy Prawej, OChK Jezioro Skępskie, Nadwiślański OChK (powiat płoński, płocki i sochaczewski)
	Obszary Natura 2000: - obszary specjalnej ochrony ptaków: PLB140008 „Dolina Wkry i Mławki”; - specjalne obszary ochrony siedlisk: PLH280014 „Ostoja Welska”, PLH280015 „Przełomowa Dolina Rzeki Wel”, PLH280012 „Ostoja Lidzbarska”, PLH 040035 „Mszar Płociczno”, PLH040018 „Torfowisko Mieleńskie”, PLH040038 „Stary Zagraj”, PLH140012 „Sikórz”	Wybrane wybitne zasługujące na uwagę indywidualne formy ochrony przyrody: - pomniki przyrody: liczne pojedyncze drzewa, „Koszelewskie Dęby”, „Bartek”, aleje drzew, głązy narzutowe; - użytki ekologiczne: „Koszelewki”, „Bładowo”, „Brzeźno Mazurskie”; - zespoły przyrodniczo-krajobrazowe: „Jezioro Urszulewskie”, „Jezioro Szczutowskie”, „Jezioro Bledzewskie”, „Jezioro Józefowskie”, „Ujście Skrwy”, „Jar Rzeki Brzeźnicy”, „Jar Rzeki Rosicy”.	
Obszary ochrony przyrody rangi międzynarodowej	-		

Wybitne walory dziedzictwa kulturowego i ich ochrona	- Pomnik historii: Płock - Wzgórze Tumskie (ustanowiony w 2018 r.); - Zabytkowe założenia urbanistyczne: Dąbrówno - stare miasto (1 połowa XIV w.), Lidzbark - założenie urbanistyczne Starego Miasta (1 połowa XIV w.), Sierpc - część miasta (XIV w.), Płock – miasto (XIV w.), Wzgórze Tumskie (XI w.-XVIII w.)	
Obiekty z listy Światowego Dziedzictwa UNESCO	-	
Główne miejscowości	Płock (120 800 os.), Sierpc (18 200 os.), Lidzbark (7 900 os.), Skępe (4 000 os.)	
Główne ośrodki przemysłowe	Płock, Sierpc	
Główne węzły komunikacyjne	Płock, Sierpc	
Główne ośrodki turystyczno-rekreacyjne	Płock, Lidzbark	
Sieć komunikacyjna	Drogi kołowe: Drogi krajowe: - nr 10 Lubieszyn – Płońsk, - nr 60 Łęczyca – Ostrów Mazowiecka, - nr 62 Strzelno – Siemiatycze; Drogi wojewódzkie: - nr 538 Radzyń Chełmiński – Rozdroże, - nr 541 Lubawa – Dobrzyń nad Wisłą, - nr 542 Działdowo – Rychnowo, - nr 544 Brodnica – Ostrołęka, - nr 555 Srebrna – Stary Duninów, - nr 560 Brodnica – Bielsk, - nr 562 Szpetal Górny – Płock, - nr 563 Rypin – Mława, - nr 567 Płock – Góra;	Linie kolejowe: Linie magistralne: - nr 9 Warszawa Wschodnia Osobowa – Gdańsk Główny; Linie pierwszorzędne: - nr 27 Nasielsk – Toruń Wschodni, - nr 33 Kuto – Brodnica, - nr 208 Działdowo – Chojnice;
Obiekty i funkcje uciążliwe dla środowiska	PKN ORLEN S.A. w Płocku; Budmat - producent blachy i blachodachówki modułowej w Płocku; Zakłady Górnicze Żabiny 1 i 2	

2.1.3. Warunki klimatyczne

Gmina Grodziczno znajduje się w zachodniej części regionu klimatycznego zachodniomazurskiego (Woś, 1993), który jest najchłodniejszym obszarem w nizinnej części Polski. Okres wegetacyjny jest bardzo krótki (ok. 205 dni), średnia roczna temperatura powietrza wynosi 8°C, najcieplejszym miesiącem jest lipiec ze średnią temperaturą powietrza 18,3°C a najchłodniejszym styczeń – ze średnią temperaturą powietrza minus 4,4°C. Średnia roczna suma opadów kształtuje się na poziomie 642,4 mm, pokrywa śnieżna zalega średnio 59 dni w roku a nasłonecznienie wynosi 1900-2000 h/rok².

2.1.4. Wody powierzchniowe

Pod względem hydrologicznym gmina Grodziczno znajduje się w dorzeczu Wisły oraz zlewni rzeki Wel będącej lewobrzeżnym dopływem Drwęcy. System wód powierzchniowych na terenie gminy Grodziczno tworzą:

- wody powierzchniowe płynące:
 - rzeki (Wel oraz jej dopływy: Wulka, dopływ bez nazwy z Jeziora Kiełpińskiego, Katlewka, Bałwanka);
- wody powierzchniowe stojące:
 - jeziora (największe: Kiełpińskie, Jakubkowo, Linowiec, Katlewo, Kuligi),
 - oczka wodne.

Na terenie gminy Grodziczno występuje 13 Jednolitych Części Wód Powierzchniowych, w tym:

- 6 Jednolitych Części Wód Powierzchniowych Rzecznych:
 - RW20001028689 Wólka,
 - RW20001028712 Groblica,
 - RW20001028729 Sugajnica
 - RW20001128699 Wel od Płośniczanki do ujścia,
 - RW20001628749 Brynica od Pisi do ujścia,
 - RW200018286555 Wel do Płośniczanki;
- 7 Jednolitych Części Wód Powierzchniowych Jeziornych:
 - LW20143 Tarczyńskie,
 - LW20145 Grądy,
 - LW20150 Kiełpińskie,
 - LW20151 Hartowieckie,
 - LW20154 Zwiniarz,
 - LW20158 Sosno,
 - LW20171 Leżno Wielkie.

Charakterystykę JCWP znajdujących się na terenie gminy Grodziczno przedstawiono w **Tabela 5**.

² Opracowanie ekofizjograficzne dla gminy Grodziczno, SIN LIMITES Iwona Kuras-Hilares, Grodziczno luty 2025 r.

Tabela 5. Charakterystyka JCWP znajdujących się na terenie gminy Grodziczno

Nazwa JCWP	Kod	Typ	Status	Monitorowanie zlewni/ ppk na okres 2022-2027	Ocena stanu na podstawie oceny stanu GIOŚ i oceny eksperckiej (wg klasyfikacji obowiązującej od 1 stycznia 2022 r.)	Zidentyfikowane presje znaczące*	Ocena ryzyka nieosiągnięcia celu środowiskowego
Wólka³	RW20001028689	PNp Potok lub strumień nizinny piaszczysty	NAT Naturalna część wód	Tak/ ppk PL01S0301_0955	Umiarkowany stan ekologiczny, stan chemiczny poniżej dobrego,, stan ogólny: zły stan wód	CHEM, FIZ, OCH	Zagrożona
Cel środowiskowy stan/potencjał ekologiczny: dobry stan ekologiczny, zapewnienie drożności cieku według wymagań gatunków chronionych; zapewnienie drożności cieku dla migracji gatunków o znaczeniu gospodarczym na odcinku cieku głównego Wólka w obrębie JCWP (dla troci wędrownej) stan chemiczny: dla złagodzonych wskaźników [benzo(a)piren(w), benzo(g, h, i)perylen(w)] poniżej stanu dobrego, dla pozostałych wskaźników – stan dobry							
Obszary chronione wymienione w Załączniku IV RDW oraz w Ustawie z dnia 20 lipca 2017 r. – Prawo wodne JCWP nieprzeznaczona do poboru wody na potrzeby zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia przez ludzi. JCWP nieprzeznaczona do celów rekreacyjnych, w tym kąpieliskowych. Cała zlewnia JCWP stanowi obszar wrażliwy na eutrofizację wywołaną zanieczyszczeniami pochodzącymi ze źródeł komunalnych rozu mianą jako wzbogacenie wód biogenami , w szczególności związkami azotu lub fosforu, powodującymi przyspieszony wzrost glonów oraz wyższych form życia roślinnego, w wyniku którego następują niepożądane zakłócenia biologicznych stosunków w środowisku wodnym oraz pogorszenie jakości tych wód. Obszary przeznaczone do ochrony siedlisk lub gatunków, dla których utrzymanie lub poprawa stanu jest ważnym czynnikiem w ich ochronie: PL.ZIPOP.1393.PK.55, PL.ZIPOP.1393.PK.104, PL.ZIPOP.1393.OCHK.624, PL.ZIPOP.1393.OCHK.311, PL.ZIPOP.1393.N2K.PLH280001.H, PL.ZIPOP.1393.N2K.PLH280043, PL.ZIPOP.1393.ZPK.103. Obszary przeznaczone do ochrony gatunków zwierząt wodnych o znaczeniu gospodarczym – wyznaczony cel: zapewnienie drożności dla migracji gatunków zwierząt wodnych o znaczeniu gospodarczym (troć wędrowna <i>Salmo trutta m. trutta</i>).							
Odstępstwa od osiągnięcia celów środowiskowych Art. 4 ust. 4 RDW, Art. 4 ust. 5 RDW							
Groblica⁴	RW20001028712	PNp Potok lub strumień nizinny piaszczysty	SZCW Silnie zmieniona część wód	Tak/ ppk PL01S0301_4026	Umiarkowany potencjał ekologiczny, stan chemiczny poniżej dobrego, stan (ogólny): zły stan wód	CHEM, FIZ, OCHK	Zagrożona
Cel środowiskowy stan/potencjał ekologiczny: dobry potencjał ekologiczny stan chemiczny: dla złagodzonych wskaźników [benzo(a)piren(w)] poniżej stanu dobrego, dla pozostałych wskaźników – stan dobry							
Obszary chronione wymienione w Załączniku IV RDW oraz w Ustawie z dnia 20 lipca 2017 r. – Prawo wodne JCWP nieprzeznaczona do poboru wody na potrzeby zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia przez ludzi. JCWP nieprzeznaczona do celów rekreacyjnych, w tym kąpieliskowych.							

³ <http://karty.apgw.gov.pl:4200/api/v1/jcw/pdf?code=RW20001028689>

⁴ <http://karty.apgw.gov.pl:4200/api/v1/jcw/pdf?code=RW20001028712>

Cała zlewnia JCWP stanowi obszar wrażliwy na eutrofizację wywołaną zanieczyszczeniami pochodzącymi ze źródeł komunalnych rozumianą jako wzbogacenie wód biogenami, w szczególności związkami azotu lub fosforu, powodującymi przyspieszony wzrost glonów oraz wyższych form życia roślinnego, w wyniku którego następują niepożądane zakłócenia biologicznych stosunków w środowisku wodnym oraz pogorszenie jakości tych wód. Obszary przeznaczone do ochrony siedlisk lub gatunków, dla których utrzymanie lub poprawa stanu jest ważnym czynnikiem w ich ochronie: PL.ZIPOP.1393.RP.1496, PL.ZIPOP.1393.PK.104., PL.ZIPOP.1393.OCHK.311, PL.ZIPOP.1393.N2K.PLH280001.H Na terenie zlewni JCWP nie występują obszary przeznaczone do ochrony gatunków zwierząt wodnych o znaczeniu gospodarczym.							
Odstępstwa od osiągnięcia celów środowiskowych							
Art. 4 ust. 4 RDW, Art. 4 ust. 5 RDW							
Sugajnica⁵	RW20001028729	PNp Potok lub strumień nizinny piaszczysty	NAT Naturalna część wód	Tak/ ppk PL01S0601_0261	Stan/potencjał ekologiczny: dobry stan ekologiczny, stan chemiczny: brak danych, stan (ogólny): brak danych	BIO_HM, OCHK	Zagrożona
Cel środowiskowy							
stan potencjał/ekologiczny: dobry stan ekologiczny; zapewnienie drożności cieku dla migracji ichtiofauny o ile jest monitorowy wskaźnik diadromiczny D stan chemiczny: dobry stan chemiczny							
Obszary chronione wymienione w Załączniku IV RDW oraz w Ustawie z dnia 20 lipca 2017 r. – Prawo wodne							
JCWP nieprzeznaczona do poboru wody na potrzeby zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia przez ludzi. JCWP nieprzeznaczona do celów rekreacyjnych, w tym kąpieliskowych. Obszary wrażliwe na eutrofizację wywołaną zanieczyszczeniami pochodzącymi ze źródeł komunalnych rozumianą jako wzbogacenie wód biogenami, w szczególności związkami azotu lub fosforu, powodującymi przyspieszony wzrost glonów oraz wyższych form życia roślinnego, w wyniku którego następują niepożądane zakłócenia biologicznych stosunków w środowisku wodnym oraz pogorszenie jakości tych wód – brak dodatkowych wymagań. Obszary przeznaczone do ochrony siedlisk lub gatunków, dla których utrzymanie lub poprawa stanu jest ważnym czynnikiem w ich ochronie – spełnienie celu wskazanego w rejestrze wykazu obszarów chronionych do ochrony siedlisk i gatunków dla obszarów przypisanych JCWP. Na terenie zlewni JCWP nie występują obszary przeznaczone do ochrony gatunków zwierząt wodnych o znaczeniu gospodarczym.							
Odstępstwa od osiągnięcia celów środowiskowych							
Nie ustanowiono odstępstw od osiągnięcia celów środowiskowych.							
Wel od Płońniczanki do ujścia⁶	RW20001128699	RzN Rzeka nizinna	NAT Naturalna część wód	Tak/ ppk PL01S0301_0950	Umiarkowany stan ekologiczny, stan chemiczny dobry, stan (ogólny): zły stan wód	BIO_HM, OCH	Zagrożona
Cel środowiskowy							
stan/potencjał ekologiczny: dobry stan ekologiczny, zapewnienie drożności cieku dla migracji ichtiofauny na odcinku cieku istotnego Wel od ujścia do jez. Lidzbarskiego (dla łososia); zapewnienie drożności cieku według wymagań gatunków chronionych; zapewnienie drożności cieku dla migracji gatunków o znaczeniu gospodarczym na odcinku cieku głównego Wel od ujścia do jez. Lidzbarskiego (dla troci wędrownej) oraz Wel w obrębie JCWP (dla węgorza europejskiego) stan chemiczny: dobry stan chemiczny							
Obszary chronione wymienione w Załączniku IV RDW oraz w Ustawie z dnia 20 lipca 2017 r. – Prawo wodne							

⁵ <http://karty.apgw.gov.pl:4200/api/v1/jcw/pdf?code= RW20001028729>

⁶ <http://karty.apgw.gov.pl:4200/api/v1/jcw/pdf?code=RW20001128699>

JCWP nieprzeznaczona do poboru wody na potrzeby zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia przez ludzi. JCWP przeznaczona do celów rekreacyjnych, w tym kąpieliskowych. Cała zlewnia JCWP stanowi obszar wrażliwy na eutrofizację wywołaną zanieczyszczeniami pochodzącymi ze źródeł komunalnych rozumianą jako wzbogacenie wód biogenami, w szczególności związkami azotu lub fosforu, powodującymi przyspieszony wzrost glonów oraz wyższych form życia roślinnego, w wyniku którego następują niepożądane zakłócenia biologicznych stosunków w środowisku wodnym oraz pogorszenie jakości tych wód. Obszary przeznaczone do ochrony siedlisk lub gatunków, dla których utrzymanie lub poprawa stanu jest ważnym czynnikiem w ich ochronie: PL.ZIPOP.1393.RP.1496, PL.ZIPOP.1393.RP.1224, PL.ZIPOP.1393.RP.769, PL.ZIPOP.1393.PK.104, PL.ZIPOP.1393.PK.145, PL.ZIPOP.1393.OCHK.311, PL.ZIPOP.1393.OCHK.39, PL.ZIPOP.1393.OCHK.537, PL.ZIPOP.1393.OCHK.562, PL.ZIPOP.1393.OCHK.532, PL.ZIPOP.1393.OCHK.540, PL.ZIPOP.1393.OCHK.594, PL.ZIPOP.1393.N2K.PLH280012.H, PL.ZIPOP.1393.N2K.PLH280015.H, PL.ZIPOP.1393.N2K.PLH280001.H, PL.ZIPOP.1393.N2K.PLH280014.H, PL.ZIPOP.1393.UE.2803043.6, PL.ZIPOP.1393.UE.2803043.48, PL.ZIPOP.1393.UE.2803043.9 Obszary przeznaczone do ochrony gatunków zwierząt wodnych o znaczeniu gospodarczym -cel ochrony: zapewnienie drożności dla migracji gatunków zwierząt wodnych o znaczeniu gospodarczym – troć wędrowną <i>Salmo trutta m. trutta</i>, węgorz europejski <i>Anguilla anguilla</i>						
Odstępstwa od osiągnięcia celów środowiskowych						
Art. 4 ust. 4 RDW						
Brynica od Pisi do ujścia⁷	RW20001628749	Rz_org Rzeka w dolinie o dużym udziale torfowisk	NAT Naturalna część wód	Tak/ ppk PL01S0601_3001	Staby stan ekologiczny, stan chemiczny dobry, stan (ogólny): zły stan wód	BIO_FIZ, BIO_HM, CHEM, FIZ, OCH
Cel środowiskowy						
stan/potencjał ekologiczny: dobry stan ekologiczny, zapewnienie drożności cieku dla migracji gatunków o znaczeniu gospodarczym na odcinku cieku głównego Brynica w obrębie JCWP (dla troci wędrownej)						
stan chemiczny: dla złagodzonych wskaźników [związki tributylocyny(w)] poniżej stanu dobrego, dla pozostałych wskaźników – stan dobry						
Obszary chronione wymienione w Załączniku IV RDW oraz w Ustawie z dnia 20 lipca 2017 r. – Prawo wodne						
JCWP nieprzeznaczona do poboru wody na potrzeby zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia przez ludzi. JCWP nieprzeznaczona do celów rekreacyjnych, w tym kąpieliskowych. Cała zlewnia JCWP stanowi obszar wrażliwy na eutrofizację wywołaną zanieczyszczeniami pochodzącymi ze źródeł komunalnych rozumianą jako wzbogacenie wód biogenami, w szczególności związkami azotu lub fosforu, powodującymi przyspieszony wzrost glonów oraz wyższych form życia roślinnego, w wyniku którego następują niepożądane zakłócenia biologicznych stosunków w środowisku wodnym oraz pogorszenie jakości tych wód. Obszary przeznaczone do ochrony siedlisk lub gatunków, dla których utrzymanie lub poprawa stanu jest ważnym czynnikiem w ich ochronie: PL.ZIPOP.1393.RP.1496, PL.ZIPOP.1393.PK.145, PL.ZIPOP.1393.PK.146, PL.ZIPOP.1393.PK.104, PL.ZIPOP.1393.OCHK.39, PL.ZIPOP.1393.OCHK.594, PL.ZIPOP.1393.N2K.PLB040002.B, PL.ZIPOP.1393.N2K.PLH280001.H, PL.ZIPOP.1393.N2K.PLH280012.H, PL.ZIPOP.1393.UE.0402062.2147, PL.ZIPOP.1393.UE.0402062.47. Obszary przeznaczone do ochrony gatunków zwierząt wodnych o znaczeniu gospodarczym -cel ochrony: zapewnienie drożności dla migracji gatunków zwierząt wodnych o znaczeniu gospodarczym – troć wędrowną <i>Salmo trutta m. trutta</i>						
Odstępstwa od osiągnięcia celów środowiskowych						
Art. 4 ust. 4 RDW, Art. 4 ust. 5 RDW						

⁷ <http://karty.apgw.gov.pl:4200/api/v1/jcw/pdf?code=RW20001628749>

Wiel do Płońniczanki⁸	RW2000182865555	R_poj Rzeka w systemie rzeczno-jeziorowym Pojezierzy	NAT Naturalna część wód	Tak/ ppk PL01S0301_0279	Staby stan ekologiczny, stan chemiczny poniżej dobrego, stan (ogólny): zły stan wód	BIO_HM, CHEM, CHEM_B, OCH
Cel środowiskowy						
stan/potencjał ekologiczny: umiarkowany stan ekologiczny (złagodzone wskaźniki: [EFI+PL/IBI_PL]; pozostałe wskaźniki – II klasa jakości); zapewnienie drożności cieku według wymagań gatunków chronionych; zapewnienie drożności cieku dla migracji gatunków o znaczeniu gospodarczym na odcinku cieku głównego Wiel w obrębie JCWP (dla węgorza europejskiego) stan chemiczny: dla złagodzonych wskaźników [benzo(a)piren(w)] poniżej stanu dobrego, dla pozostałych wskaźników – stan dobry						
Obszary chronione wymienione w Załączniku IV RDW oraz w Ustawie z dnia 20 lipca 2017 r. – Prawo wodne						
JCWP nieprzeznaczona do poboru wody na potrzeby zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia przez ludzi. JCWP nieprzeznaczona do celów rekreacyjnych, w tym kąpieliskowych. Cała zlewnia JCWP stanowi obszar wrażliwy na eutrofizację wywołaną zanieczyszczeniami pochodzącymi ze źródeł komunalnych rozumią jako wzbogacenie wód biogenami, w szczególności związkami azotu lub fosforu, powodującymi przyspieszony wzrost glonów oraz wyższych form życia roślinnego, w wyniku którego następują niepożądane zakłócenia biologicznych stosunków w środowisku wodnym oraz pogorszenie jakości tych wód. Obszary przeznaczone do ochrony siedlisk lub gatunków, dla których utrzymanie lub poprawa stanu jest ważnym czynnikiem w ich ochronie: PL.ZIPOP.1393.RP.1549, PL.ZIPOP.1393.PK.104, PL.ZIPOP.1393.PK.55, PL.ZIPOP.1393.OCHK.532, PL.ZIPOP.1393.OCHK.533, PL.ZIPOP.1393.OCHK.624, PL.ZIPOP.1393.OCHK.559, PL.ZIPOP.1393.OCHK.562, PL.ZIPOP.1393.OCHK.578, PL.ZIPOP.1393.OCHK.593, PL.ZIPOP.1393.N2K.PLH280014.H, PL.ZIPOP.1393.N2K.PLH280043.H, PL.ZIPOP.1393.UE.2815022.8, PL.ZIPOP.1393.UE.2803043.93, PL.ZIPOP.1393.UE.280306243. Obszary przeznaczone do ochrony gatunków zwierząt wodnych o znaczeniu gospodarczym -cel ochrony: zapewnienie drożności dla migracji gatunków zwierząt wodnych o znaczeniu gospodarczym – węgorz europejski <i>Anguilla anguilla</i> .						
Odstępstwa od osiągnięcia celów środowiskowych						
Art. 4 ust. 4 RDW, Art. 4 ust. 5 RDW						
Tarczyńskie⁹	LW20143	WSd_b Jezioro na podłożu wapiennym, o dużej wartości współczynnika Schindlera, polimiktyczne	NAT Naturalna część wód	Tak/ ppk PL01S0302_3928	Zły stan ekologiczny, stan chemiczny poniżej dobrego, stan (ogólny): zły stan wód	BIO_FIZ, BIO_HM, CHEM, CHEM_B, FIZ, OCH
Cel środowiskowy						
stan/potencjał ekologiczny: dobry stan ekologiczny; zapewnienie drożności cieku dla migracji zwierząt wodnych o znaczeniu gospodarczym (troć wędrowna) stan chemiczny: dobry stan chemiczny						
Obszary chronione wymienione w Załączniku IV RDW oraz w Ustawie z dnia 20 lipca 2017 r. – Prawo wodne						
JCWP nieprzeznaczona do poboru wody na potrzeby zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia przez ludzi.						

⁸ <http://karty.apgw.gov.pl:4200/api/v1/jcw/pdf?code=RW2000182865555>

⁹ <http://karty.apgw.gov.pl:4200/api/v1/jcw/pdf?code=LW20143>

JCWP nieprzeznaczona do celów rekreacyjnych, w tym kąpieliskowych. Brak dodatkowych wymagań dla obszarów wrażliwych na eutrofizację wywołaną zanieczyszczeniami pochodzącymi ze źródeł komunalnych rozumianą jako wzbogacenie wód biogenami, w szczególności związkami azotu lub fosforu, powodującymi przyspieszony wzrost glonów oraz wyższych form życia roślinnego, w wyniku którego następują niepożądane zakłócenia biologicznych stosunków w środowisku wodnym oraz pogorszenie jakości tych wód. Wymagania dla obszarów przeznaczonych do ochrony siedlisk lub gatunków, dla których utrzymanie lub poprawa stanu jest ważnym czynnikiem w ich ochronie: spełnienie celu wskazanego w rejestrze wykazu obszarów chronionych do ochrony siedlisk i gatunków dla obszarów przypisanych do JCWP. Wymagania dla obszarów przeznaczonych do ochrony gatunków zwierząt wodnych o znaczeniu gospodarczym -cel ochrony: zapewnienie drożności dla migracji gatunków zwierząt wodnych o znaczeniu gospodarczym						
Odstępstwa od osiągnięcia celów środowiskowych						
Art. 4 ust. 4 RDW						
Grądy¹⁰	LW20145	WSd_a Jezioro na podłożu wapiennym, o dużej wartości współczynnika Schindlera, stratyfikowane	NAT Naturalna część wód	Nie	stan/potencjał ekologiczny: brak danych, stan chemiczny dobry, stan (ogólny): brak danych	OCH
Cel środowiskowy						
stan/potencjał ekologiczny: dobry stan ekologiczny; zapewnienie drożności cieku dla migracji zwierząt wodnych o znaczeniu gospodarczym (troć wędrowną) stan chemiczny: dobry stan chemiczny						
Obszary chronione wymienione w Załączniku IV RDW oraz w Ustawie z dnia 20 lipca 2017 r. – Prawo wodne						
JCWP nieprzeznaczona do poboru wody na potrzeby zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia przez ludzi. JCWP nieprzeznaczona do celów rekreacyjnych, w tym kąpieliskowych. Cała zlewnia JCWP stanowi obszar wrażliwy na eutrofizację wywołaną zanieczyszczeniami pochodzącymi ze źródeł komunalnych rozumianą jako wzbogacenie wód biogenami, w szczególności związkami azotu lub fosforu, powodującymi przyspieszony wzrost glonów oraz wyższych form życia roślinnego, w wyniku którego następują niepożądane zakłócenia biologicznych stosunków w środowisku wodnym oraz pogorszenie jakości tych wód. Obszary przeznaczone do ochrony siedlisk lub gatunków, dla których utrzymanie lub poprawa stanu jest ważnym czynnikiem w ich ochronie: PL.ZIPOP.1393.PK.104, PL.ZIPOP.1393.OCHK.532, PL.ZIPOP.1393.N2K.PLH280014.H. Obszary przeznaczone do ochrony gatunków zwierząt wodnych o znaczeniu gospodarczym -cel ochrony: zapewnienie drożności dla migracji gatunków zwierząt wodnych o znaczeniu gospodarczym – węgorz europejski <i>Anguilla anguilla</i>.						
Odstępstwa od osiągnięcia celów środowiskowych						
Nie wskazano odstępstw od osiągnięcia celów środowiskowych.						
Kiepińskie¹¹	LW20150	WSd_a Jezioro na podłożu wapiennym, o dużej wartości	NAT Naturalna część wód	Nie	stan/potencjał ekologiczny: brak danych, stan chemiczny dobry,	CHEM, OCH

¹⁰ <http://karty.apgw.gov.pl:4200/api/v1/jcw/pdf?code=LW20145>

¹¹ <http://karty.apgw.gov.pl:4200/api/v1/jcw/pdf?code=LW20150>

		współczynnika Schindlera, stratyfikowane			stan (ogólny): brak danych	
Cel środowiskowy						
stan/potencjał ekologiczny: dobry stan ekologiczny stan chemiczny: dla złagodzonych wskaźników [benoz(a)piren(w)] poniżej stanu dobrego, dla pozostałych wskaźników – stan dobry						
Obszary chronione wymienione w Załączniku IV RDW oraz w Ustawie z dnia 20 lipca 2017 r. – Prawo wodne						
JCWP nieprzeznaczona do poboru wody na potrzeby zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia przez ludzi. JCWP nieprzeznaczona do celów rekreacyjnych, w tym kąpieliskowych. Cała zlewnia JCWP stanowi obszar wrażliwy na eutrofizację wywołaną zanieczyszczeniami pochodzącymi ze źródeł komunalnych rozumianą jako wzbogacenie wód biogenami, w szczególności związkami azotu lub fosforu, powodującymi przyspieszony wzrost glonów oraz wyższych form życia roślinnego, w wyniku którego następują niepożądane zakłócenia biologicznych stosunków w środowisku wodnym oraz pogorszenie jakości tych wód. Obszary przeznaczone do ochrony siedlisk lub gatunków, dla których utrzymanie lub poprawa stanu jest ważnym czynnikiem w ich ochronie: PL.ZIPOP.1393.PK.104, PL.ZIPOP.1393.OCHK.532, PL.ZIPOP.1393.N2K.PLH280015.H. Nie występują obszary przeznaczone do ochrony gatunków zwierząt wodnych o znaczeniu gospodarczym.						
Odstępstwa od osiągnięcia celów środowiskowych						
Art. 4 ust. 5 RDW.						
Hartowieckie¹²	LW20151	WSd_b Jezioro na podłożu wapiennym, o dużej wartości współczynnika Schindlera, polimiktyczne	NAT Naturalna część wód	Tak/ ppk PL01S0302_2284	Umiarkowany stan ekologiczny; stan chemiczny poniżej dobrego, stan (ogólny): zły stan wód	BIO_FIZ, CHEM, CHEM_B, OCH
Cel środowiskowy						
stan/potencjał ekologiczny: dobry stan ekologiczny stan chemiczny: dla złagodzonych wskaźników [benoz(a)piren(w+b)] poniżej stanu dobrego, dla pozostałych wskaźników – stan dobry						
Obszary chronione wymienione w Załączniku IV RDW oraz w Ustawie z dnia 20 lipca 2017 r. – Prawo wodne						
JCWP nieprzeznaczona do poboru wody na potrzeby zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia przez ludzi. JCWP nieprzeznaczona do celów rekreacyjnych, w tym kąpieliskowych. Cała zlewnia JCWP stanowi obszar wrażliwy na eutrofizację wywołaną zanieczyszczeniami pochodzącymi ze źródeł komunalnych rozumianą jako wzbogacenie wód biogenami, w szczególności związkami azotu lub fosforu, powodującymi przyspieszony wzrost glonów oraz wyższych form życia roślinnego, w wyniku którego następują niepożądane zakłócenia biologicznych stosunków w środowisku wodnym oraz pogorszenie jakości tych wód. Obszary przeznaczone do ochrony siedlisk lub gatunków, dla których utrzymanie lub poprawa stanu jest ważnym czynnikiem w ich ochronie: PL.ZIPOP.1393.PK.104, PL.ZIPOP.1393.OCHK.562 Nie występują obszary przeznaczone do ochrony gatunków zwierząt wodnych o znaczeniu gospodarczym.						
Odstępstwa od osiągnięcia celów środowiskowych						
Art. 4 ust. 4 RDW, Art. 4 ust. 5 RDW.						

¹² <http://karty.apgw.gov.pl:4200/api/v1/jcw/pdf?code=LW20151>

Zwiniarz ¹³	LW20154	WSd_b Jezioro na podłożu wapiennym, o dużej wartości współczynnika Schindlera, polimiktyczne	NAT Naturalna część wód	Tak/ ppk PL01S0302_0208	Stan/potencjał ekologiczny: brak danych, stan chemiczny dobry, stan (ogólny): brak danych	-
Cel środowiskowy						
stan/potencjał ekologiczny: dobry stan ekologiczny stan chemiczny: dobry stan chemiczny						
Obszary chronione wymienione w Załączniku IV RDW oraz w Ustawie z dnia 20 lipca 2017 r. – Prawo wodne						
JCWP nieprzeznaczona do poboru wody na potrzeby zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia przez ludzi. JCWP nieprzeznaczona do celów rekreacyjnych, w tym kąpieliskowych. Cała zlewnia JCWP stanowi obszar wrażliwy na eutrofizację wywołaną zanieczyszczeniami pochodzącymi ze źródeł komunalnych rozumianą jako wzbogacenie wód biogenami, w szczególności związkami azotu lub fosforu, powodującymi przyspieszony wzrost glonów oraz wyższych form życia roślinnego, w wyniku którego następują niepożądane zakłócenia biologicznych stosunków w środowisku wodnym oraz pogorszenie jakości tych wód. Obszary przeznaczone do ochrony siedlisk lub gatunków, dla których utrzymanie lub poprawa stanu jest ważnym czynnikiem w ich ochronie: PL.ZIPOP.1393.ZPK.103 Nie występują obszary przeznaczone do ochrony gatunków zwierząt wodnych o znaczeniu gospodarczym.						
Odstępstwa od osiągnięcia celów środowiskowych						
Brak odstępstw od osiągnięcia celów środowiskowych.						
Sosno ¹⁴	LW20158	WSd_a Jezioro na podłożu wapiennym, o dużej wartości współczynnika Schindlera, stratyfikowane	NAT Naturalna część wód	Tak/ ppk PL01S0602_3874	Stan/potencjał ekologiczny: brak danych, stan chemiczny dobry, stan (ogólny): brak danych	BIO_FIZ, FIZ, OCH
Cel środowiskowy						
stan/potencjał ekologiczny: dobry stan ekologiczny stan chemiczny: dobry stan chemiczny						
Obszary chronione wymienione w Załączniku IV RDW oraz w Ustawie z dnia 20 lipca 2017 r. – Prawo wodne						
JCWP nieprzeznaczona do poboru wody na potrzeby zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia przez ludzi. JCWP nieprzeznaczona do celów rekreacyjnych, w tym kąpieliskowych. Cała zlewnia JCWP stanowi obszar wrażliwy na eutrofizację wywołaną zanieczyszczeniami pochodzącymi ze źródeł komunalnych rozumianą jako wzbogacenie wód biogenami, w szczególności związkami azotu lub fosforu, powodującymi przyspieszony wzrost glonów oraz wyższych form życia roślinnego, w wyniku którego następują niepożądane zakłócenia biologicznych stosunków w środowisku wodnym oraz pogorszenie jakości tych wód.						

¹³ <http://karty.apgw.gov.pl:4200/api/v1/jcw/pdf?code=LW20154>

¹⁴ <http://karty.apgw.gov.pl:4200/api/v1/jcw/pdf?code=LW20158>

Obszary przeznaczone do ochrony siedlisk lub gatunków, dla których utrzymanie lub poprawa stanu jest ważnym czynnikiem w ich ochronie: PL.ZIPOP.1393.PK.145, PL.ZIPOP.1393.OCHK.39 Nie występują obszary przeznaczone do ochrony gatunków zwierząt wodnych o znaczeniu gospodarczym.						
Odstępstwa od osiągnięcia celów środowiskowych						
Art. 4 ust. 4 RDW						
Leżno Wielkie¹⁵	LW20171	WSd_a Jezioro na podłożu wapiennym, o dużej wartości współczynnika Schindlera, stratyfikowane	NAT Naturalna część wód	Tak/ ppk PL01S0602_0095	Umiarkowany stan ekologiczny, stan chemiczny poniżej dobrego, stan (ogólny): zły stan wód	BIO_FIZ, CHEM, CHEM_B, FIZ, OCH
Cel środowiskowy						
stan/potencjał ekologiczny: dobry stan ekologiczny stan chemiczny: dla złagodzonych wskaźników [benzo(a)piren(w)] poniżej stanu dobrego, dla pozostałych wskaźników – stan dobry						
Obszary chronione wymienione w Załączniku IV RDW oraz w Ustawie z dnia 20 lipca 2017 r. – Prawo wodne						
JCWP nieprzeznaczona do poboru wody na potrzeby zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia przez ludzi. JCWP nieprzeznaczona do celów rekreacyjnych, w tym kąpieliskowych. Cała zlewnia JCWP stanowi obszar wrażliwy na eutrofizację wywołaną zanieczyszczeniami pochodzącymi ze źródeł komunalnych rozumianą jako wzbogacenie wód biogenami, w szczególności związkami azotu lub fosforu, powodującymi przyspieszony wzrost glonów oraz wyższych form życia roślinnego, w wyniku którego następują niepożądane zakłócenia biologicznych stosunków w środowisku wodnym oraz pogorszenie jakości tych wód. Obszary przeznaczone do ochrony siedlisk lub gatunków, dla których utrzymanie lub poprawa stanu jest ważnym czynnikiem w ich ochronie: PL.ZIPOP.1393.PK.145, PL.ZIPOP.1393.PK.104, PL.ZIPOP.1393.OCHK.594, PL.ZIPOP.1393.N2K.PLH280012.H. Nie występują obszary przeznaczone do ochrony gatunków zwierząt wodnych o znaczeniu gospodarczym.						
Odstępstwa od osiągnięcia celów środowiskowych						
Art. 4 ust. 4 RDW, Art. 4 ust. 5 RDW						

* BIO_FIZ – presja na elementy biologiczne zależne od fizykochemii
CHEM – presja na elementy chemiczne

BIO_HM – presja na elementy biologiczne zależne od hydromorfologii
CHEM_B – presja na elementy chemiczne (biota)

FIZ – presja na elementy fizykochemiczne
OCH – presja na obszary chronione

¹⁵ <http://karty.apgw.gov.pl:4200/api/v1/jcw/pdf?code=LW20171>

2.1.5. Wody podziemne i Główne Zbiorniki Wód Podziemnych

Gmina Grodziczno znajduje się na terenie Jednolitej Części Wód Podziemnych JCWPd nr 39 o kodzie: GW200039, która należy do obszaru dorzecza Wisły. JCWPd GW200039 jest monitorowana - ocena stanu wg Rozporządzenia Ministra Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej z dnia 11 października 2019 r. w sprawie kryteriów i sposobu oceny stanu jednolitych części wód podziemnych (Dz. U. z 2019 r., poz. 2148) przedstawia się następująco:

- stan chemiczny: dobry,
- stan ilościowy: dobry,
- stan JCWPd: dobry.

Zasoby wód podziemnych dostępne do zagospodarowania wg stanu na 2018 r. wynoszą 174661.26 tys. m³/rok. Obecnie wykorzystanych jest 27% dostępnych zasobów¹⁶.

JCWPd nr 39 jest przeznaczona do poboru wody na potrzeby zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia przez ludzi. Cele środowiskowe: dobry stan chemiczny, dobry stan ilościowy. Ocena ryzyka nieosiągnięcia celu środowiskowego: zagrożona chemicznie.

Struktura JCWPd nr 39 obejmuje dwa systemy krążenia wód podziemnych związane z regionalnymi bazami drenażu: system doliny Wisły oraz system Żuław Wiślanych. Poziom przypowierzchniowy jest zasilany dzięki infiltracji bezpośredniej oraz utwory słabo przepuszczalne. Poziomy wodonośne: międzymoreonowe, pliociński i mioceński są zasilane na drodze przesączania się wód z płytszych poziomów wodonośnych. Poziom wodonośny Pg-Ng (paleogen i neogen) stanowi regionalny obieg wód podziemnych¹⁷.

Główne Zbiorniki Wód Podziemnych (GZWP) stanowią zespoły przepuszczalnych utworów wodonośnych o znaczeniu użytkowym. Zostały one wydzielone z uwagi na ich szczególne znaczenie dla obecnego i perspektywicznego zaopatrzenia w wodę. GZWP spełniają określone kryteria ilościowe i jakościowe. Granice GZWP określone są warunkami hydrodynamicznymi oraz warunkami formowania się zasobów wód podziemnych i podstawowymi kryteriami hydrogeologicznymi i jakościowymi. Na obszarze gminy Grodziczno nie znajduje się żaden GZWP.

2.1.6. Obszary zagrożone powodzią

Zgodnie z ustawą z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne (t. j. Dz. U. z 2025 r., poz. 960 z późn. zm.) przez obszary szczególnego zagrożenia powodzią rozumie się:

- obszary, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest średnie i wynosi 1%,
- obszary, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest wysokie i wynosi 10%,
- obszary między linią brzegu a wałem przeciwpowodziowym lub naturalnym wysokim brzegiem, w który wbudowano wał przeciwpowodziowy, a także wyspy i przymuliska, o których mowa w art. 224, stanowiące działki ewidencyjne,
- pas techniczny.

¹⁶ <http://karty.apgw.gov.pl:4200/api/v1/jcw/pdf?code=GW200039>

¹⁷ <https://bazadata.pgi.gov.pl/data/hydro/jcwpd/jcwpd39.pdf>

Obszary szczególnego zagrożenia powodzią to obszary narażone na zalanie, które wymagają szczególnej uwagi w planowaniu przestrzennym oraz w działaniach związanych z ochroną przeciwpowodziową.

Dla obszarów narażonych na niebezpieczeństwo powodzi wskazanych we wstępnej ocenie ryzyka powodziowego sporządza się mapy zagrożenia powodziowego. Na mapach zagrożenia powodziowego przedstawia się w szczególności:

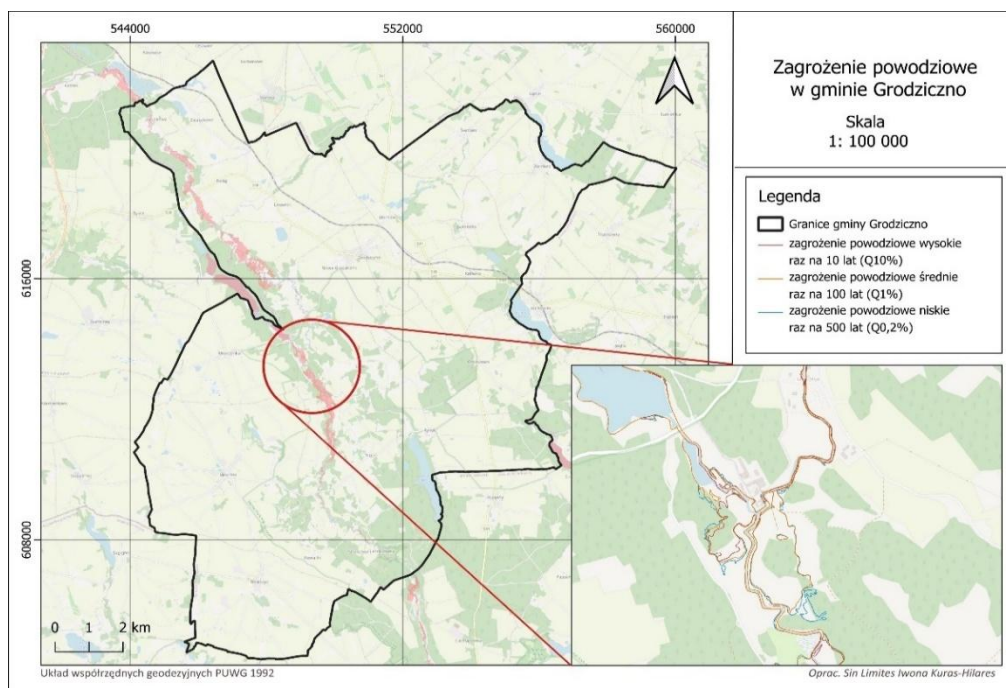
- obszary, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest niskie i wynosi 0,2% lub na których istnieje prawdopodobieństwo wystąpienia zdarzenia ekstremalnego,
- obszary szczególnego zagrożenia powodzią,
- obszary obejmujące tereny narażone na zalanie w przypadku uszkodzenia lub zniszczenia: wału przeciwpowodziowego, wału przeciwsztormowego, budowli piętrzącej.

Na terenie gminy Grodziczno występują obszary, na których:

- prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest niskie i wynosi raz na 500 lat ($Q_{0,2\%}$),
- prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest średnie i wynosi raz na 100 lat ($Q_{1\%}$),
- prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest wysokie i wynosi raz na 10 lat ($Q_{10\%}$).

Obszary te obejmują przede wszystkim bezpośrednie sąsiedztwo rzeki Wel – największego ciek przepływającego przez obszar gminy Grodziczno.

Ponadto zgodnie z danymi Państwowego Instytutu Geologicznego dotyczącymi obszarów zagrożonych podtopieniami w obrębie gminy Grodziczno nie występują obszary zagrożone powodzią od wód gruntowych.

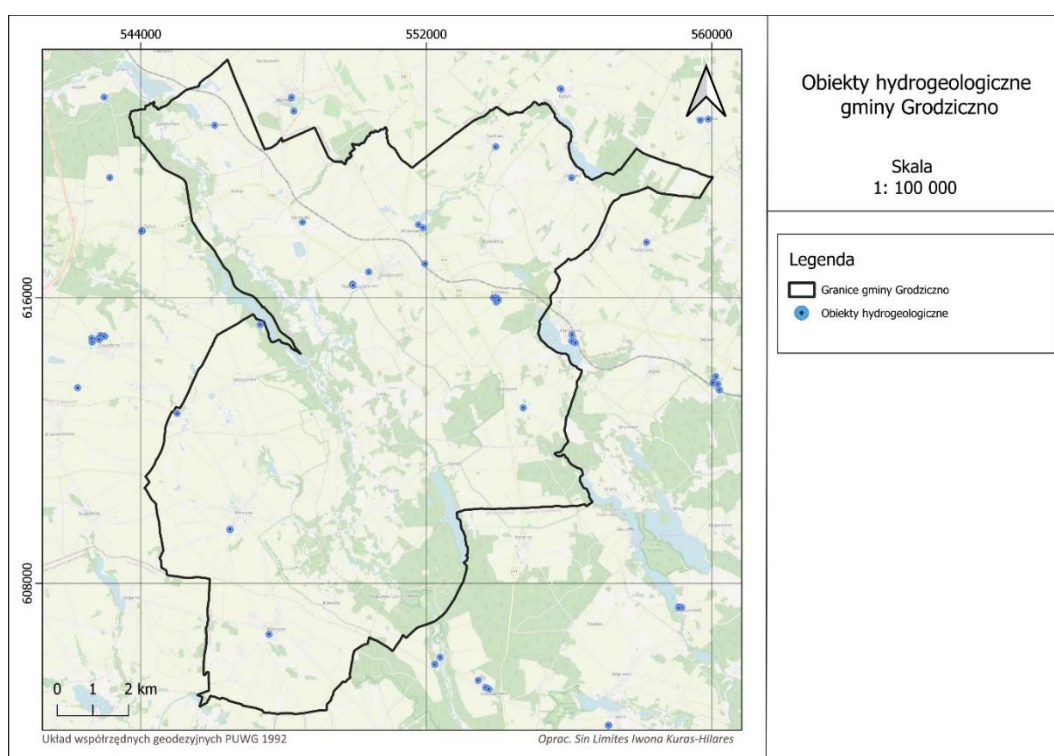

Rys. 2. Obszary zagrożone powodzią na terenie gminy Grodziczno
[źródło: Opracowanie ekofizjograficzne dla gminy Grodziczno, luty 2025 r.]

2.1.7. Strefy ochronne ujęć wody

Gmina Grodziczno jest w 99% zwodociągowana. Na terenie gminy znajdują się dwie stacje uzdatniania wody (SUW) zlokalizowane w miejscowościach: Mroczno i Nowe Grodziczno. Sieć wodociągowa w Grodzicznie zaopatruje w wodę mieszkańców miejscowości: Nowe Grodziczno, Stare Grodziczno, Rynek, Ostaszewo, Katlewo, Montowo, Kuligi, Zajączkowo, Świniarc, Zwiniarz, Krakus, Janowo, Kielerowo, Piecki, Buchnowo, Linowiec-Wieś, Jakubkowo, Białobłoty. Pozostałe miejscowości zaopatrywane są w wodę z ujęć indywidualnych. Na obszarze gminy znajduje się łącznie 19 czynnych obiektów hydrogeologicznych, zlokalizowanych w miejscowościach: Grodziczno, Katlewo, Montowo, Boleszyn, Zajączkowo, Linowiec, Świniarc, Mroczno, Ostaszewo oraz Zwiniarz.

Aby zapewnić odpowiednią jakość wód ujmowanych do zaopatrywania ludności w wodę przeznaczoną do spożycia ustanawia się strefy ochronne (tereny ochrony bezpośredniej i/lub pośredniej). Na terenach ochrony bezpośredniej obowiązuje m.in. zakaz użytkowania gruntów do celów niezwiązanych z eksploatacją ujęcia wody.

Rys. 3. Obiekty hydrogeologiczne na terenie gminy Grodziczno
[źródło: Opracowanie ekofizjograficzne dla gminy Grodziczno, luty 2025 r.]

2.1.8. Obszary ochronne zbiorników wód śródlądowych

Obszar ochronny zbiornika wód śródlądowych zgodnie z Art. 141 ust. 1 Ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne (t. j. Dz. U. z 2025 r., poz. 960 z późn. zm.) ustanawia Wojewoda na wniosek Wód Polskich w drodze aktu prawa miejscowego. Dla obszaru ochronnego wskazuje się ograniczenia lub zakazy dotyczące użytkowania gruntów oraz korzystania z wód na terenie obszaru ochronnego oraz granice tego obszaru.

Na obszarze gminy Grodziczno nie ustanowiono obszarów ochronnych zbiorników wód śródlądowych.

2.1.9. Gleby, obszary zmeliorowane i grunty rolne stanowiące użytki rolne klas I-III oraz grunty leśne

Na terenie gminy Grodziczno występują gleby brunatne, bielcowe, czarne ziemie (zdegradowane), glejowe oraz gleby organiczne. Należą one przede wszystkim do kompleksów pszennych (kompleks pszenny dobry w północnej części gminy w rejonie Zajączkowa, Nad Strugą, Katlewa, Białobłot, Zwiniarza oraz w południowej części gminy w rejonie Boleszyna), żytnich (kompleks żytni bardzo dobry w północnej części gminy w rejonie Zajączkowa, Kulig, Grodziczna, Montowa, Białobłot, Zwiniarza oraz w południowej części gminy w rejonie Mroczna i Boleszyna) oraz zbożowo-pastewnych¹⁸.

Na obszarze gminy Grodziczno występują obszary zmeliorowane. Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej oraz Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 5 czerwca 2020 r. w sprawie sposobu prowadzenia ewidencji urządzeń melioracji wodnych oraz zmeliorowanych gruntów i ustalania obszaru, na którym urządzenia melioracji wodnych wywierają korzystny wpływ (Dz. U. z 2020 r., poz. 1165) grunty zmeliorowane to suma powierzchni użytków rolnych, na które urządzenia melioracji wodnych wywierają korzystny wpływ.

W granicach administracyjnych gminy Grodziczno grunty klasy III (brak gruntów klasy I-II) zajmują ok. 4,4% powierzchni gminy i podlegają ochronie na podstawie ustawy z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych (t. j. Dz. U. z 2024 r., poz.82). Grunty leśne zajmują powierzchnię ok. 2689 ha t. j. 17,43% powierzchni gminy.

W wyznaczaniu stref planistycznych wzięto pod uwagę rozmieszczenie opisanych gruntów.

2.1.10. Tereny zagrożone ruchami masowymi ziemi

Według danych z Systemu Ostry Przeciwsuwiskowej (SOPO) Państwowego Instytutu Geologicznego w granicach gminy Grodziczno nie występują osuwiska oraz tereny zagrożone ruchami masowymi. Natomiast w Katalogu osuwisk województwa olsztyńskiego (1971) wskazano tereny z zagrożeniem osuwiskowym w rejonie Linowca, na północ od Grodziczna, na wschód od Mroczna oraz w okolicach m. Rynek. W Opracowaniu ekofizjograficznym Województwa Warmińsko-Mazurskiego (2015) wytypowano obszary, które predysponują do występowania ruchów masowych. Są to obszary zlokalizowane w obrębie zboczy jezior, stref pagórkowatych oraz wzdłuż doliny rzeki Wel¹⁹.

2.1.11. Tereny górnicze i obszary górnicze wraz z filarami ochronnymi

Na obszarze gminy Grodziczno znajduje się 13 udokumentowanych złóż kopalin:

- Nowe Grodziczno IA,
- Nowe Grodziczno II,
- Nowe Grodziczno II – p. A,
- Nowe Grodziczno III,

¹⁸ Opracowanie ekofizjograficzne dla gminy Grodziczno, SIN LIMITES IWONA KURAS-HILARES, Grodziczno 2025

¹⁹ Opracowanie ekofizjograficzne dla gminy Grodziczno, SIN LIMITES IWONA KURAS-HILARES, Grodziczno 2025

- Nowe Grodziczno IV,
- Nowe Grodziczno V,
- Mroczno I,
- Rynek pole I,
- Rynek pole II,
- Rynek pole III,
- Wenecja pole A,
- Wenecja pole B,
- Wenecja II.

Są to złoża kruszyw naturalnych – piasków i żwirów oraz kredy. W centralnej oraz południowej części gminy Grodziczno znajdują się obszary i tereny górnicze. Na terenie gminy występuje również 12 obszarów perspektywicznych dla występowania surowców skalnych (piasek, piasek ze żwirem) oraz osadów organicznych (torf). Obszary udokumentowanych złóż kopalin należy wyłączyć z zainwestowania. W kontekście obszarów perspektywicznych również należy wyłączyć je z zainwestowania – do momentu uzyskania decyzji dotyczącej udokumentowania złoża lub momentu odstąpienia od rangi obszaru perspektywicznego.

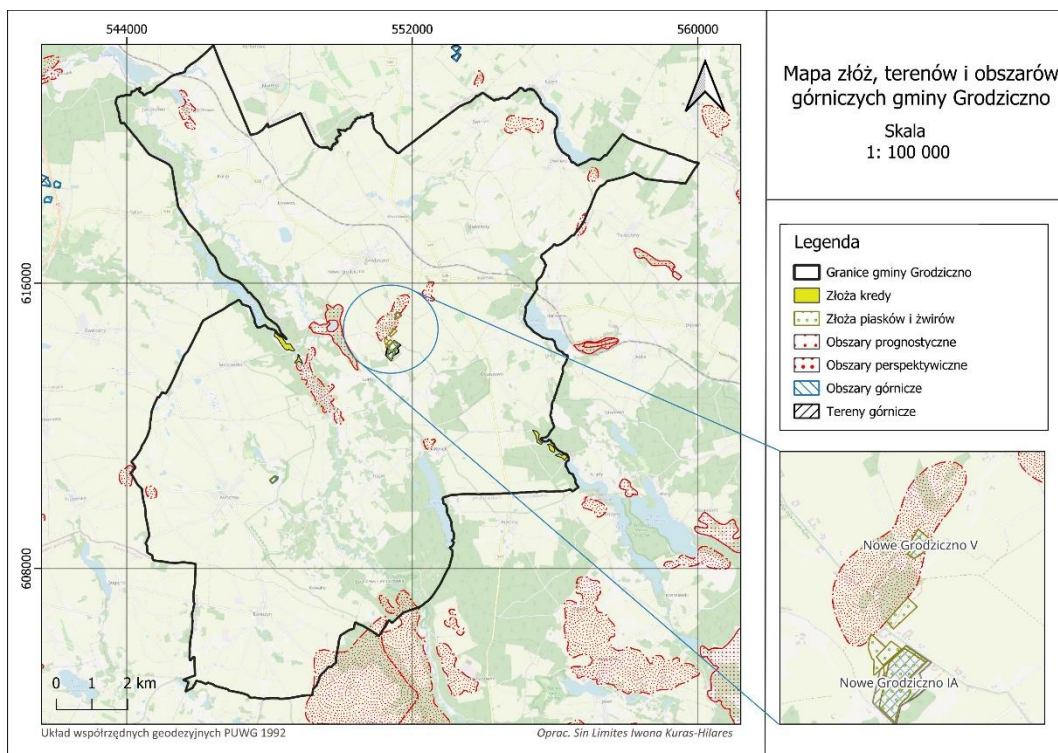
2.1.12. Udokumentowane złoża kopalin, kompleksy podziemnego składowania dwutlenku węgla i podziemne bezzbiornikowe magazyny substancji

Na obszarze gminy Grodziczno występują surowce mineralne skalne:

- okruchowe: piaski i żwiry – na południe od m. Grodziczno (częściowo eksploatowane),
- zwięzłe: kreda – w centralnej części gminy w okolicach m. Lorki-Młyn oraz Buchnowo.

Obecnie na terenie gminy Grodziczno eksploatowane są trzy złoża piasków i żwirów (Nowe Grodziczno V, Nowe Grodziczno IA i Mroczno I) zgodnie z wydanymi decyzjami. Złoża Nowe Grodziczno V oraz Nowe Grodziczno IA zlokalizowane są na południe od m. Grodziczno a złożo Mroczno I na wschód od m. Mroczno. Na terenie gminy Grodziczno znajduje się również 12 obszarów perspektywicznych.

Na terenie gminy Grodziczno nie występują udokumentowane kompleksy podziemnego składowania dwutlenku węgla i podziemne bezzbiornikowe magazyny substancji.

Rys. 4. Złoża, tereny i obszary górnicze w granicach gminy Grodziczno
[źródło: Opracowanie ekofizjograficzne dla gminy Grodziczno, luty 2025 r.]

2.1.13. Obszary uzdrowisk i obszary ochrony uzdrowiskowej

Zgodnie z prowadzonym przez Ministra Zdrowia rejestrem uzdrowisk i obszarów ochrony uzdrowiskowej wraz z kierunkami leczniczymi na terenie gminy Grodziczno nie znajdują się obszary uzdrowisk oraz obszary ochrony uzdrowiskowej.

2.1.14. Struktura przyrodnicza

Informacje na temat cennych elementów przyrodniczych na terenie gminy Grodziczno zostały udostępnione przez Regionalną Dyрекcję Ochrony Środowiska w Olsztynie (pismo z dnia 27 grudnia 2024 r., znak sprawy: WSI.402.1555.2024.KK), Welski Park Krajobrazowy (wersja elektroniczna z 04.01.2025 r.), Nadleśnictwo Lidzbark (pismo z 30.12.2024 r., znak sprawy: ZG.0172.40.2024) oraz Nadleśnictwo Iława (wersja elektroniczna z 23.01.2025 r.). Dane te obejmują obszarowe formy ochrony przyrody i zostały pozyskane na potrzeby przygotowania opracowania ekofizjograficznego. Dodatkowo uwzględniono informacje zawarte w Programach Ochrony Przyrody Nadleśnictw: Brodnica, Iława, Lidzbark oraz Monitoringu Ptaków Polski, Atlasie Ssaków Polski oraz danych z Polskiego Związku Łowieckiego – dane pozyskano również na potrzeby przygotowania opracowania ekofuzjograficznego.

Poniżej przedstawiono opis występujących na terenie gminy Grodziczno roślin chronionych, siedlisk przyrodniczych oraz świata zwierzęcego.

Na terenie gminy Grodziczno występuje 17 gatunków roślin chronionych na podstawie rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej roślin (Dz. U. z 2014 r., poz. 1409), w tym: 1 gatunek krasnorostu, cztery gatunki

mchów oraz dwanaście gatunków roślin wyższych²⁰. Wykaz chronionych gatunków glonów, mchów oraz roślin naczyniowych na terenie gminy Grodziczno przedstawia **Tabela 6**.

Tabela 6. Wykaz chronionych gatunków glonów, mchów oraz roślin naczyniowych na terenie gminy Grodziczno

L.p.	Nazwa gatunkowa	Nazwa naukowa	Status ochrony
KRASNOROSTY			
1.	Hildenbrandia rzeczna	<i>Hildenbrandia rivularis</i>	ochrona ścisła
MCHY			
2.	Błotniszek włnisty	<i>Helodium blandowii</i>	ochrona ścisła
3.	Fałdownik nastroszony	<i>Rhytidiadelphus squarrosus</i>	ochrona częściowa
4.	Mokradłozka kończysta	<i>Calliergonella cuspidata</i>	ochrona częściowa
5.	Tęposz niski	<i>Leptodictyum humile</i>	ochrona częściowa
ROŚLINY WYŻSZE			
6.	Bagno zwyczajne	<i>Ledum palustre</i>	ochrona częściowa
7.	Gnieźnik leśny	<i>Neottia nidus-avis</i>	ochrona częściowa
8.	Kocanki piaskowe	<i>Helichrysum arenarium</i>	ochrona częściowa
9.	Kruszczyk szerokolistny	<i>Epipactis helleborine</i>	ochrona częściowa
10.	Kukułka szerokolistna	<i>Dactylorhiza majalis</i>	ochrona częściowa
11.	Naparstnica zwyczajna	<i>Digitalis grandiflora</i>	ochrona częściowa
12.	Pluskwica europejska	<i>Cimicifuga europaea</i>	ochrona częściowa
13.	Rosiczka okrągłolistna	<i>Drosera rotundifolia</i>	ochrona ścisła
14.	Turówka leśna	<i>Hierochloë australis</i>	ochrona częściowa
15.	Wawrzynek wilczczyko	<i>Daphne mezereum</i>	ochrona częściowa
16.	Widłak goździsty	<i>Lycopodium clavatum</i>	ochrona częściowa
17.	Wielosił błękitny	<i>Polemonium caeruleum</i>	ochrona ścisła

Na obszarze gminy Grodziczno występują siedliska przyrodnicze wymienione w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 13 kwietnia 2010 r. w sprawie siedlisk przyrodniczych oraz gatunków będących przedmiotem zainteresowania Wspólnoty, a także kryteriów wyboru obszarów kwalifikujących się do uznania lub wyznaczenia jako obszary Natura 2000 (Dz. U. z 2014 r., poz. 1713) - **Rys. 5**.

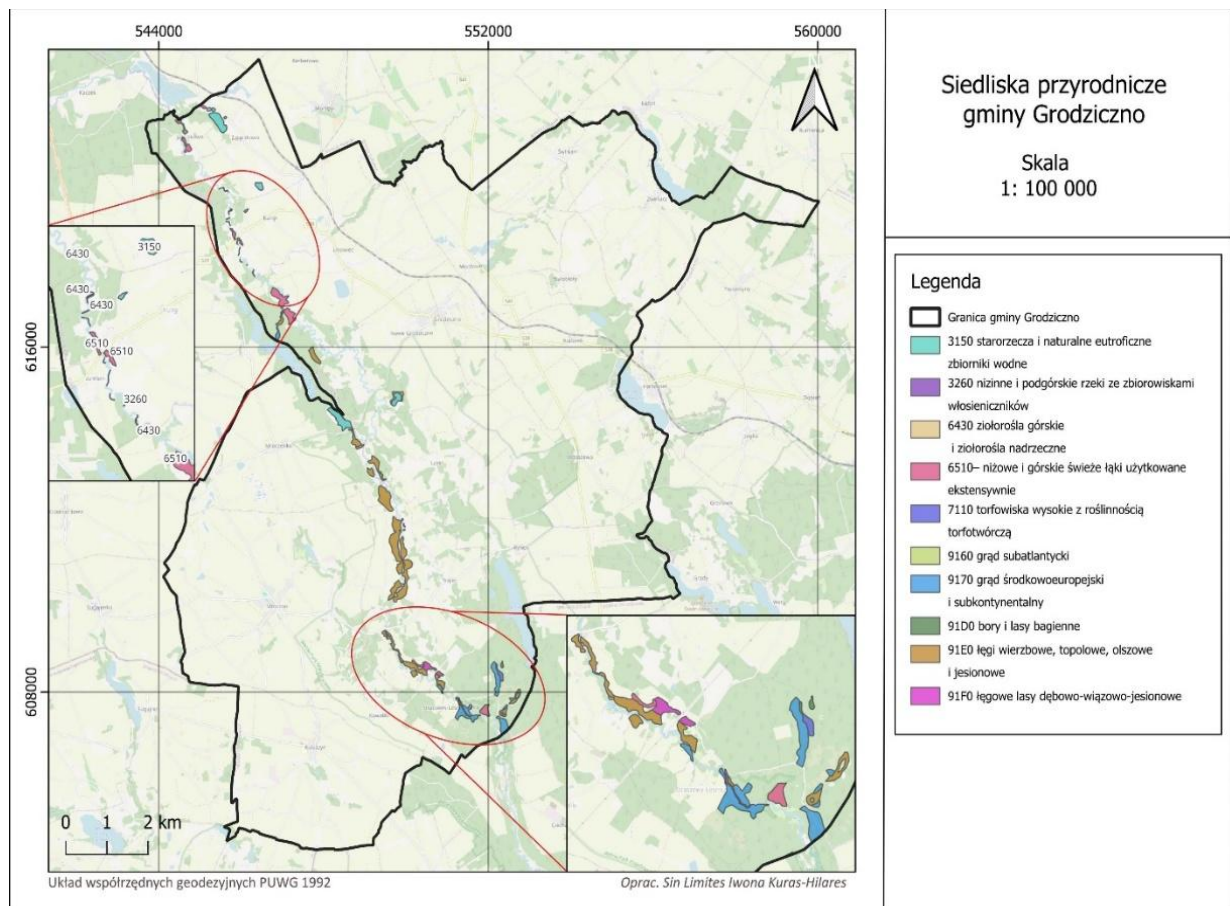
- 3150 Starorzeczka i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne ze zbiorowiskami z *Nympheion*, *Potamion*,
- 3260 Nizinne i podgórskie rzeki ze zbiorowiskami włosieniczników (*Ranunculon fluitantis*),
- 6430 Ziołorośla górskie (*Adenostylion alliariae*) i ziołorośla nadrzeczne (*Convolvuletalia sepium*),
- 6510 Nizowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (*Arrhenatherion elatioris*),
- *7110 Torfowiska wysokie z roślinnością torfotwórczą (żywe),
- 9160 Grąd subatlantycki (*Stellario-Carpinetum*),
- 9170 Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny (*Galio-Carpinetum*, *Tilio-Carpinetum*),
- *91D0 Bory i lasy bagienne (*Vaccinio uliginosi-Betuletum pubescentis*, *Vaccinio uliginosi-Pinetum*, *Pino mugo-Sphagnetum*, *Sphagno girgensohnii-Piceetum*) i brzożowo-sosnowe bagienne lasy borealne,

²⁰ Opracowanie ekofizjograficzne dla gminy Grodziczno, SIN LIMITES IWONA KURAS-HILARES, Grodziczno 2025

- *91E0 Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (*Salicetum albo-fragilis*), *Populetum albae*, *Alnenion glutinoso-incanae*) i olsy źródliskowe,
- 91F0 Łęgowe lasy dębowo-wiązowo-jesionowe (*Ficario-Ulmetum*).

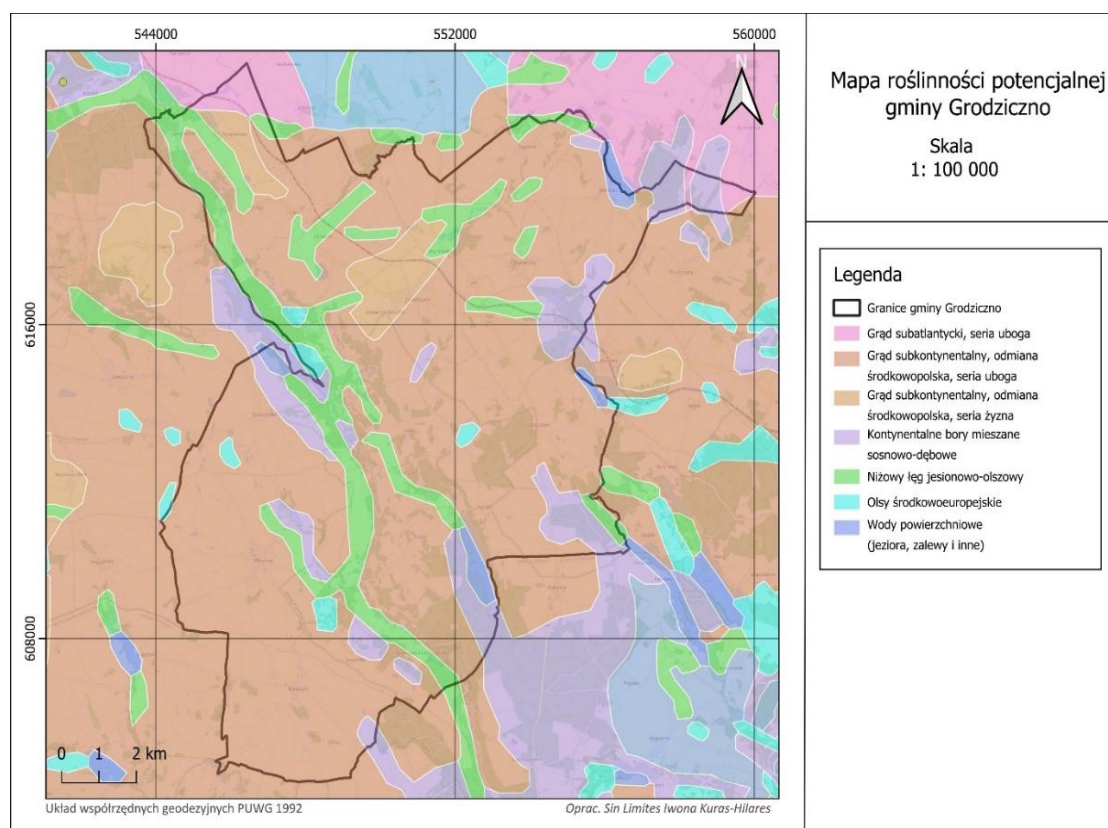
Mapa potencjalnej roślinności naturalnej Polski (J. M. Matuszkiewicz) wyznacza na terenie gminy Grodziczno następujące typy potencjalnych zbiorowisk roślinnych - **Rys. 6:**

- olsy środkowoeuropejskie *Carici elongatae-Alnum* – w zagłębieniach terenu w rozproszeniu w okolicach m. Mroczenko, Wąs, Janowo, Wenecja),
- niżowe łęgi jesionowo-olszowe *Fraxino-Alnetum* – wzdłuż większych rzek, głównie rzeki Wel,
- grądy subatlantyckie, seria uboga *Stellario-Carpinetum* – niewielkie fragmenty w północnej części gminy w okolicach m. Zajączkowo, Świniarc,
- grądy subkontynentalne, odmiana środkowopolska, seria uboga *Tilio-Carpinetum* – zajmujące największe powierzchnie na obszarze gminy,
- kontynentalne bory mieszane sosnowo-dębowe *Pino-Quercetum* – na wzniesieniach terenu w rejonie m. Katlewo, Piecki, Trzcin, Mroczo, Kowaliki, Mroczenko.

Rys. 5. Siedliska przyrodnicze na terenie gminy Grodziczno

[źródło: Opracowanie ekofizjograficzne dla gminy Grodziczno, luty 2025 r.]

Rys. 6. Mapa roślinności potencjalnej na terenie gminy Grodziczno
[źródło: Opracowanie ekofizjograficzne dla gminy Grodziczno, luty 2025 r.]

Na obszarze gminy Grodziczno stwierdzono występowanie 5 gatunków ryb objętych ochroną na podstawie rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 16 grudnia 2016 r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt (Dz. U. z 2016 r., poz. 2183) a także wymienionych w Załączniku II Dyrektywy Siedliskowej:

- głowacz białopłetwy *Cottus gobio* – ochrona częściowa,
- koza *Cobitis taenia* – ochrona częściowa,
- minóg strumieniowy *Lampetra planeri* – ochrona ścisła,
- piskorz *Misgurnus fossilis* – ochrona częściowa,
- różanka *Rhodeus amarus* – ochrona częściowa.

W rejonie dolin rzecznych, zbiorników wodnych oraz terenów podmokłych występują gatunki płazów i gadów wymienionych w załączniku II Dyrektywy Siedliskowej i objętych ochroną ścisłą – traszka grzebieniasta *Triturus cristatus* i kumak nizinny *Bombina bombina*. Ponadto na terenie Nadleśnictw Łtawa, Brodnica oraz Lidzbark występują również następujące gatunki płazów oraz gadów:

- grzebiuszka ziemna *Pelobates fuscus* – ochrona ścisła,
- ropucha szara *Bufo bufo* – ochrona częściowa,
- ropucha zielona *Bufo viridis* – ochrona ścisła,
- ropucha paskówka *Bufo calamita* – ochrona ścisła,
- rzekotka drzewna *Hyla arborea* – ochrona ścisła,
- żaba trawna *Rana temporaria* – ochrona częściowa,
- żaba wodna *Rana esculenta* – ochrona częściowa,

- żaba jeziorkowa *Pelophylax lessonae* – ochrona częściowa,
- żaba moczarowa *Rana arvalis* – ochrona ścisła,
- traszka zwyczajna *Triturus vulgaris* – ochrona częściowa,
- jaszczurka żyworodna *Lacerta vivipara* – ochrona częściowa,
- jaszczurka zwinka *Lacerta agilis* – ochrona częściowa,
- padalec zwyczajny *Anguis fragilis* – ochrona częściowa,
- zaskroniec zwyczajny *Natrix natrix* – ochrona częściowa,
- żmija zygzakowata *Vipera berus* – ochrona częściowa.

Na terenie gminy wykazano obecność 60 gatunków ptaków, z których 52 gatunki podlegają ochronie ścisłej (w tym 11 gatunków wymagających ochrony czynnej oraz 2 gatunki dla których jest wymagana do utworzenia strefa ochronna), 5 gatunków objętych ochroną częściową oraz 3 gatunki łowne. 8 gatunków jest wymienionych w Załączniku I Dyrektywy Ptasiej. Wykaz gatunków ptaków występujących na terenie gminy Grodziczno przedstawiono w **Tabela 7**.

Tabela 7. Wykaz gatunków ptaków występujących na terenie gminy Grodziczno

L.p.	Nazwa gatunkowa	Nazwa naukowa	Ochrona gatunkowa	IUCN	CLPT	Dyrektywa Ptasia Załącznik I
1.	Bielik	<i>Haliaeetus albicilla</i>	ochrona ścisła, wymaga ustalenia stref ochrony ostoi, miejsc rozrodu lub regularnego przebywania	LC	LC	Tak
2.	Błotniak stawowy	<i>Circus aeruginosus</i>	ochrona ścisła, wymaga ochrony czynnej	LC	LC	Tak
3.	Bocian biały	<i>Ciconia ciconia</i>	ochrona ścisła	LC	LC	Tak
4.	Brzegówka	<i>Riparia riparia</i>	ochrona ścisła	LC	LC	-
5.	Brzeczka	<i>Locustella luscinioides</i>	ochrona ścisła	LC	LC	-
6.	Cierniówka	<i>Curruca communis</i>	ochrona ścisła	LC	LC	-
7.	Czapla siwa	<i>Ardea cinerea</i>	ochrona częściowa	LC	LC	-
8.	Dudek	<i>Ardea alba</i>	ochrona ścisła	LC	LC	-
9.	Dymówka	<i>Hirundo rustica</i>	ochrona ścisła	LC	LC	-
10.	Dzięcioł czarny	<i>Dryocopus martius</i>	ochrona ścisła, wymaga ochrony czynnej	LC	LC	Tak
11.	Dzięcioł duży	<i>Dendrocopos major</i>	ochrona ścisła	LC	LC	-
12.	Dzięcioł średni	<i>Dendrocoptes medius</i>	ochrona ścisła, wymaga ochrony czynnej	LC	LC	-
13.	Dzięcioł zielonosiwy	<i>Picus canus</i>	ochrona ścisła, wymaga ochrony czynnej	LC	LC	Tak
14.	Dzięcioł zielony	<i>Picus viridis</i>	ochrona ścisła, wymaga ochrony czynnej	LC	LC	-
15.	Dzięciołek	<i>Dryobates minor</i>	ochrona ścisła	LC	LC	-

16.	Gągoł	<i>Bucephala clangula</i>	ochrona ścisła, wymaga ochrony czynnej	LC	LC	-
17.	Grzywacz	<i>Columba palumbus</i>	łowny	LC	LC	-
18.	Kapturka	<i>Sylvia atricapilla</i>	ochrona ścisła	LC	LC	-
19.	Kokoszka	<i>Gallinula chloropus</i>	ochrona ścisła	LC	LC	-
20.	Kopciuszek	<i>Phoenicurus ochruros</i>	ochrona ścisła	LC	LC	-
21.	Kormoran	<i>Phalacrocorax carbo</i>	ochrona częściowa	LC	LC	-
22.	Kos	<i>Turdus merula</i>	ochrona ścisła	LC	LC	-
23.	Kruk	<i>Corvus corax</i>	ochrona częściowa	LC	LC	-
24.	Krzyżówka	<i>Anas platyrhynchos</i>	łowny	LC	LC	-
25.	Kukułka	<i>Cuculus canorus</i>	ochrona ścisła	LC	LC	-
26.	Kulczyk	<i>Serinus serinus</i>	ochrona ścisła	LC	LC	-
27.	Łabędź niemy	<i>Cygnus olor</i>	ochrona ścisła	LC	LC	-
28.	Łyska	<i>Fulica atra</i>	łowny	LC	LC	-
29.	Mazurek	<i>Passer montanus</i>	ochrona ścisła	LC	LC	-
30.	Nurogęs	<i>Mergus merganser</i>	ochrona ścisła, wymaga ochrony czynnej	LC	LC	-
31.	Orlin krzykliwy	<i>Clanga pomarina</i>	ochrona ścisła, wymaga ustalenia stref ochrony ostoi, miejsc rozrodu lub regularnego przebywania	LC	LC	Tak
32.	Perkoz dwuczuby	<i>Podiceps cristatus</i>	ochrona ścisła	LC	LC	-
33.	Perkozek	<i>Tachybaptus ruficollis</i>	ochrona ścisła	LC	LC	-
34.	Piecuszek	<i>Phylloscopus trochilus</i>	ochrona ścisła	LC	LC	-
35.	Piegża	<i>Curruca curruca</i>	ochrona ścisła	LC	LC	-
36.	Pierwiosnek	<i>Phylloscopus collybita</i>	ochrona ścisła	LC	LC	-
37.	Pleszka	<i>Phoenicurus phoenicurus</i>	ochrona ścisła	LC	LC	-
38.	Pliszka górska	<i>Motacilla cinerea</i>	ochrona ścisła	LC	LC	-
39.	Pliszka siwa	<i>Motacilla alba</i>	ochrona ścisła	LC	LC	-
40.	Pliszka żółta	<i>Motacilla flava</i>	ochrona ścisła	LC	LC	-
41.	Potrzeszcz	<i>Emberiza calandra</i>	ochrona ścisła	LC	LC	-
42.	Puszczyk	<i>Strix aluco</i>	ochrona ścisła	LC	LC	-
43.	Rokitniczka	<i>Acrocephalus schoenobaenus</i>	ochrona ścisła	LC	LC	-
44.	Rybitwa rzeczna	<i>Sterna hirundo</i>	ochrona ścisła, wymaga ochrony czynnej	LC	LC	Tak
45.	Siniak	<i>Columba oenas</i>	ochrona ścisła	LC	LC	-
46.	Skowronek	<i>Alauda arvensis</i>	ochrona ścisła	LC	LC	-
47.	Sroka	<i>Pica pica</i>	ochrona częściowa	LC	LC	-
48.	Szczygieł	<i>Carduelis carduelis</i>	ochrona ścisła	LC	LC	-
49.	Szpak	<i>Sturnus vulgaris</i>	ochrona ścisła	LC	LC	-
50.	Śmieszka	<i>Chroicocephalus ridibundus</i>	ochrona ścisła	LC	LC	-

51.	Świergotek drzewny	<i>Anthus trivialis</i>	ochrona ścisła	LC	LC	-
52.	Trzciniak	<i>Acrocephalus grundinaceus</i>	ochrona ścisła	LC	LC	-
53.	Trzcinniczek	<i>Acrocephalus scirpaceus</i>	ochrona ścisła	LC	LC	-
54.	Trznadel	<i>Emberiza citrinella</i>	ochrona ścisła	LC	LC	-
55.	Wrona siwa	<i>Corvus cornix</i>	ochrona częściowa	LC	LC	-
56.	Wróbel	<i>Passer domesticus</i>	ochrona ścisła, wymaga ochrony czynnej	LC	LC	-
57.	Zięba	<i>Fringilla coelebs</i>	ochrona ścisła	LC	LC	-
58.	Zimorodek	<i>Alcedo atthis</i>	ochrona ścisła	LC	LC	-
59.	Zniczek	<i>Regulus ignicapilla</i>	ochrona ścisła	LC	LC	-
60.	Żuraw	<i>Grus grus</i>	ochrona ścisła	LC	LC	Tak

Na terenie gminy Grodziczno występuje 21 gatunków ssaków (**Tabela 8**), w tym 6 gatunków objętych ścisłą ochroną gatunkową (w tym jeden gatunek wymagający ustanawiania czasowych stref ochronnych), 13 gatunków objętych częściową ochroną gatunkową na podstawie rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 16 grudnia 2016 r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt (Dz. U. z 2016 r., poz. 2183), 3 gatunki wymienione w załączniku II Dyrektywy Siedliskowej (Dyrektywa 92/43/EWG) oraz dwa gatunki łowne objęte okresem ochronnym na mocy rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 16 marca 2005 r. w sprawie określania okresów polowań na zwierzęta łowne (Dz. U. z 2005 r., Nr 48, poz. 459).

Tabela 8. Wykaz chronionych gatunków ssaków na obszarze gminy Grodziczno

L.p.	Nazwa gatunkowa	Status ochrony	Dyrektywa Siedliskowa Załącznik II
Owadożerne			
1.	Jeż europejski <i>Erinaceus europaeus</i>	ochrona częściowa	-
2.	Kret <i>Talpa europaea</i>	ochrona częściowa	-
3.	Ryjówka aksamitna <i>Sorex araneus</i>	ochrona częściowa	-
4.	Ryjówka malutka <i>Sorex minutus</i>	ochrona częściowa	-
5.	Rzęsorek rzeczek <i>Neomys fodiens</i>	ochrona częściowa	-
Nietoperze			
6.	Borowiec wielki <i>Nyctalus noctula</i>	ochrona ścisła	-
7.	Gacek brunatny <i>Plecotus auritus</i>	ochrona ścisła	-
8.	Karlik malutki <i>Pipistrellus pipistrellus</i>	ochrona ścisła	-
9.	Karlik większy <i>Pipistrellus nathusii</i>	ochrona ścisła	-
10.	Mroczek późny <i>Eptesicus serotinus</i>	ochrona ścisła	-
Zajęczaki			
11.	Zając szarak <i>Lepus europaeus</i>	łowny z okresem ochronnym	-
Gryzonie			
12.	Bóbr europejski <i>Castor fiber</i>	ochrona częściowa	Tak
13.	Karczownik ziemnowodny <i>Arvicola terrestris</i>	ochrona częściowa	-
14.	Mysz badyłarka <i>Micromys minutus</i>	ochrona częściowa	-

15.	Mysz zaroślowa <i>Apodemus silvaticus</i>	ochrona częściowa	-
16.	Wiewiórka pospolita <i>Sciurus vulgaris</i>	ochrona częściowa	-
Drapieżne			
17.	Gronostaj <i>Mustela erminea</i>	ochrona częściowa	-
18.	Łasica <i>Mustela nivalis</i>	ochrona częściowa	-
19.	Wilk <i>Canis lupus</i>	ochrona ścisła	Tak
20.	Wydra <i>Lutra lutra</i>	ochrona częściowa	Tak
Parzystokopytne			
21.	Łoś <i>Alces alces</i>	łowny z catorocznym okresem ochronnym	-

2.1.15. Zabytki

Na terenie gminy Grodziczno występują obiekty wpisane do:

- rejestru A - zabytków nieruchomych województwa warmińsko-mazurskiego - **Tabela 9,**
- rejestru zabytków nieruchomych województwa warmińsko-mazurskiego – **Tabela 10.**

Gmina Grodziczno nie posiada Gminnej Ewidencji Zabytków.

Tabela 9. Obiekty wpisane do rejestru A - zabytków nieruchomych województwa warmińsko-mazurskiego znajdujące się na terenie gminy Grodziczno²¹

L.p.	Miejscowość	Obiekt	Nr i data wpisu do rejestru	Okres powstania
1.	Boleszyn	Kościół par. pw. św. Marcina, drewn.	902 z 05.08.1960	1739
2.		Cmentarz przykościelny	902 z 05.08.1960	1739
3.		Kaplica pw. św. Huberta, drewn.	903 z 05.08.1968	XVIII
4.	Grodziczno	Kościół pw. św. Piotra i Pawła	911 z 04.08.1968	XVI/XVII
5.		Cmentarz przykościelny	911 z 04.08.1968	nieznany
6.	Jakubkowo	Zespół pałacowo-parkowy: pałac, obora	A/589 z 15.06.1968	k. XIX, XX
7.		Zespół pałacowo-parkowy: park	A/644 z 03.12.1993	k. XIX, XX
8.	Kuligi	Kaplica baptyistów	A-4635 z 02.06.2016	1904-1905
9.	Montowo	Zespół dworski: dwór z oficyną, park	A/399/1-2 z 06.01.1997	XIX
10.		Zespół dworski: spichlerz	513 z 20.12.1986	XIX
11.	Zwiniarz	Kościół pw. św. Mikołaja Biskupa	A-4730 z 16.08.2023	1913-1926

Tabela 10. Obiekty wpisane do rejestru zabytków nieruchomych województwa warmińsko-mazurskiego na terenie gminy Grodziczno²²

L.p.	Nr rej.	Miejscowość	Zabytek	Wpis do rejestru
1.	A-1079	Boleszyn	Kaplica p.w. św. Huberta	05.08.1968

²¹ https://nid.pl/wp-content/uploads/2025/10/WAR-rej_22.10.2025.pdf

²² <https://www.wuoz.olsztyn.pl/rejestr-i-ewidencja-zabytkow>

2.	A-1078	Boleszyn	Kościół parafialny p.w. św. Marcina wraz z cmentarzem przykościelnym	05.08.1968
3.	A-1077	Grodziczno	Kościół parafialny p.w. św. Piotra i Pawła wraz z cmentarzem przykościelnym	04.08.1968
4.	A-2830	Jakubkowo	Zespół pałacowo-parkowy	15.06.1989
5.	A-3640	Jakubkowo	Park dworski /fragment/	03.12.1993
6.	A-4635	Kuligi	Kaplica baptystów położona na działce ewid. 99/3	02.06.2016
7.	A-1744	Montowo	Spichlerz	20.12.1986
8.	A-3944	Montowo	Zespół dworsko-parkowy	06.01.1997
9.	A-4730	Zwiniarz	Budynek kościoła pw. Świętego Mikołaja Biskupa	16.08.2023

Na obszarze gminy Grodziczno znajdują się również dwa stanowiska archeologiczne – w rejonie m. Trzcina nad rzeką Wel oraz w sąsiedztwie miejscowości Świniarc przy drodze Zwiniarz - Łążyn. Są to grodziska z okresu średniowiecza, które ujęto w rejestrze zabytków archeologicznych Narodowego Instytutu Dziedzictwa oraz w rejestrze zabytków województwa warmińsko-mazurskiego.

2.1.16. Pomniki zagłady i ich strefy ochronne

Zgodnie z Art. 1 ust. 2 Ustawy z dnia 7 maja 1999 r. o ochronie terenów byłych hitlerowskich obozów zagłady (t. j. Dz. U. z 2015 r., poz. 2120) ochrona pomników zagłady polega na tworzeniu ich stref ochronnych oraz wprowadzeniu na obszarze pomników zagłady i ich stref ochronnych szczególnych zasad.

Zgodnie z wykazem pomników zagłady wskazanym w Art. 2 ww. Ustawy na obszarze gminy Grodziczno nie znajdują się pomniki zagłady i ich strefy ochronne.

2.1.17. Tereny zamknięte i ich strefy ochronne

Linia kolejowa, magistralna E-65, dwutorowa, zelektryfikowana relacji Warszawa Wsch. – Działdowo – Ława – Gdynia o długości 12,7 km na terenie gminy Grodziczno stanowi teren zamknięty w rozumieniu Ustawy z dnia 17 maja 1989 r. Prawo geodezyjne i kartograficzne (t. j. Dz. U. z 2024 r., poz. 1151 z późn. zm.), które zostały wyznaczone Decyzją Nr 14 Ministra Infrastruktury z dnia 18 września 2020 r. w sprawie ustalenia terenów zamkniętych, przez które przebiegają linie kolejowe (Dz. Urz. Min. Inf. z 2020 r., poz. 38, z późn. zm.) i zostały wskazane w Załączniku nr 14 do ww. Decyzji. Na terenie gminy Grodziczno są to działki nr:

- 74/2, obręb 0002 Grodziczno, pow. 6,0400 ha,
- 75, obręb 0002 Grodziczno, pow. 1,1900 ha,
- 84/1, obręb 0004 Kuligi, pow. 0,0097 ha,
- 247/2, obręb 0004 Kuligi, pow. 4,7800 ha,
- 193, obręb 0005 Liniowiec, pow. 3,8400 ha,
- 279/1, obręb 0005 Liniowiec, pow. 3,2700 ha,
- 70/3, obręb 0007 Montowo, pow. 1,2143 ha,
- 89, obręb 0007 Montowo, pow. 0,6300 ha,
- 295/1, obręb 0007 Montowo, pow. 7,4600 ha,
- 342, obręb 0007 Montowo, pow. 0,9000 ha,

- 94, obręb 0015 Zajączkowo, pow. 1,3600 ha,
- 99, obręb 0015 Zajączkowo, pow. 5,5200 ha,
- 169/5, obręb 0015 Zajączkowo, pow. 1,8000 ha,
- 169/6, obręb 0015 Zajączkowo, pow. 0,1474 ha,
- 169/7, obręb 0015 Zajączkowo, pow. 0,0515 ha,
- 170/2, obręb 0015 Zajączkowo, pow. 1,3965 ha.

2.1.18. Obszary ograniczonego użytkowania

Zgodnie z Art. 135 ust. 1 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (t. j. Dz. U. z 2025 r., poz. 647 z późn. zm.) „jeżeli z przeglądu ekologicznego albo z oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko wymaganej przepisami ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, albo z analizy porealizacyjnej wynika, że mimo zastosowania dostępnych rozwiązań technicznych, technologicznych i organizacyjnych nie mogą być dotrzymane standardy jakości środowiska poza terenem zakładu lub innego obiektu, to dla oczyszczalni ścieków, składowiska odpadów komunalnych, kompostowni, trasy komunikacyjnej, lotniska, linii i stacji elektroenergetycznej, obiektów sieci gazowej oraz instalacji radiokomunikacyjnej, radionawigacyjnej i radiolokacyjnej tworzy się obszar ograniczonego użytkowania”.

Na terenie gminy Grodziczno nie zostały utworzone obszary ograniczonego użytkowania na podstawie Art. 135 ust. 1 ustawy POŚ.

2.1.19. Obszary wymagające przekształceń, rehabilitacji, rekultywacji lub remediacji

Na terenie gminy Grodziczno nie występują obszary wymagające przekształceń, rehabilitacji lub remediacji. Do obszarów wymagających rekultywacji na terenie gminy zalicza się tereny po eksploatacji złoża kruszyw naturalnych: piasków i żwirów oraz kredy. Zgodnie z Art. 129 ust. 1 pkt 5) i ust. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. Prawo geologiczne i górnicze (t. j. Dz. U. z 2024 r., poz. 1290 z późn. zm.) „w przypadku likwidacji zakładu górniczego, w całości lub w części, przedsiębiorca jest obowiązany: przedsięwziąć niezbędne środki w celu ochrony środowiska oraz rekultywacji gruntów po działalności górniczej – do rekultywacji tych gruntów stosuje się przepisy ustawy z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych (Dz. U. z 2024 r., poz. 82)”.

2.1.20. Obszary zdegradowane i obszary rewitalizacji

Zadania rewitalizacyjne, w świetle ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji, są typowane z uwzględnieniem obszarów zdegradowanych. Ustawa ta wskazuje sposób ich wyznaczania, wskazuje też konieczność podjęcia uchwały o wyznaczeniu tych obszarów oraz obszaru rewitalizacji. Na terenie gminy Grodziczno nie występują obszary zdegradowane oraz nie wskazuje się obszarów przewidzianych do rewitalizacji.

2.1.21. Obszary ciche w aglomeracji oraz obszary ciche poza aglomeracją

Zgodnie z Art. 118b ust. 1 Ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (t. j. Dz. U. z 2025 r., poz. 647 z późn. zm.) „Rada powiatu, może w drodze uchwały, wyznaczyć

obszary ciche w aglomeracji lub obszary ciche poza aglomeracją, uwzględniając szczególne potrzeby ochrony przed hałasem tych obszarów i podając wymagania zapewniające utrzymanie poziomu hałasu co najmniej na istniejącym poziomie”.

Rada Powiatu Nowomiejskiego na terenie gminy Grodziczno nie wyznaczyła obszarów cichych w aglomeracji oraz obszarów cichych poza aglomeracją.

2.1.22. Zakłady o zwiększonym i dużym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej

Zgodnie z Art. 3 pkt 48a) ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (t. j. Dz. U. z 2025 r., poz. 647 z późn. zm.) do zakładów stwarzających zagrożenie wystąpienia poważnej awarii przemysłowej zalicza się zakłady o zwiększonym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej (ZZR) lub zakłady o dużym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej (ZDR), o których mowa w Art. 248 ust. 1 ustawy POŚ. Klasyfikacji dokonuje się na podstawie przepisów Rozporządzenia Ministra Rozwoju z dnia 29 stycznia 2016 r. w sprawie rodzajów i ilości znajdujących się w zakładzie substancji niebezpiecznych, decydujących o zaliczeniu zakładu do zakładu o zwiększonym lub dużym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej (Dz. U. z 2016 r., poz. 138). Według wykazu prowadzonego przez Główny Inspektorat Ochrony Środowiska (stan na dzień 31 grudnia 2024 r.) w granicach administracyjnych gminy Grodziczno nie znajdują się zakłady ZZR i ZDR.

2.1.23. Obszary pasa nadbrzeżnego, w tym w szczególności pasa technicznego

Zgodnie z Art. 36 ust. 1 i ust. 2 Ustawy z dnia 21 marca 1991 r. o obszarach morskich Rzeczypospolitej Polskiej i administracji morskiej (t. j. Dz. U. z 2024 r., poz. 1125 z późn. zm.) pasem nadbrzeżnym jest obszar lądowy przyległy do linii brzegu morskiego i w jego skład wchodzi pas techniczny.

W obszarze administracyjnym gminy Grodziczno nie wyznaczono obszarów pasa nadbrzeżnego, w tym w szczególności pasa technicznego.

2.1.24. Obszary wpisane do rejestru bezpośrednich zagrożeń szkodą w środowisku i szkód w środowisku oraz wpisane do rejestru historycznych zanieczyszczeń powierzchni ziemi

Na terenie gminy Grodziczno występuje jeden obszar wpisany do rejestru bezpośrednich zagrożeń szkodą w środowisku i szkód w środowisku zlokalizowany w m. Lorki (gatunki chronione: różanka *Rhodeus sericeus*, koza *Cobitis taenia*; siedliska: koza *Cobitis taenia* – siedlisko gatunku chronionego, różanka *Rhodeus sericeus* – siedlisko gatunku chronionego; status: zakończone postępowanie administracyjne).

Na terenie gminy Grodziczno nie występują obszary wpisane do rejestru historycznych zanieczyszczeń powierzchni ziemi.

2.2. Ochrona prawna elementów przyrodniczych

W ramach analizy przeprowadzono rozpoznanie obiektów i obszarów chronionych na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U z 2024 r. poz. 1478

z późn. zm.) oraz innych prawnie chronionych obiektów przyrodniczych (np. korytarzy ekologicznych) położonych na terenie gminy Grodziczno. Analiza obejmowała:

- parki narodowe,
- rezerваты przyrody,
- parki krajobrazowe,
- obszary chronionego krajobrazu,
- obszary Natura 2000,
- pomniki przyrody,
- stanowiska dokumentacyjne,
- użytki ekologiczne,
- zespoły przyrodniczo-krajobrazowe,
- korytarze ekologiczne.

Informacje dotyczące terenów cennych przyrodniczo, podlegających ochronie prawnej pozyskano z zasobów Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska²³ oraz Centralnego Rejestru Form Ochrony Przyrody²⁴.

Z obszarów podlegających ochronie prawnej na terenie gminy Grodziczno znajdują się formy ochrony przyrody wskazane w **Tabela 11**.

Tabela 11. Formy Ochrony Przyrody na terenie gminy Grodziczno

Lp.	Nazwa	Kod
1.	Piekietko	PL.ZIPOP.1393.RP.769
2.	Welski Park Krajobrazowy - otulina	PL.ZIPOP.1393.PK.104
3.	Welski Park Krajobrazowy	PL.ZIPOP.1393.PK.104
4.	Obszar Chronionego Krajobrazu Doliny Rzeki Wel	PL.ZIPOP.1393.OCHK.311
5.	Buchnowski Obszar Chronionego Krajobrazu	PL.ZIPOP.1393.OCHK.532
6.	Zespół Przyrodniczo-Krajobrazowy Jeziora Zwiniarz	PL.ZIPOP.1393.ZPK.103
7.	Dolina Drwęcy PLH280001	PL.ZIPOP.1393.N2K.PLH280001.H
8.	Przełomowa Dolina Rzeki Wel PLH280015	PL.ZIPOP.1393.N2K.PLH280015.H
9.	Brak nazwy	PL.ZIPOP.1393.PP.2812032.665
10.	Brak nazwy	PL.ZIPOP.1393.PP.2812032.666
11.	Brak nazwy	PL.ZIPOP.1393.PP.2812032.667
14.	Szakłak Lucyny Koprowskiej	PL.ZIPOP.1393.PP.2812032.2604

Źródło: opracowanie własne w oparciu o dane z CRFOP.

Na terenie gminy Grodziczno nie występują:

- parki narodowe,
- obszary Natura 2000 - Obszary Specjalnej Ochrony Ptaków,
- użytki ekologiczne,
- stanowiska dokumentacyjne.

Zgodnie z Art. 5 pkt 2 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody *korytarz ekologiczny to obszar umożliwiający migrację roślin, zwierząt lub grzybów.*

Korytarz ekologiczny to przestrzennie ciągła struktura przyrodnicza (nieprzerwana wskutek zainwestowania terenów), z zachowanymi cechami naturalnymi lub zbliżonymi do naturalnych oraz funkcjonalnymi, umożliwiającymi przemieszczanie się materii i energii

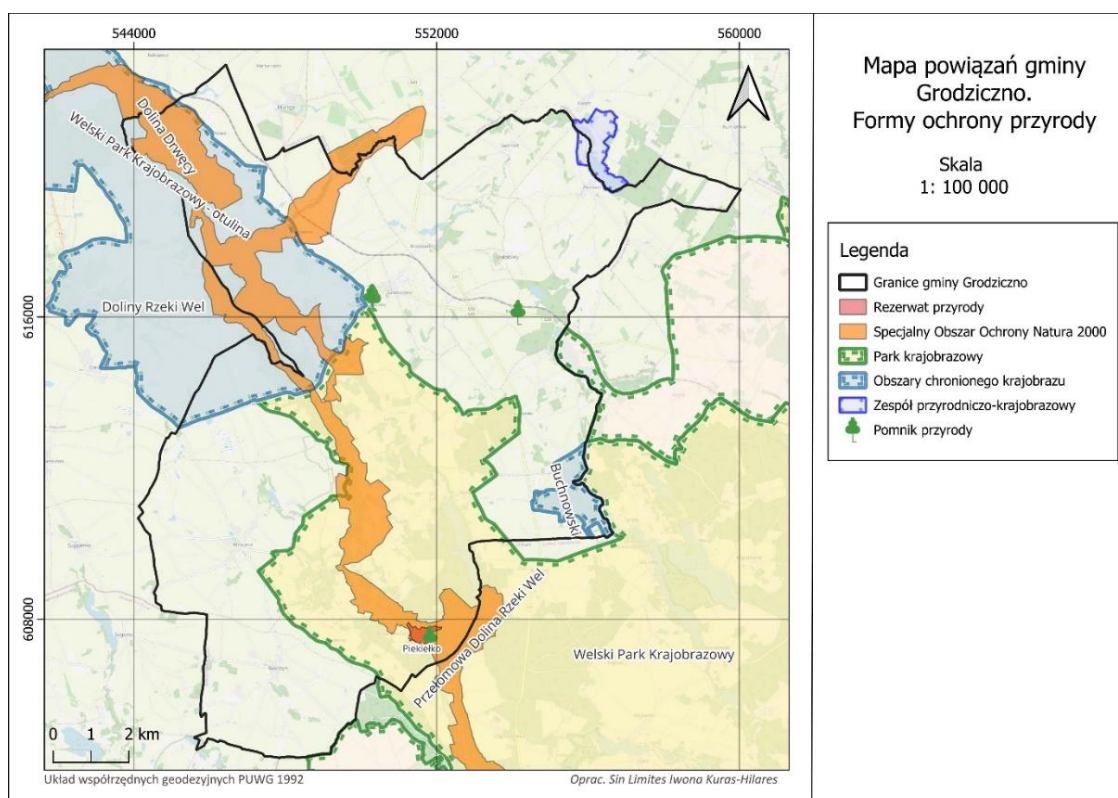
²³ <http://geoserwis.gdos.gov.pl/mapy/>

²⁴ <https://crfop.gdos.gov.pl/CRFOP/>

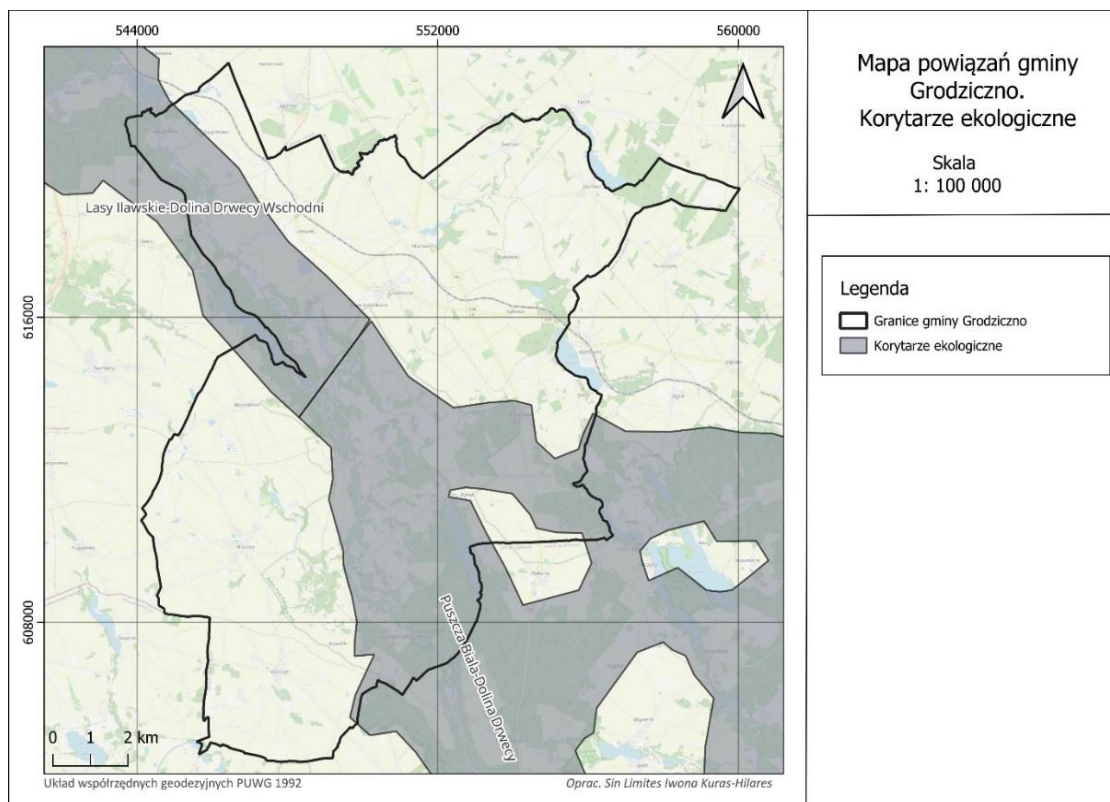
w środowisku, w tym organizmów żywych (np. pas lasu, dolina rzeczna, zadrzewienie śródpolne). Często określony korytarz ekologiczny w rzeczywistości nie zawsze przedstawia fizyczną strukturę ciągłą, lecz jedynie obszar niezabudowany, naturalny lub półnaturalny (swoistą rezerwę ekologiczną), który w otaczającej przestrzeni, poddanej presji, może jednak stanowić potencjalne powiązanie przyrodnicze.

Przez północno-zachodnią część gminy Grodziczno przebiega korytarz ekologiczny (2005): Lasy Ilawskie - Dolina Drwęcy Wschodni KPn-10C a przez południowo-wschodnią część gminy korytarz ekologiczny (2005): Puszcza Biała - Dolina Drwęcy GKPN-1B.

Lokalizację form ochrony przyrody oraz korytarzy ekologicznych na terenie gminy Grodziczno przedstawiają Rys. 7 i Rys. 8.

Rys. 7. Formy ochrony przyrody na terenie gminy Grodziczno
[źródło: Opracowanie ekofizjograficzne dla gminy Grodziczno]

Rys. 8. Korytarze ekologiczne na obszarze gminy Grodziczno
[źródło: Opracowanie ekofizjograficzne dla gminy Grodziczno]

2.3. Zagrożenia środowiska naturalnego

2.3.1. Zanieczyszczenie powietrza

Ocenę jakości powietrza w województwie warmińsko-mazurskim w 2024 r., w tym na obszarze gminy Grodziczno przeprowadzono w układzie stref, który jest zgodny z załącznikiem do Ustawy - Prawo ochrony środowiska (t. j. Dz. U. z 2024 r., poz. 54 z późn. zm.). Gmina Grodziczno należy do strefy warmińsko-mazurskiej PL2803, obejmującej wszystkie gminy województwa warmińsko-mazurskiego, z wyłączeniem miasta Olsztyn oraz miasta Elbląg. Na potrzeby rocznej oceny jakości powietrza wykorzystano pomiary intensywne, które były wykonywane na stałych stanowiskach i obejmowały pomiary automatyczne oraz manualne prowadzone codziennie. Ogółem funkcjonowało 10 stacji pomiarowych. Badania przeprowadzone na terenie województwa warmińsko-mazurskiego, w strefie warmińsko-mazurskiej PL2803 wykazały, iż stężenia dwutlenku siarki nie przekraczają obowiązujących stężeń dopuszczalnych. Badania stężeń dwutlenku azotu i tlenku węgla również wykazały, że stężenia tego zanieczyszczenia występowały poniżej obowiązujących poziomów stężeń dopuszczalnych. Pomiary benzenu przeprowadzone w strefie warmińsko-mazurskiej pozwoliły zaliczyć tą strefę do klasy A. Pomiar stężenia troposferycznego ozonu prowadzono na 5 stacjach pomiarowych. Dotrzymanie poziomu docelowego dla ozonu w odniesieniu do kryterium ochrony zdrowia ludzi sprawdzono w oparciu o wyniki pomiarów z okresu trzech lat (2022-2024), dla których obliczono średnią liczbę dni z przekroczeniem wartości poziomu docelowego - strefę warmińsko-mazurską

zaliczono do klasy A. Na podstawie przeprowadzonych analiz stwierdzono również, że poziom celu długoterminowego stężenia ozonu w powietrzu, określony ze względu na ochronę zdrowia ludzi został przekroczony – strefę warmińsko-mazurską zaliczono do klasy D2. Badania pyłu zawieszonego PM₁₀ wykazały, że wartości średnich rocznych stężeń pyłu zawieszonego PM₁₀ w strefie warmińsko-mazurskiej nie przekraczają normy średniorocznej określonej na poziomie 40 µg/m³. Na 8 stacjach prowadzono pomiar stężenia benzo(a)pirenu w pyłe zawieszonym PM₁₀. Na dwóch stacjach zlokalizowanych na terenie strefy warmińsko-mazurskiej (Nowe Miasto Lubawskie oraz Działdowo) zaobserwowano przekroczenie średniorocznego poziomu docelowego. Strefę warmińsko-mazurską zaliczono do klasy C. Stężenia: ołowiu, arsenu, niklu i kadmu zawartych w pyłe zawieszonym PM₁₀ nie wykazały również przekroczeń poziomów dopuszczalnych²⁵.

Na podstawie Art. 91 ust. 3c ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska w związku z przekroczeniami dopuszczalnego poziomu pyłu zawieszonego PM₁₀ oraz poziomu docelowego benzo(a)pirenu zawartego w pyłe PM₁₀ Sejmik Województwa Warmińsko-Mazurskiego przyjął Uchwałę w sprawie określenia aktualizacji Programu ochrony powietrza dla strefy warmińsko-mazurskiej. Wśród możliwych do podjęcia działań w obszarach przekroczeń wskazano ograniczenie emisji z sektora komunalno-bytowego – poprzez likwidację indywidualnych systemów grzewczych i podłączenie ich do sieci ciepłej lub zmianę sposobu ogrzewania na niskoemisyjne²⁶.

2.3.2. Wody powierzchniowe

Obszar objęty Planem ogólnym znajduje się na obszarze 13 JCWP, w tym:

- 6 Jednolitych Części Wód Powierzchniowych Rzecznych:
 - RW20001028689 Wólka,
 - RW20001028712 Groblica,
 - RW20001028729 Sugajnica,
 - RW20001128699 Wel od Płośniczanki do ujścia,
 - RW20001628749 Brynica od Pisi do ujścia,
 - RW200018286555 Wel do Płośniczanki;
- 7 Jednolitych Części Wód Powierzchniowych Jeziornych:
 - LW20143 Tarczyńskie,
 - LW20145 Grądy,
 - LW20150 Kiełpińskie,
 - LW20151 Hartowieckie,
 - LW20154 Zwiniarz,
 - LW20158 Sosno,
 - LW20171 Leżno Wielkie.

Na terenie gminy Grodziczno znajduje się jeden punkt pomiarowo-kontrolny (PPK) wyznaczony w celu monitorowania zlewni JCWP:

- RW20001028689 Wólka – PL01S0301_0955 w okolicy m. Liniowiec,

²⁵ Roczna ocena jakości powietrza w województwie warmińsko-mazurskim, raport wojewódzki za rok 2024, Regionalny Wydział Monitoringu Środowiska w Olsztynie, Główny Inspektorat Ochrony Środowiska, Olsztyn 2025

²⁶ Uchwała Nr LI/772/23 Sejmiku Województwa Warmińsko-Mazurskiego z dnia 27 czerwca 2023 r. w sprawie określenia aktualizacji Programu ochrony powietrza dla strefy warmińsko-mazurskiej

- ocena stanu:
 - stan/potencjał ekologiczny: umiarkowany stan ekologiczny,
 - wskaźniki determinujące stan/potencjał ekologiczny: azot ogólny, azot azotanowy; nie dotyczy,
 - stan chemiczny: stan chemiczny poniżej dobrego,
 - wskaźniki determinujące stan chemiczny: benzo(a)piren, benzo(g,h,i)perylen, fluoranten; nie dotyczy,
 - stan (ogólny): zły stan wód.

2.3.3. Wody podziemne

Zlewnia JCWPd GW200039 jest monitorowana. Ocena stanu (2019):

- stan chemiczny: dobry,
- stan ilościowy: dobry,
- stan JCWPd: dobry,
- wskaźniki determinujące stan JCWPd:
 - stan chemiczny: nie dotyczy,
 - stan ilościowy: nie dotyczy.

2.3.4. Obszary zagrożone powodzią

Z map zagrożenia powodziowego (MZP) wynika, że część gminy Grodziczno znajduje się na obszarach zagrożenia powodziowego o prawdopodobieństwie wystąpienia powodzi:

- 0,2% (raz na 500 lat),
- 1% (raz na 100 lat),
- 10% (raz na 10 lat).

Obszary te obejmują przede wszystkim bezpośrednie sąsiedztwo rzeki Wel – największego cieku przepływającego przez obszar gminy Grodziczno.

W celu zwiększenia bezpieczeństwa obywateli oraz ograniczenia negatywnych skutków powodzi, opracowywane są Plany Zarządzania Ryzykiem Powodziowym (PZRP) dla obszarów dorzeczy i regionów wodnych. Są to dokumenty planistyczne, które opisują aktualny stan ochrony przeciwpowodziowej oraz zawierają katalog działań, które mają zredukować ryzyko powodziowe na terenach zagrożonych. PZRP dla obszaru dorzecza Wisły przyjęto Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 18 października 2022 r. w sprawie przyjęcia Planu zarządzania ryzykiem powodziowym dla obszaru dorzecza Wisły (Dz. U. z 2022 r., poz. 2739). Jest to dokument strategiczny w zakresie bezpieczeństwa powodziowego w Polsce, który zgodnie z Art. 173 ust. 19 ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne (t. j. Dz. U. z 2025 r., poz. 960 z późn. zm.) podlega przeglądowi co 6 lat oraz w razie potrzeby aktualizacji.

W marcu 2025 r. zakończyły się prace nad przeglądem i aktualizacją wstępnej oceny ryzyka powodziowego (aWORP) i aktualizacji map zagrożenia powodziowego (MZP) oraz map ryzyka powodziowego (MRP).

Obszary szczególnego zagrożenia powodzią uwzględnia się w dokumentach planistycznych zagospodarowania przestrzennego w celu zapewnienia ochrony przed powodzią i ograniczania negatywnych skutków powodzi. W Planie ogólnym dla gminy Grodziczno w rozwiązaniach funkcjonalnych uwzględniono ochronę przed powodzią. Szczegółowe rozwiązania w tym zakresie powinny zawierać Miejscowe Plany

Zagospodarowania Przestrzennego.

2.3.5. Główne Zbiorniki Wód Podziemnych

Gmina Grodziczno znajduje się poza obszarem Głównych Zbiorników Wód Podziemnych.

2.3.6. Gleby

W granicach administracyjnych gminy Grodziczno nie znajdują się obszary ujęte w rejestrze historycznych zanieczyszczeń powierzchni ziemi, prowadzonym przez Generalną Dyрекcję Ochrony Środowiska.

2.3.7. Hałas

Głównym źródłem hałasu na terenie gminy Grodziczno jest hałas komunikacyjny. W granicach administracyjnych gminy przebiegają:

- dwie drogi wojewódzkie:
 - nr 541 relacji Lubawa – Lidzbark,
 - nr 538 relacji Łasin – Nowe Miasto Lubawskie – Uzdowo – Rozdroże;
- osiem dróg powiatowych o łącznej długości 45,48 km,
- drogi gminne o łącznej długości 117,4 km.

W ramach Państwowego Monitoringu Środowiska prowadzonego przez Regionalny Wydział Monitoringu Środowiska w Olsztynie nie wskazano żadnych punktów kontrolnych na terenie gminy Grodziczno.

3. Potencjalne zmiany środowiska w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu

Plan ogólny Gminy Grodziczno jest nowym aktem planistycznym, który ma zastąpić obecnie obowiązujące Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego. Plan ogólny zgodnie z Art. 13a ust. 7 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (t. j. Dz. U. z 2024 r., poz. 1130 z późn. zm.) jest aktem prawa miejscowego. Plan ogólny ma wiążącą moc prawną przy uchwalaniu Miejscowych Planów Zagospodarowania Przestrzennego. Do 30 czerwca 2026 r. wszystkie gminy powinny mieć uchwalony Plan ogólny. Po 1 lipca 2026 r. SUIKZP straci swoją moc prawną i nieprzyjęcie do tego czasu Planu ogólnego przez Gminę Grodziczno skutkować będzie brakiem możliwości prowadzenia jakichkolwiek prac o charakterze planistycznym, w tym uchwalania nowych Miejscowych Planów Zagospodarowania Przestrzennego i wprowadzania zmian do już obowiązujących MPZP co może doprowadzić do ograniczenia rozwoju gminy oraz osłabić ochronę środowiska i ładu przestrzennego.

4. Istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności dotyczące obszarów podlegających ochronie na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody

Do problemów związanych z ochroną środowiska w granicach administracyjnych gminy Grodziczno można zaliczyć ograniczenia w możliwości wykorzystania niektórych terenów, z uwagi na zagrożenie powodziowe, a także obecność obszarów podlegających ochronie na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody.

Poniżej wskazano rodzaje zagrożeń dla obszarów podlegających ochronie na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody, znajdujących się w granicach gminy Grodziczno.

Rezerwat Przyrody Piekietko

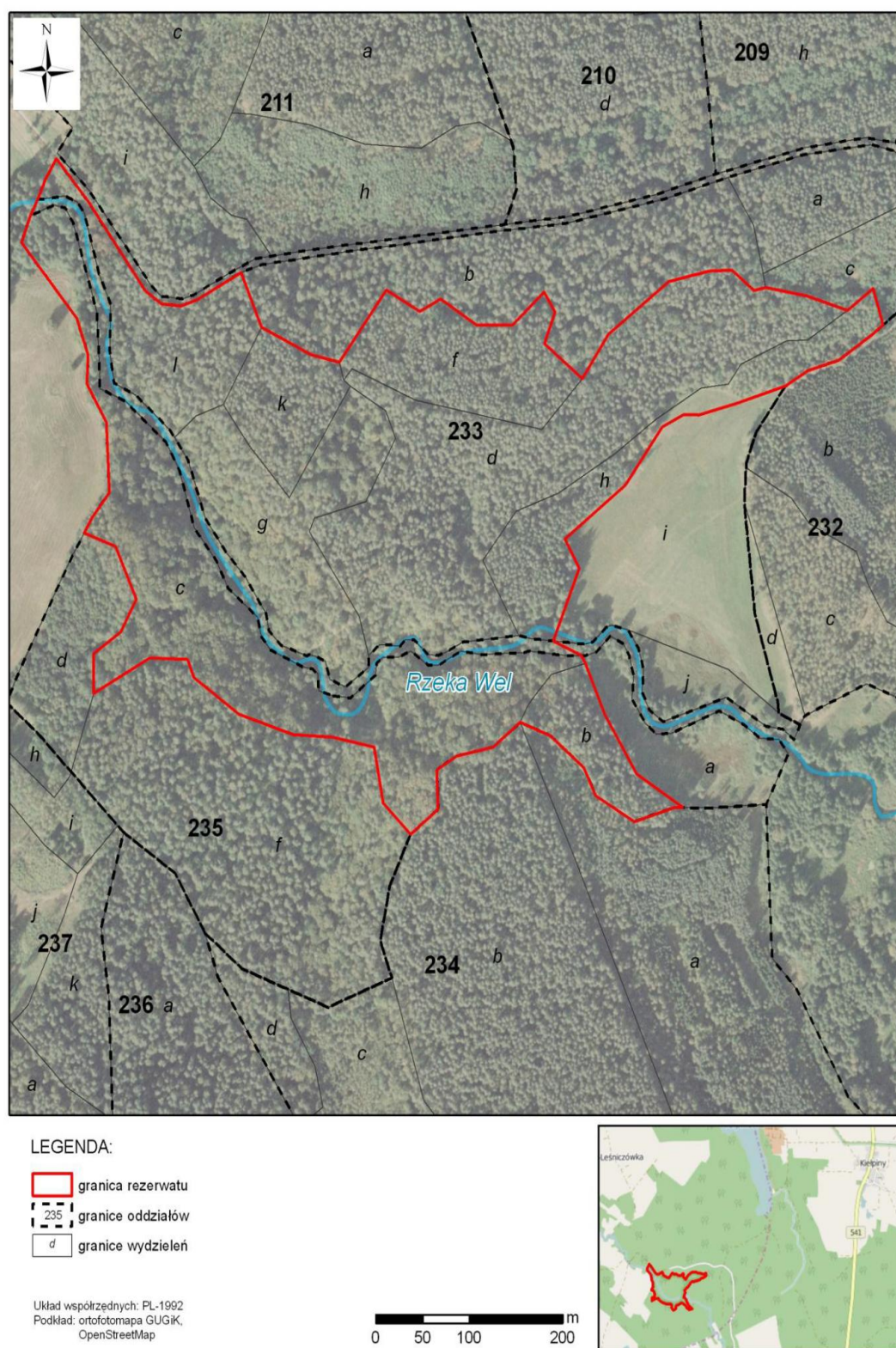
Rezerwat Przyrody Piekietko położony jest w całości na terenie gminy Grodziczno (**Rys. 9**). Rezerwat zajmuje powierzchnię 24,58 ha i stanowi:

- 1) obszar lasu, oznaczony w Planie Urządzenia Lasu dla Nadleśnictwa Lidzbark na lata 2009-2018 jako oddziały leśne: 233d, f, g, h, k, l, 235b, c,
- 2) obszar wód (rzeka Wel), oznaczony jako część działki ewidencyjnej nr 407, obręb Trzcin.

Celem ochrony rezerwatu jest zachowanie przetomowego, o charakterze górskim, odcinka rzeki Wel z otaczającym go grądem zboczowym *Aceri-Tilietum*, z licznymi chronionymi i rzadkimi gatunkami roślin i zwierząt. Rodzaj rezerwatu:

- leśny (L),
- ze względu na dominujący przedmiot ochrony:
 - typ – fitocenotyczny (PFI),
 - podtyp – zbiorowisk leśnych (zl);
- ze względu na główny typ ekosystemu:
 - typ – różnych ekosystemów (EE),
 - podtyp – lasów i wód (lw).

Źródło: Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Olsztynie z dnia 7 marca 2016 r. w sprawie rezerwatu przyrody „Piekietko” [Dz. Urz. Woj. Warmińsko-Mazurskiego z 2016 r., poz. 1117]

Rys. 9. Przebieg granicy rezerwatu przyrody Piekietko na terenie gminy Grodziczno
[źródło: Załącznik nr 1 do Zarządzenia Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Olsztynie z dnia 7 marca 2016 r. w sprawie rezerwatu przyrody Piekietko (Dz. Urz. Woj. Warmińsko-Mazurskiego z 2016 r., poz. 1117)]

Welski Park Krajobrazowy

Welski Park Krajobrazowy położony jest w powiecie działdowskim (gminy: Lidzbark, Rybno, Płońska) oraz w powiecie nowomiejskim – na terenie gminy Grodziczno. Park zajmuje powierzchnię 20 023,34 ha (na terenie gminy Grodziczno 3 824,97 ha). Otulina Parku zajmuje powierzchnię 16 282,58 ha (na terenie gminy Grodziczno 2 356,93 ha).

Do szczególnych celów ochrony Parku zalicza się:

- 1) ochronę wartości przyrodniczych:
 - a. zachowanie swobodnie meandrującej rzeki Wel i jej doliny oraz licznych starorzeczy i odnóg, torfowisk i obszarów wodno-błotnych,
 - b. zachowanie pozostałości naturalnych kompleksów leśnych, bogactwa szaty roślinnej obejmującej liczną grupę chronionych i rzadkich gatunków roślin i zbiorowisk roślinnych;
- 2) ochronę wartości historycznych i kulturowych:
 - a. zachowanie swoistego charakteru zabudowy wiejskiej,
 - b. zachowanie i popularyzacja miejscowej gwary,
 - c. zachowanie tradycyjnej funkcji wsi poprzez popularyzację dziedzictwa materialnego i gromadzenie zbiorów muzealnych;
- 3) ochronę walorów krajobrazowych:
 - a. zachowanie w niewielkim stopniu przekształconego krajobrazu rolniczego,
 - b. zachowanie wysokich skarp polodowcowych rynien jeziornych i odcinków przetomowych rzeki Wel ze szczególnym uwzględnieniem jej odcinków o charakterze potoku górskiego.

W Welskim Parku Krajobrazowym obowiązują zakazy:

- 1) realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko – zakaz nie dotyczy: realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, dla których sporządzenie raportu o oddziaływaniu na środowisko nie jest obowiązkowe i przeprowadzona procedura oceny oddziaływania na środowisko wykazała brak niekorzystnego wpływu na przyrodę i krajobraz parku krajobrazowego,
- 2) umyślnego zabijania dziko występujących zwierząt, niszczenia ich nor, legowisk, innych schronień i miejsc rozrodu oraz tarlisk i złożonej ikry, z wyjątkiem amatorskiego połowu ryb oraz wykonywania czynności w ramach racjonalnej gospodarki rolnej, leśnej, rybackiej i łowieckiej,
- 3) likwidowania i niszczenia zadrzewień śródpolnych, przydrożnych i nadwodnych, jeżeli nie wynikają z potrzeby ochrony przeciwpowodziowej lub zapewnienia bezpieczeństwa ruchu drogowego lub wodnego lub budowy, odbudowy, utrzymania, remontów lub naprawy urządzeń wodnych – zakaz nie dotyczy:
 - a. usunięcia drzewa lub krzewu należącego do inwazyjnego gatunku obcego stwarzającego zagrożenie dla Unii lub inwazyjnego gatunku obcego stwarzającego zagrożenie dla Polski, znajdującego się w obrębie zadrzewienia,
 - b. terenów przeznaczonych pod zabudowę w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego obowiązujących: w dacie orzekania w przedmiocie wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach, decyzji

o pozwoleniu na budowę, a także innych decyzji – jeżeli są one wymagane dla realizacji danego przedsięwzięcia na podstawie przepisów powszechnie obowiązującego prawa oraz w dacie realizacji przedsięwzięcia – jeżeli dla danego przedsięwzięcia przepisy powszechnie obowiązującego prawa nie przewidują obowiązku uzyskania decyzji, o których mowa powyżej,

- c. zmian miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, w zakresie terenów przeznaczonych w tych planach pod zabudowę,
 - d. realizacji inwestycji na podstawie decyzji o warunkach zabudowy, którą wydano po uzgodnieniu z właściwym organem ochrony przyrody;
- 4) pozyskiwania do celów gospodarczych skał, w tym torfu, oraz skamieniałości, w tym kopalnych szczątków roślin i zwierząt, a także minerałów i bursztynu – zakaz nie dotyczy: terenu na działkach o numerach ewidencyjnych: 598/1, 598/2, 599/1, 599/2, 600, 601, 602, 617, 619, 620, 621, 622, 623/1, 623/2, 623/3, 624, 626, 627, 629, 630, 631, 3081/2, 641, 642, 643, 644, 645, 646, 650 w gminie Lidzbark, obręb Cibórz oraz terenu na działkach o numerach ewidencyjnych: 31/10, 32, 40, 47, 48, 49, 50, 51 w gminie Lidzbark, obręb Lidzbark 4, którego położenie w postaci wykazu współrzędnych punktów załamania granicy w układzie współrzędnych prostokątnych płaskich PL-1992 określono w Załączniku Nr 3 oraz przedstawiono w formie graficznej w Załączniku Nr 4;
- 5) wykonywania prac ziemnych trwale zniekształcających rzeźbę terenu, z wyjątkiem prac związanych z zabezpieczeniem przeciwsztormowym, przeciwpowodziowym lub przeciwoświsiskowym lub budową, odbudową, utrzymaniem, remontem lub naprawą urządzeń wodnych – zakaz nie dotyczy: terenu na działkach o numerach ewidencyjnych: 598/1, 598/2, 599/1, 599/2, 600, 601, 602, 617, 619, 620, 621, 622, 623/1, 623/2, 623/3, 624, 626, 627, 629, 630, 631, 3081/2, 641, 642, 643, 644, 645, 646, 650 w gminie Lidzbark, obręb Cibórz oraz terenu na działkach o numerach ewidencyjnych: 31/10, 32, 40, 47, 48, 49, 50, 51 w gminie Lidzbark, obręb Lidzbark 4, którego położenie w postaci wykazu współrzędnych punktów załamania granicy w układzie współrzędnych prostokątnych płaskich PL-1992 określono w Załączniku Nr 3 oraz przedstawiono w formie graficznej w Załączniku Nr 4;
- 6) dokonywania zmian stosunków wodnych, jeżeli zmiany te nie służą ochronie przyrody lub racjonalnej gospodarce rolnej, leśnej, wodnej lub rybackiej,
- 7) budowania nowych obiektów budowlanych w pasie szerokości 100 m od:
- a. linii brzegów rzek, jezior i innych naturalnych zbiorników wodnych,
 - b. zasięgu lustra wody w sztucznych zbiornikach wodnych usytuowanych na wodach płynących przy normalnym poziomie piętrzenia określonym w pozwoleniu wodnoprawnym, o którym mowa w art. 389 pkt 1 ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. – Prawo wodne

- z wyjątkiem obiektów służących turystyce wodnej, gospodarce wodnej lub rybackiej, zakaz nie dotyczy: obszarów zwartej zabudowy miast i wsi w granicach określonych w obowiązujących studiach uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego w przypadku uzupełnień zabudowy lub budowy obiektów budowlanych w granicach zabudowanej budynkiem działki budowlanej w rozumieniu ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym – pod warunkiem nie zmniejszania dotychczasowej odległości zabudowy od brzegów wód ustalonej w odniesieniu do budynku

znajdującego się bliżej brzegów wód: budynku na działce, na której budowany jest obiekt, albo budynku występującego na przylegających działkach budowlanych; zakaz nie dotyczy również siedlisk rolniczych – w zakresie uzupełnienia istniejącej zabudowy zagrodowej o obiekty służące do prowadzenia gospodarstwa rolnego, w tym obiekty służące agroturystyce, pod warunkiem nie zmniejszania dotychczasowej odległości zabudowy od brzegów wód; zakaz nie dotyczy także obowiązujących w dniu wejścia w życie uchwały miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego;

- 8) likwidowania, zasypywania i przekształcania zbiorników wodnych, starorzeczy oraz obszarów wodno-błotnych,
- 9) wylewania gnojowicy, z wyjątkiem nawożenia własnych gruntów rolnych,
- 10) prowadzenia chowu i hodowli zwierząt metodą bezściółkową,
- 11) utrzymywania otwartych rowów ściekowych i zbiorników ściekowych,
- 12) używania łodzi motorowych i innego sprzętu motorowego na otwartych zbiornikach wodnych – zakaz nie dotyczy: statków jednostek ratowniczych, jednostek organizacyjnych właściciela wód lub urządzeń wodnych zlokalizowanych na wodach, inspektorów żeglugi śródlądowej, Państwowej i Społecznej Straży Rybackiej, promów w ciągu dróg publicznych, prowadzenia racjonalnej gospodarki rybackiej oraz wykonywania działań z zakresu ochrony przyrody przez Służbę Parku Krajobrazowego.

W Parku zakazuje się niszczenia i uszkodzania obiektów o istotnym znaczeniu historycznym i kulturowym wskazanych w planie ochrony dla Parku.

Wskazane powyżej zakazy nie dotyczą:

- 1) wykonywania zadań wynikających z planu ochrony, zadań ochronnych lub planu zadań ochronnych,
- 2) wykonywania zadań na rzecz obronności kraju i bezpieczeństwa państwa,
- 3) prowadzenia akcji ratowniczej oraz działań związanych z bezpieczeństwem powszechnym
- 4) realizacji inwestycji celu publicznego w rozumieniu art. 2 pkt 5 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym.

[Źródło: Uchwała Nr XIX/337/20 Sejmiku Województwa Warmińsko-Mazurskiego z dnia 29 września 2020 r. w sprawie Welskiego Parku Krajobrazowego (Dz. Urz. Woj. Warmińsko-Mazurskiego z 2020 r., poz. 4207); Uchwała Nr IV/90/24 Sejmiku Województwa Warmińsko-Mazurskiego z dnia 27 sierpnia 2024 r. zmieniająca ww. Uchwałę (Dz. Urz. Woj. Warmińsko – Mazurskiego z 2024 r., poz. 4011)]

Obszar Chronionego Krajobrazu Doliny Rzeki Wel

Obszar zajmuje powierzchnię 5 233,34 ha, w tym na terenie gminy Grodziczno 2 144,35 ha. Na obszarze obowiązują ustalenia dotyczące czynnej ochrony ekosystemów leśnych:

- 1) utrzymanie ciągłości i trwałości ekosystemów leśnych, niedopuszczanie do ich nadmiernego użytkowania,
- 2) wspieranie procesów sukcesji naturalnej przez inicjowanie i utrwalanie naturalnego odnowienia o składzie i strukturze odpowiadającej siedlisku; tam gdzie nie są możliwe odnowienia naturalne – używanie do odnowień gatunków miejscowego pochodzenia przy ograniczaniu gatunków obcych rodzimej florze czy też modyfikowanych genetycznie,

- 3) zwiększanie udziału gatunków domieszkowych i biocenotycznych; tworzenie układów ekotonowych z tych gatunków,
- 4) pozostawianie drzew o charakterze pomnikowym, przestojów, drzew dziuplastych oraz części drzew obumarłych aż do całkowitego ich rozkładu,
- 5) zwiększanie istniejącego stopnia pokrycia terenów drzewostanami, w szczególności na terenach porolnych, tam gdzie z przyrodniczego i ekonomicznego punktu widzenia jest to możliwe; sprzyjanie tworzeniu zwartych kompleksów leśnych; tworzenie i utrzymywanie leśnych korytarzy ekologicznych ze szczególnym uwzględnieniem możliwości migracji dużych ssaków;
- 6) utrzymywanie, a w razie potrzeby podwyższanie poziomu wód gruntowych, w szczególności na siedliskach wilgotnych i bagiennych, tj. w borach bagiennych, olsach i łęgach; budowa zbiorników małej retencji jako zbiorników wielofunkcyjnych, w szczególności podwyższających różnorodność biologiczną w lasach;
- 7) zachowanie i utrzymywanie w stanie zbliżonym do naturalnego istniejących śródleśnych cieków, mokradeł, polan, torfowisk, wrzosowisk oraz muraw napiaskowych; niedopuszczanie do ich nadmiernego wykorzystania dla celów produkcji roślinnej lub sukcesji,
- 8) zwalczanie szkodników owadzych i patogenów grzybowych, a także ograniczanie szkód łowieckich poprzez zastosowanie metod mechanicznych lub biologicznych; metody chemicznego zwalczania powinny stosować się tylko przy braku innych alternatywnych metod,
- 9) stopniowe usuwanie gatunków obcego pochodzenia chyba, że zaleca się ich stosowanie w ramach przyjętych zasad hodowli lasu,
- 10) ochrona stanowisk chronionych gatunków roślin, zwierząt i grzybów; w przypadkach stwierdzenia obiektów i powierzchni cennych przyrodniczo (stanowiska rzadkich i chronionych roślin, zwierząt, grzybów oraz pozostałości naturalnych ekosystemów) wnioskowanie do właściwego organu o ich ochronę,
- 11) kształtowanie właściwej struktury populacji zwierząt, roślin i grzybów stanowiących komponent ekosystemu leśnego,
- 12) opracowanie i wdrażanie programów czynnej ochrony oraz reintrodukcji i restytucji gatunków rzadkich, zagrożonych,
- 13) wykorzystanie lasów dla celów rekreacyjno-krajoznawczych i edukacyjnych w oparciu o wyznaczone szlaki turystyczne oraz istniejące i nowe ścieżki edukacyjno-przyrodnicze wyposażone w elementy infrastruktury turystycznej i edukacyjnej zharmonizowanej z otoczeniem,
- 14) prowadzenie racjonalnej gospodarki łowieckiej, w szczególności poprzez dostosowanie liczebności populacji zwierząt łownych związanych z ekosystemami leśnymi do warunków środowiskowych.

Ustalenia dotyczące czynnej ochrony nieleśnych ekosystemów lądowych:

- 1) przeciwdziałanie zarastaniu łąk, pastwisk i torfowisk poprzez koszenie i wypas, a także mechaniczne usuwanie samosiewów drzew i krzewów na terenach otwartych, a w razie konieczności także karczowanie z usunięciem biomasy z pozostawieniem kęp drzew i krzewów,
- 2) propagowanie wśród rolników działań zmierzających do utrzymania trwałych użytków zielonych w ramach zwykłej, dobrej praktyki rolniczej, a także działań rolno-

środowiskowo-klimatycznych – zgodnie z wymogami zbiorowisk łąkowych; propagowanie dominacji gospodarstw prowadzących produkcję mieszaną, w tym preferowanie hodowli bydła opartej o wypas metodą pastwiskową; zalecana jest ochrona i hodowla lokalnych starych odmian drzew i krzewów owocowych oraz ras zwierząt; promowanie agroturystyki i rolnictwa ekologicznego,

- 3) maksymalne ograniczanie zmiany użytków zielonych na grunty orne; niedopuszczanie do przeorywania użytków zielonych; propagowanie powrotu do użytkowania łąkowego gruntów wykorzystywanych dotychczas jako rolne wzdłuż rowów i lokalnych obniżen terenowych,
- 4) preferowanie ochrony roślin metodami biologicznymi,
- 5) ochrona zieleni wiejskiej: zadrzewień, zakrzewień, parków wiejskich oraz kształtowanie zróżnicowanego krajobrazu rolniczego poprzez ochronę istniejących oraz formowanie nowych zakrzewień i zadrzewień śródpolnych i przydrożnych,
- 6) zachowanie śródpolnych torfowisk, zabagnień, podmokłości oraz oczek wodnych,
- 7) zachowanie zbiorowisk wydmyowych, śródpolnych muraw napiaskowych, wrzosowisk i psiar,
- 8) melioracje odwadniające, w tym regulowanie odpływu wody z sieci rowów, winny być realizowane jedynie w ramach racjonalnej gospodarki rolnej, przy zachowaniu w stanie nienaruszonym terenów podmokłych, w tym torfowisk i obszarów wodno-błotnych oraz obszarów źródliskowych cieków,
- 9) eliminowanie nielegalnego eksploatowania surowców mineralnych oraz rekultywacja terenów powyrobiskowych; w szczególnych przypadkach, gdy w wyrobisku ukształtowały się właściwe biocenozy wzbogacające lokalną różnorodność biologiczną, przeprowadzenie rekultywacji nie jest wskazane, zalecane jest podjęcie działań ochronnych w celu ich zachowania,
- 10) utrzymywanie i w razie konieczności odtwarzanie lokalnych i regionalnych korytarzy ekologicznych,
- 11) prowadzenie racjonalnej gospodarki łowieckiej, m.in. poprzez dostosowanie liczebności populacji zwierząt łownych związanych z ekosystemami otwartymi do warunków środowiskowych,
- 12) melioracje nawadniające zalecane są w przypadku stwierdzonego niekorzystnego dla racjonalnej gospodarki rolnej obniżeniu poziomu wód gruntowych.

Ustalenia dotyczące czynnej ochrony ekosystemów wodnych:

- 1) zachowanie i ochrona zbiorników wód powierzchniowych wraz z pasem roślinności okalającej, poza rowami melioracyjnymi,
- 2) wyznaczenie lokalizacji nowych wałów przeciwpowodziowych w oparciu o rzeczywistą konieczność ochrony człowieka i jego mienia przed powodzią; w miarę możliwości wały należy lokalizować jak najdalej od koryta rzeki wykorzystując naturalną rzeźbę terenu,
- 3) tworzenie stref buforowych wokół zbiorników wodnych w postaci pasów zadrzewień i zakrzewień celem ograniczenia spływu substancji biogennych i zwiększenia różnorodności biologicznej,
- 4) prowadzenie prac regulacyjnych i utrzymaniowych rzek tylko w zakresie niezbędnym dla rzeczywistej ochrony przeciwpowodziowej,

- 5) ograniczanie zabudowy na krawędziach wysoczyznowych w celu zachowania ciągłości przyrodniczo-krajobrazowej oraz ochrony krawędzi tarasów rzecznych przed ruchami osuwiskowymi,
- 6) rozpoznanie okresowych dróg migracji zwierząt, których rozwój związany jest bezpośrednio ze środowiskiem wodnym (w szczególności płazów) oraz podejmowanie działań w celu ich ochrony,
- 7) wznoszenie nowych budowli piętrzących na ciekach, rowach i kanałach (retencja korytowa) winne być poprzedzone analizą bilansu wodnego zlewni,
- 8) zapewnienie swobodnej migracji rybnom w ciekach poprzez budowę przepławek na istniejących i nowych budowlach piętrzących,
- 9) utrzymanie i wprowadzanie zakrzewień wokół zbiorników wodnych, w szczególności starorzeczy i oczek wodnych, jako bariery ograniczającej dostęp do linii brzegowej; utrzymanie lub tworzenie pasów zakrzewień i zadrzewień wzdłuż cieków jako naturalnej obudowy biologicznej ograniczającej spływ zanieczyszczeń z pól uprawnych,
- 10) ograniczenie działań powodujących obniżenie zwierciadła wód podziemnych, w szczególności budowy urządzeń drenarskich i rowów odwadniających na gruntach ornych, łąkach i pastwiskach w dolinach rzecznych oraz na krawędzi tarasów zalewowych i wysoczyzn,
- 11) opracowanie i wdrożenie programów reintrodukcji, restytucji, czynnej ochrony rzadkich i zagrożonych gatunków zwierząt i roślin bezpośrednio związanych z ekosystemami wodnymi,
- 12) zachowanie i ewentualne odtwarzanie korytarzy ekologicznych opartych o ekosystemy wodne celem zachowania dróg migracji gatunków związanych z wodą,
- 13) zwiększanie retencji wodnej, przy czym zbiorniki małej retencji winny dodatkowo wzbogacać różnorodność biologiczną terenu, uwzględniając starorzecza i lokalne obniżenia terenu; w miarę możliwości technicznych i finansowych zalecane jest odtworzenie funkcji obszarów źródliskowych o dużych zdolnościach retencyjnych; w miarę możliwości należy zachowywać lub odtwarzać siedliska hydrogeniczne mające dużą rolę w utrzymaniu lokalnej różnorodności biologicznej,
- 14) rozpoznanie oraz ewentualna przebudowa struktury ichtiofauny zgodnie z charakterem siedliska we wszystkich zbiornikach wodnych przewidzianych do wykorzystania w myśl właściwych przepisów o rybactwie śródlądowym; gospodarka rybacka na wodach powierzchniowych powinna wspomagać ochronę gatunków krytycznie zagrożonych i zagrożonych oraz promować gatunki o pochodzeniu lokalnym prowadząc do uzyskania struktury gatunkowej i wiekowej ryb właściwej dla danego typu wód.

Na Obszarze Chronionego Krajobrazu Doliny Rzeki Wel obowiązują zakazy:

- 1) zabijania dziko występujących zwierząt, niszczenia ich nor, legowisk, innych schronień i miejsc rozrodu oraz tarlisk, złożonej ikry, z wyjątkiem amatorskiego połowu ryb oraz wykonywania czynności związanych z racjonalną gospodarką rolną, leśną, rybacką i łowiecką,
- 2) realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji

- o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko - zakaz nie dotyczy:
- a. realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, dla których przeprowadzona ocena oddziaływania na środowisko wykazała brak negatywnego wpływu na ochronę przyrody i ochronę krajobrazu obszaru chronionego krajobrazu,
 - b. realizacji przedsięwzięć mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko, dla których regionalny dyrektor ochrony środowiska stwierdził brak konieczności przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko;
- 3) likwidowania i niszczenia zadrzewień śródpolnych, przydrożnych i nadwodnych, jeżeli nie wynikają one z potrzeby ochrony przeciwpowodziowej i zapewnienia bezpieczeństwa ruchu drogowego lub wodnego lub budowy, odbudowy, utrzymania, remontów lub naprawy urządzeń wodnych - zakaz nie dotyczy:
- a. usunięcia drzewa lub krzewu w obrębie zadrzewienia, należących do gatunków obcych, określonych w przepisach wydanych na podstawie art. 120 ust. 2f ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody,
 - b. terenów przeznaczonych pod zabudowę w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego obowiązujących:
 - w dacie orzekana w przedmiocie wydania: decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach, decyzji o pozwoleniu na budowę, a także innych decyzji – jeżeli są one wymagane dla realizacji danego przedsięwzięcia na podstawie przepisów powszechnie obowiązującego prawa,
 - w dacie realizacji przedsięwzięcia – jeżeli dla danego przedsięwzięcia przepisy powszechnie obowiązującego prawa nie przewidują uzyskania decyzji, o których mowa powyżej,
 - c. zmian miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, w zakresie terenów przeznaczonych w tych planach pod zabudowę,
 - d. realizacji inwestycji na podstawie decyzji o warunkach zabudowy, którą wydano po uzgodnieniu z właściwym organem ochrony przyrody;
- 4) wydobywania do celów gospodarczych skał, w tym torfu, oraz skamieniałości, w tym kopalnych szczątków roślin i zwierząt, a także minerałów i bursztynu - zakaz nie dotyczy:
- a. złóż kopalin udokumentowanych przez Skarb Państwa do dnia 5 grudnia 2008 r., tj. dnia wejścia w życie Rozporządzenia Nr 144 Wojewody Warmińsko-Mazurskiego z dnia 12 listopada 2008 r. w sprawie Obszaru Chronionego Krajobrazu Doliny Rzeki Wel (Dz. Urz. Woj. Warmińsko-Mazurskiego Nr 178, poz. 2626), których dokumentacje zostały zatwierdzone lub przyjęte przez właściwy organ administracji geologicznej,
 - b. złóż kopalin udokumentowanych na potrzeby lokalne o powierzchni do 2 ha i wydobywaniu nieprzekraczającym 20 000 m³/rok na podstawie koncesji na poszukiwanie i rozpoznawanie, udzielonych do dnia 5 grudnia 2008 r., tj. dnia wejścia w życie Rozporządzenia Nr 144 Wojewody Warmińsko-Mazurskiego z dnia 12 listopada 2008 r. w sprawie Obszaru Chronionego Krajobrazu Doliny Rzeki Wel (Dz. Urz. Woj. Warmińsko-Mazurskiego, Nr 178, poz. 2626);

- 5) wykonywania prac ziemnych trwale zniekształcających rzeźbę terenu, z wyjątkiem prac związanych z zabezpieczeniem przeciwsztormowym, przeciwpowodziowym lub przeciwosuwiskowym lub utrzymaniem, budową, odbudową, naprawą lub remontem urządzeń wodnych - zakaz nie dotyczy:
 - a. złóż kopalin udokumentowanych przez Skarb Państwa do dnia 5 grudnia 2008 r., tj. dnia wejścia w życie Rozporządzenia Nr 144 Wojewody Warmińsko-Mazurskiego z dnia 12 listopada 2008 r. w sprawie Obszaru Chronionego Krajobrazu Doliny Rzeki Wel (Dz. Urz. Woj. Warmińsko-Mazurskiego Nr 178, poz. 2626), których dokumentacje zostały zatwierdzone lub przyjęte przez właściwy organ administracji geologicznej,
 - b. złóż kopalin udokumentowanych na potrzeby lokalne o powierzchni do 2 ha i wydobywaniu nieprzekraczającym 20 000 m³/rok na podstawie koncesji na poszukiwanie i rozpoznawanie, udzielonych do dnia 5 grudnia 2008 r., tj. dnia wejścia w życie Rozporządzenia Nr 144 Wojewody Warmińsko-Mazurskiego z dnia 12 listopada 2008 r. w sprawie Obszaru Chronionego Krajobrazu Doliny Rzeki Wel (Dz. Urz. Woj. Warmińsko-Mazurskiego, Nr 178, poz. 2626);
 - 6) dokonywania zmian stosunków wodnych, jeżeli służą innym celom niż ochrona przyrody lub zrównoważone wykorzystanie użytków rolnych i leśnych oraz racjonalna gospodarka wodna lub rybacka,
 - 7) likwidowania naturalnych zbiorników wodnych, starorzeczy i obszarów wodno-błotnych,
 - 8) budowania nowych obiektów budowlanych w pasie szerokości 100 m od:
 - a. linii brzegów rzek, jezior i innych naturalnych zbiorników wodnych,
 - b. zasięgu lustra wody w sztucznych zbiornikach wodnych usytuowanych na wodach płynących przy normalnym poziomie piętrzenia określonym w pozwoleniu wodnoprawnym, o którym mowa w art. 389 pkt 1 ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. – Prawo wodne
- z wyjątkiem urządzeń wodnych oraz obiektów służących prowadzeniu racjonalnej gospodarki rolnej, leśnej lub rybackiej - zakaz nie dotyczy:
- innych niż rzeki cieków naturalnych w rozumieniu art. 16 pkt 5 ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne,
 - terenów zieleni w granicach administracyjnych miast,
 - obszarów zwartej zabudowy miast i wsi w granicach określonych w obowiązujących studiach uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego, a w przypadku obszarów, dla których obowiązuje studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego, które uchwalono przed dniem 3 grudnia 2008 r., tj. przed dniem wejścia w życie Rozporządzenia Nr 144 Wojewody Warmińsko-Mazurskiego z dnia 12 listopada 2008 r. w sprawie Obszaru Chronionego Krajobrazu Doliny Rzeki Wel (Dz. Urz. Woj. Warmińsko-Mazurskiego Nr 178, poz. 2626) i w którym nie określono granic zwartej zabudowy miasta lub wsi, również obszarów wskazanych w obowiązującym studium jako tereny zabudowane,
 - uzupełnień zabudowy pod warunkiem wyznaczenia nieprzekraczalnej linii zabudowy od brzegów zgodnie z linią występującą na działkach przyległych,

- siedlisk rolniczych – w zakresie uzupełniania istniejącej zabudowy zagrodowej o obiekty służące do prowadzenia gospodarstwa rolnego, w tym obiekty służące agroturystyce, pod warunkiem nie zmniejszania dotychczasowej odległości zabudowy od brzegów wód,
- obiektów budowlanych niezbędnych do pełnienia funkcji plaż, kąpielisk i przystani na wyznaczonych w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego terenach dostępu do wód publicznych oraz realizacji infrastruktury technicznej na potrzeby tych terenów,
- ścieżek rowerowych, ciągów pieszych oraz związanych z nimi: infrastruktury technicznej i obiektów małej architektury służących utrzymaniu porządku,
- ustaleń miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obowiązujących w dniu wejścia w życie Uchwały lub w dniu 5 grudnia 2008 r. tj. w dniu wejścia w życie Rozporządzenia Nr 144 Wojewody Warmińsko-Mazurskiego z dnia 12 listopada 2008 r. w sprawie Obszaru Chronionego Krajobrazu Doliny Rzeki Wel (Dz. Urz. Woj. Warmińsko-Mazurskiego, Nr 178, poz. 2626).

Zakazy, o których mowa powyżej nie dotyczą również:

- wykonywania zadań na rzecz obronności kraju i bezpieczeństwa państwa,
- prowadzenia akcji ratowniczej oraz działań związanych z bezpieczeństwem powszechnym,
- realizacji inwestycji celu publicznego,
- wykonywania zadań wynikających z planu ochrony, zadań ochronnych lub planu zadań ochronnych.

Buchnowski Obszar Chronionego Krajobrazu

Obszar zajmuje powierzchnię 205,72 ha i w całości zlokalizowany jest na terenie gminy Grodziczno. Na obszarze obowiązują ustalenia dotyczące czynnej ochrony ekosystemów leśnych:

- 1) utrzymanie ciągłości i trwałości ekosystemów leśnych, niedopuszczanie do ich nadmiernego użytkowania,
- 2) wspieranie procesów sukcesji naturalnej przez inicjowanie i utrwalanie naturalnego odnowienia o składzie i strukturze odpowiadającej siedlisku; tam gdzie nie są możliwe odnowienia naturalne – używanie do odnowień gatunków miejscowego pochodzenia przy ograniczaniu gatunków obcych rodzimej florze czy też modyfikowanych genetycznie,
- 3) zwiększanie udziału gatunków domieszkowych i biocenotycznych; tworzenie układów ekotonowych z tych gatunków,
- 4) pozostawianie drzew o charakterze pomnikowym, przestojów, drzew dziuplastych oraz części drzew obumarłych aż do całkowitego ich rozkładu,
- 5) zwiększanie istniejącego stopnia pokrycia terenów drzewostanami, w szczególności na terenach porolnych, tam gdzie z przyrodniczego i ekonomicznego punktu widzenia jest to możliwe; sprzyjanie tworzeniu zwartych kompleksów leśnych o racjonalnej granicy polno-leśnej; tworzenie i utrzymywanie leśnych korytarzy ekologicznych ze szczególnym uwzględnieniem możliwości migracji dużych ssaków;

- 6) utrzymywanie, a w razie potrzeby podwyższanie poziomu wód gruntowych, w szczególności na siedliskach wilgotnych i bagiennych, tj. w borach bagiennych, olsach i łągach; budowa zbiorników małej retencji jako zbiorników wielofunkcyjnych, w szczególności podwyższających różnorodność biologiczną w lasach;
- 7) zachowanie i utrzymywanie w stanie zbliżonym do naturalnego istniejących śródleśnych cieków, mokradeł, polan, torfowisk, wrzosowisk oraz muraw napiaskowych; niedopuszczanie do ich nadmiernego wykorzystania dla celów produkcji roślinnej lub sukcesji,
- 8) zwalczanie szkodników owadzych i patogenów grzybowych, a także ograniczanie szkód łowieckich poprzez zastosowanie metod mechanicznych lub biologicznych; stosowanie metod chemicznego zwalczania dopuszcza się tylko przy braku innych alternatywnych metod,
- 9) stopniowe usuwanie gatunków obcego pochodzenia chyba, że zaleca się ich stosowanie w ramach przyjętych zasad hodowli lasu,
- 10) ochrona stanowisk chronionych gatunków roślin, zwierząt i grzybów; w przypadkach stwierdzenia obiektów i powierzchni cennych przyrodniczo (stanowiska rzadkich i chronionych roślin, zwierząt, grzybów oraz pozostałości naturalnych ekosystemów) wnioskowanie do właściwego organu o ich ochronę,
- 11) kształtowanie właściwej struktury populacji zwierząt, roślin i grzybów stanowiących komponent ekosystemu leśnego,
- 12) opracowanie i wdrażanie programów czynnej ochrony oraz reintrodukcji i restytucji gatunków rzadkich, zagrożonych,
- 13) wykorzystanie lasów dla celów rekreacyjno-krajoznawczych i edukacyjnych w oparciu o wyznaczone szlaki turystyczne oraz istniejące i nowe ścieżki edukacyjno-przyrodnicze wyposażone w elementy infrastruktury turystycznej i edukacyjnej zharmonizowanej z otoczeniem,
- 14) prowadzenie racjonalnej gospodarki łowieckiej, w szczególności poprzez dostosowanie liczebności populacji zwierząt łownych związanych z ekosystemami leśnymi do warunków środowiskowych.

Ustalenia dotyczące czynnej ochrony nieleśnych ekosystemów lądowych:

- 1) przeciwdziałanie zarastaniu łąk, pastwisk i torfowisk poprzez koszenie i wypas, a także mechaniczne usuwanie samosiewów drzew i krzewów na terenach otwartych, a w razie konieczności także karczowanie z usunięciem biomasy z pozostawieniem kęp drzew i krzewów,
- 2) propagowanie wśród rolników działań zmierzających do utrzymania trwałych użytków zielonych w ramach zwykłej, dobrej praktyki rolniczej, a także działań rolno-środowiskowo-klimatycznych – zgodnie z wymogami zbiorowisk łąkowych; propagowanie dominacji gospodarstw prowadzących produkcję mieszaną, w tym preferowanie hodowli bydła opartej o wypas metodą pastwiskową; zalecana jest ochrona i hodowla lokalnych starych odmian drzew i krzewów owocowych oraz ras zwierząt; promowanie agroturystyki i rolnictwa ekologicznego,
- 3) maksymalne ograniczanie zmiany użytków zielonych na grunty orne; niedopuszczanie do przeorywania użytków zielonych,
- 4) preferowanie ochrony roślin metodami biologicznymi,

- 5) ochrona zieleni wiejskiej: zadrzewień, zakrzewień, parków wiejskich oraz kształtowanie zróżnicowanego krajobrazu rolniczego przez ochronę istniejących oraz formowanie nowych zadrzewień śródpolnych i przydrożnych,
- 6) zachowanie śródpolnych torfowisk, zabagnień, podmokłości oraz oczek wodnych,
- 7) melioracje odwadniające, w tym regulowanie odpływu wody z sieci rowów, dopuszczalne tylko w ramach racjonalnej gospodarki rolnej, jednak z bezwzględnym zachowaniem w stanie nienaruszonym terenów podmokłych, w tym torfowisk i obszarów wodno-błotnych oraz obszarów źródliskowych cieków,
- 8) eliminowanie nielegalnego eksploatowania surowców mineralnych oraz rekultywacja terenów powyrobiskowych; w szczególnych przypadkach, gdy w wyrobisku ukształtowały się właściwe biocenozy wzbogacające lokalną różnorodność biologiczną, przeprowadzenie rekultywacji nie jest wskazane, zalecane jest podjęcie działań ochronnych w celu ich zachowania,
- 9) utrzymywanie i w razie konieczności odtwarzanie lokalnych i regionalnych korytarzy ekologicznych,
- 10) prowadzenie racjonalnej gospodarki łowieckiej, m.in. poprzez dostosowanie liczebności populacji zwierząt łownych związanych z ekosystemami otwartymi do warunków środowiskowych.

Ustalenia dotyczące czynnej ochrony ekosystemów wodnych:

- 1) zachowanie i ochrona zbiorników wód powierzchniowych wraz z pasem roślinności okalającej, poza rowami melioracyjnymi,
- 2) wyznaczenie lokalizacji nowych wałów przeciwpowodziowych w oparciu o rzeczywistą konieczność ochrony człowieka i jego mienia przed powodzią; w miarę możliwości wały należy lokalizować jak najdalej od koryta rzeki wykorzystując naturalną rzeźbę terenu,
- 3) tworzenie stref buforowych wokół zbiorników wodnych w postaci pasów zadrzewień i zakrzewień celem ograniczenia spływu substancji biogennych z pól uprawnych i zwiększenie różnorodności biologicznej,
- 4) prowadzenie prac regulacyjnych i utrzymaniowych rzek tylko w zakresie niezbędnym dla rzeczywistej ochrony przeciwpowodziowej,
- 5) ograniczanie zabudowy na krawędziach wysoczyznowych w celu zachowania ciągłości przyrodniczo-krajobrazowej oraz ochrony krawędzi tarasów rzecznych przed ruchami osuwiskowymi,
- 6) rozpoznanie okresowych dróg migracji zwierząt, których rozwój związany jest bezpośrednio ze środowiskiem wodnym (w szczególności płazów) oraz podejmowanie działań w celu ich ochrony,
- 7) wznoszenie nowych budowli piętrzących na ciekach, rowach i kanałach (retencja korytowa) winne być poprzedzone analizą bilansu wodnego zlewni,
- 8) zapewnienie swobodnej migracji rybnym w ciekach poprzez budowę przepławek na istniejących i nowych budowlach piętrzących,
- 9) utrzymanie i wprowadzanie zakrzewień i szuwarów wokół zbiorników wodnych, w szczególności starorzeczy i oczek wodnych, jako bariery ograniczającej dostęp do linii brzegowej; utrzymanie lub tworzenie pasów zakrzewień i zadrzewień wzdłuż

cieków jako naturalnej obudowy biologicznej ograniczającej spływ zanieczyszczeń z pól uprawnych,

- 10) ograniczenie działań powodujących obniżenie zwierciadła wód podziemnych, w szczególności budowy urządzeń drenarskich i rowów odwadniających na gruntach ornych, łąkach i pastwiskach w dolinach rzecznych oraz na krawędzi tarasów zalewowych i wysoczyzn,
- 11) opracowanie i wdrożenie programów reintrodukcji, restytucji, czynnej ochrony rzadkich i zagrożonych gatunków zwierząt, roślin i grzybów bezpośrednio związanych z ekosystemami wodnymi,
- 12) zachowanie i ewentualne odtwarzanie korytarzy ekologicznych opartych o ekosystemy wodne celem zachowania dróg migracji gatunków związanych z wodą,
- 13) zwiększanie retencji wodnej, przy czym zbiorniki małej retencji winny dodatkowo wzbogacać różnorodność biologiczną terenu, uwzględniając starorzecza i lokalne obniżenia terenu; w miarę możliwości technicznych i finansowych zalecane jest odtworzenie funkcji obszarów źródłiskowych o dużych zdolnościach retencyjnych; w miarę możliwości należy zachowywać lub odtwarzać siedliska hydrogeniczne mające dużą rolę w utrzymaniu lokalnej różnorodności biologicznej,
- 14) rozpoznanie oraz ewentualna przebudowa struktury ichtiofauny zgodnie z charakterem siedliska we wszystkich zbiornikach wodnych przewidzianych do wykorzystania w myśl właściwych przepisów o rybactwie śródlądowym; gospodarka rybacka na wodach powierzchniowych powinna wspomagać ochronę gatunków krytycznie zagrożonych i zagrożonych oraz promować gatunki o pochodzeniu lokalnym prowadząc do uzyskania struktury gatunkowej i wiekowej ryb właściwej dla danego typu wód.

W Buchnowskim Obszarze Chronionego Krajobrazu obowiązują zakazy:

- 1) zabijania dziko występujących zwierząt, niszczenia ich nor, legowisk, innych schronień i miejsc rozrodu oraz tarlisk, złożonej ikry, z wyjątkiem amatorskiego połowu ryb oraz wykonywania czynności związanych z racjonalną gospodarką rolną, leśną, rybacką i łowiecką,
- 2) realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko - zakaz nie dotyczy:
 - a. realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, dla których przeprowadzona ocena oddziaływania na środowisko wykazała brak negatywnego wpływu na ochronę przyrody i ochronę krajobrazu obszaru chronionego krajobrazu,
 - b. realizacji przedsięwzięć mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko, dla których regionalny dyrektor ochrony środowiska stwierdził brak konieczności przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko;
- 3) likwidowania i niszczenia zadrzewień śródpolnych, przydrożnych i nadwodnych, jeżeli nie wynikają one z potrzeby ochrony przeciwpowodziowej i zapewnienia bezpieczeństwa ruchu drogowego lub wodnego lub budowy, odbudowy, utrzymania, remontów lub naprawy urządzeń wodnych - zakaz nie dotyczy:

- a. usunięcia drzewa lub krzewu w obrębie zadrzewienia, należących do gatunków obcych, określonych w przepisach wydanych na podstawie art. 120 ust. 2f ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody,
 - b. terenów przeznaczonych pod zabudowę w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego obowiązujących:
 - w dacie orzekania w przedmiocie wydania: decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach, decyzji o pozwoleniu na budowę, a także innych decyzji – jeżeli są one wymagane dla realizacji danego przedsięwzięcia na podstawie przepisów powszechnie obowiązującego prawa,
 - w dacie realizacji przedsięwzięcia – jeżeli dla danego przedsięwzięcia przepisy powszechnie obowiązującego prawa nie przewidują uzyskania decyzji, o których mowa powyżej,
 - c. zmian miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, w zakresie terenów przeznaczonych w tych planach pod zabudowę,
 - d. realizacji inwestycji na podstawie decyzji o warunkach zabudowy, którą wydano po uzgodnieniu z właściwym organem ochrony przyrody;
- 4) wydobywania do celów gospodarczych skał, w tym torfu, oraz skamieniałości, w tym kopalnych szczątków roślin i zwierząt, a także minerałów i bursztynu - zakaz nie dotyczy:
- a. złóż kopalin udokumentowanych przez Skarb Państwa do dnia 5 grudnia 2008 r., tj. dnia wejścia w życie Rozporządzenia Nr 145 Wojewody Warmińsko-Mazurskiego z dnia 12 listopada 2008 r. w sprawie Buchnowskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu (Dz. Urz. Woj. Warmińsko-Mazurskiego Nr 178, poz. 2627), których dokumentacje zostały zatwierdzone lub przyjęte przez właściwy organ administracji geologicznej,
 - b. złóż kopalin udokumentowanych na potrzeby lokalne o powierzchni do 2 ha i wydobywaniu nieprzekraczającym 20 000 m³/rok na podstawie koncesji na poszukiwanie i rozpoznawanie, udzielonych do dnia 5 grudnia 2008 r., tj. dnia wejścia w życie Rozporządzenia Nr 145 Wojewody Warmińsko-Mazurskiego z dnia 12 listopada 2008 r. w sprawie Buchnowskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu (Dz. Urz. Woj. Warmińsko-Mazurskiego, Nr 178, poz. 2627);
- 5) wykonywania prac ziemnych trwale zniekształcających rzeźbę terenu, z wyjątkiem prac związanych z zabezpieczeniem przeciwsztormowym, przeciwpowodziowym lub przeciwoślusiskowym lub utrzymaniem, budową, odbudową, naprawą lub remontem urządzeń wodnych - zakaz nie dotyczy:
- a. złóż kopalin udokumentowanych przez Skarb Państwa do dnia 5 grudnia 2008 r., tj. dnia wejścia w życie Rozporządzenia Nr 145 Wojewody Warmińsko-Mazurskiego z dnia 12 listopada 2008 r. w sprawie Buchnowskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu (Dz. Urz. Woj. Warmińsko-Mazurskiego Nr 178, poz. 2627), których dokumentacje zostały zatwierdzone lub przyjęte przez właściwy organ administracji geologicznej,
 - b. złóż kopalin udokumentowanych na potrzeby lokalne o powierzchni do 2 ha i wydobywaniu nieprzekraczającym 20 000 m³/rok na podstawie koncesji na poszukiwanie i rozpoznawanie, udzielonych do dnia 5 grudnia 2008 r., tj. dnia wejścia w życie Rozporządzenia Nr 145 Wojewody Warmińsko-Mazurskiego

z dnia 12 listopada 2008 r. w sprawie Buchnowskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu (Dz. Urz. Woj. Warmińsko-Mazurskiego, Nr 178, poz. 2627);

- 6) dokonywania zmian stosunków wodnych, jeżeli służą innym celom niż ochrona przyrody lub zrównoważone wykorzystanie użytków rolnych i leśnych oraz racjonalna gospodarka wodna lub rybacka,
 - 7) likwidowania naturalnych zbiorników wodnych, starorzeczy i obszarów wodno-błotnych,
 - 8) budowania nowych obiektów budowlanych w pasie szerokości 100 m od:
 - a. linii brzegów rzek, jezior i innych naturalnych zbiorników wodnych,
 - b. zasięgu lustra wody w sztucznych zbiornikach wodnych usytuowanych na wodach płynących przy normalnym poziomie piętrzenia określonym w pozwoleniu wodnoprawnym, o którym mowa w art. 389 pkt 1 ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. – Prawo wodne
- z wyjątkiem urządzeń wodnych oraz obiektów służących prowadzeniu racjonalnej gospodarki rolnej, leśnej lub rybackiej - zakaz nie dotyczy:
- innych niż rzeki cieków naturalnych w rozumieniu art. 16 pkt 5 ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne,
 - terenów rekreacji w formie bulwarów, parków, terenów zieleni wraz z infrastrukturą techniczną i obiektami małej architektury położonych w granicach administracyjnych miast,
 - obszarów zwartej zabudowy miast i wsi w granicach określonych w obowiązujących studiach uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego, a w przypadku obszarów, dla których obowiązuje studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego, które uchwalono przed dniem 5 grudnia 2008 r., tj. przed dniem wejścia w życie Rozporządzenia Nr 145 Wojewody Warmińsko-Mazurskiego z dnia 12 listopada 2008 r. w sprawie Buchnowskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu (Dz. Urz. Woj. Warmińsko-Mazurskiego Nr 178, poz. 2627) i w którym nie określono granic zwartej zabudowy miasta lub wsi, również obszarów wskazanych w obowiązującym studium jako tereny zabudowane,
 - uzupełnień zabudowy pod warunkiem wyznaczenia nieprzekraczalnej linii zabudowy od brzegów zgodnie z linią występującą na działkach przyległych,
 - siedlisk rolniczych – w zakresie uzupełniania istniejącej zabudowy zagrodowej o obiekty służące do prowadzenia gospodarstwa rolnego, w tym obiekty służące agroturystyce, pod warunkiem nie zmniejszania dotychczasowej odległości zabudowy od brzegów wód,
 - obiektów budowlanych niezbędnych do pełnienia funkcji plaż, kąpielisk i przystani na wyznaczonych w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego terenach dostępu do wód publicznych oraz realizacji infrastruktury technicznej na potrzeby tych terenów,
 - ścieżek rowerowych, ciągów pieszych oraz związanych z nimi: infrastruktury technicznej i obiektów małej architektury służących utrzymaniu porządku,
 - ustaleń miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obowiązujących w dniu wejścia w życie Uchwały lub w dniu 5 grudnia 2008 r. tj. w dniu wejścia w życie Rozporządzenia Nr 145 Wojewody Warmińsko-Mazurskiego z dnia

12 listopada 2008 r. w sprawie Buchnowskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu (Dz. Urz. Woj. Warmińsko-Mazurskiego, Nr 178, poz. 2627),

- realizacji inwestycji na podstawie decyzji o warunkach zabudowy, którą wydano po uzgodnieniu z właściwym organem ochrony przyrody i która stała się ostateczna przed dniem 5 grudnia 2008 r., tj. przed dniem wejście w życie Rozporządzenia Nr 145 Wojewody Warmińsko-Mazurskiego z dnia 12 listopada 2008 r. w sprawie Buchnowskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu (Dz. urz. Woj. Warmińsko-Mazurskiego Nr 178, poz. 2627).

Zakazy, o których mowa powyżej nie dotyczą również:

- wykonywania zadań na rzecz obronności kraju i bezpieczeństwa państwa,
- prowadzenia akcji ratowniczej oraz działań związanych z bezpieczeństwem powszechnym,
- realizacji inwestycji celu publicznego,
- wykonywania zadań wynikających z planu ochrony, zadań ochronnych lub planu zadań ochronnych.

Zespół Przyrodniczo-Krajobrazowy Jeziora Zwiniarz

ZPK powołano Uchwałą Nr 17 Wojewody Warmińsko-Mazurskiego z dnia 20 czerwca 2007 r. (Dz. Urz. Woj. Warmińsko – Mazurskiego z 2007 r., nr 93, poz. 1390 z późn. zm.). ZPK Jeziora Zwiniarz zajmuje łączną powierzchnię 151,7600 ha na terenie powiatów: iławskiego (gmina Lubawa) oraz nowomiejskiego – na terenie gminy Grodziczno. Celem ochrony jest zachowanie walorów przyrodniczych i krajobrazowych terenów otwartych otaczających jezioro Zwiniarz. Na obszarze ZPK obowiązują zakazy:

- 1) niszczenia, uszkodzania lub przekształcania obszaru,
- 2) wykonywania prac ziemnych trwale zniekształcających rzeźbę terenu, z wyjątkiem prac związanych z zabezpieczeniem przeciwpowodziowym albo budową, odbudową, utrzymaniem, remontem lub naprawą urządzeń wodnych,
- 3) uszkodzania i zanieczyszczania gleby,
- 4) dokonywania zmian stosunków wodnych, jeżeli zmiany te nie służą ochronie przyrody lub racjonalnej gospodarce rolnej, leśnej, wodnej lub rybackiej,
- 5) likwidowania, zasypywania i przekształcania naturalnych zbiorników wodnych, starorzeczy oraz obszarów wodno-błotnych,
- 6) wylewania gnojowicy, z wyjątkiem nawożenia użytkowanych gruntów rolnych,
- 7) zmiany sposobu użytkowania ziemi,
- 8) wydobywania do celów gospodarczych skał, w tym torfu oraz skamieniałości, w tym kopalnych szczątków roślin i zwierząt, a także minerałów i bursztynu,
- 9) umyślnego zabijania dziko występujących zwierząt, niszczenia nor, legowisk zwierzęcych oraz tarlisk i złożonej ikry, z wyjątkiem amatorskiego połowu ryb oraz wykonywania czynności związanych z racjonalną gospodarką rolną, leśną, rybacką lub łowiecką,
- 10) umieszczania tablic reklamowych.

Powyższe zakazy nie dotyczą:

- 1) prac wykonywanych na potrzeby ochrony przyrody, po uzgodnieniu z Wojewodą Warmińsko-Mazurskim,

- 2) realizacji inwestycji celu publicznego, po uzgodnieniu z Wojewodą Warmińsko-Mazurskim,
- 3) zadań z zakresu obronności kraju w przypadku zagrożenia bezpieczeństwa państwa,
- 4) likwidowania nagłych zagrożeń bezpieczeństwa powszechnego i prowadzenia akcji ratowniczych.

Specjalny Obszar ochrony siedlisk Natura 2000 Dolina Drwęcy PLH280001

Obszar powołano Decyzją Komisji z dnia 13 listopada 2007 r. przyjmującą, na mocy dyrektywy Rady 92/43/EWG, pierwszy zaktualizowany wykaz terenów mających znaczenie dla Wspólnoty, składających się na kontynentalny region biogeograficzny (Dz. Urz. UE L 12 z 15.01.2008, str. 383). W prawodawstwie krajowym obszar wyznaczono rozporządzeniem Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 29 sierpnia 2022 r. w sprawie specjalnego obszaru ochrony siedlisk Dolina Drwęcy PLH280001 (Dz. U. z 2022 r., poz. 2146). Obszar zajmuje łączną powierzchnię 12 565,15 ha na terenie dwóch województw: kujawsko-pomorskiego i warmińsko-mazurskiego – w tym na obszarze gminy Grodziczno zajmuje powierzchnię ok. 1100 ha. Przedmiotem ochrony na obszarze są:

- siedliska przyrodnicze:
 - 3130 Brzegi lub osuszane dna zbiorników wodnych ze zbiorowiskami z *Littorelletea*, *Isoëto Nanojuncetea*,
 - 3150 Starorzecza i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne ze zbiorowiskami z *Nympheion*, *Potamion*,
 - 3160 Naturalne, dystroficzne zbiorniki wodne,
 - 3260 Nizinne i podgórskie rzeki ze zbiorowiskami włośniczników (*Ranunculion fluitantis*),
 - 6430 Ziółorośla górskie (*Adenostylion alliariae*) i ziółorośla nadrzeczne (*Convolvuletalia sepium*),
 - 6510 Niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (*Arrhenatherion elatioris*),
 - 7140 Torfowiska przejściowe i trzęsawiska (przeważnie z roślinnością z *Scheuchzerio-Caricetea*),
 - 9160 Grąd subatlantycki (*Stellario-Carpinetum*),
 - 9170 Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny (*Galio-Carpinetum*, *Tilio-Carpinetum*),
 - 91D0 Bory i lasy bagienne (*Vaccinio uliginosi Betuletum pubescentis*, *Vaccinio uliginosi Pinetum*, *Pino mugo-Sphagnetum*, *Sphagno girgensohnii-Piceetum*) i brzoźowo-sosnowe bagienne lasy borealne,
 - 91E0 Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (*Salicetum albo-fragilis*, *Populetum albae*, *Alnenion glutinoso-incanae*) i olsy źródliskowe;
- gatunki zwierząt:
 - bolecz *Aspius aspius*, populacja objęta ochroną: osiadła,
 - bóbr europejski *Castor fiber*, populacja objęta ochroną: osiadła,
 - głowacz białopłetwy *Cottus gobio*, populacja objęta ochroną: osiadła,
 - koza *Cobitis taenia*, populacja objęta ochroną: osiadła,
 - kumak nizinny *Bombina bombina*, populacja objęta ochroną: osiadła,
 - minóg rzeczny *Lampetra fluviatilis*, populacja objęta ochroną: migrująca,

- piskorz *Misgurnus fossilis*, populacja objęta ochroną: osiadła,
- poczwarówka jajowata *Vertigo moulinsiana*, populacja objęta ochroną: osiadła,
- poczwarówka zwężona *Vertigo angustior*, populacja objęta ochroną: osiadła,
- różanka *Rhodeus sericeus amarus*, populacja objęta ochroną: osiadła,
- traszka grzebieniasta *Triturus cristatus* (*Triturus cristatus cristatus*), populacja objęta ochroną: osiadła,
- wydra *Lutra lutra*, populacja objęta ochroną: osiadła,
- zatoczek łamliwy *Anisus vorticulus*, populacja objęta ochroną: osiadła,
- łosoś atlantycki *Salmo salar*, populacja objęta ochroną: migrująca.

Dla obszaru ustanowiono PZO – Zarządzenie regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Bydgoszczy oraz Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Olsztynie z dnia 31 marca 2014 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Dolina Drwęcy PLH280001 (Dz. Urz. Woj. Warmińsko-Mazurskiego z 2014 r., poz. 1485 z późn. zm.).

W planie zadań ochronnych dokonano identyfikacji istniejących i potencjalnych zagrożeń dla zachowania właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych oraz gatunków roślin i zwierząt i ich siedlisk będących przedmiotami ochrony – **Tabela 12.**

Tabela 12. Identyfikacja istniejących i potencjalnych zagrożeń dla zachowania właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych oraz gatunków roślin i zwierząt i ich siedlisk będących przedmiotami ochrony na obszarze Natura 2000 Przełomowa Dolina Drwęcy PLH280001 [źródło: Załącznik nr 3 do Zarządzenia Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Bydgoszczy oraz Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Olsztynie z dnia 31 marca 2014 r.]

L.p.	Przedmiot ochrony	Zagrożenia		Opis zagrożeń
		Istniejące	Potencjalne	
1.	3130 Brzegi lub osuszane dna zbiorników wodnych ze zbiorowiskami z <i>Littorelletea</i> , <i>Isoëto-Nanojuncetea</i>	U Nieznane zagrożenie lub nacisk	U Nieznane zagrożenie lub nacisk	Brak danych na temat zagrożeń. Weryfikację informacji na temat zagrożeń oraz podjęcie ewentualnych działań ochronnych należy poprzedzić uzupełnieniem stanu wiedzy na temat występowania siedliska w obszarze.
2.	3150 Starorzecza i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne ze zbiorowiskami z <i>Nympeion</i> , <i>Potamion</i>	X Brak zagrożeń	A08 Nawożenie (nawozy sztuczne) J02 Zmiany stosunków wodnych J02.01 Zasypywanie terenu, melioracje i osuszanie (melioracje) K01.02 Zamulenie K02.02 Nagromadzenie materii organicznej	Zagrożenie potencjalne stanowi intensywna gospodarka rolna i intensyfikacja nawożenia pól uprawnych w bezpośrednim sąsiedztwie starorzeczy, co wpływać może na jakość wód starorzeczy oraz zmianę struktury roślinności (eutrofizacja), wypływanie, zarastanie, zanik różnorodności biologicznej oraz zanik siedliska. Eutrofizacja związana z intensywnym nawożeniem spowodować może wzrost produkcji pierwotnej, spadek przezroczystości wód i poziomu tlenu rozpuszczonego w wodzie, zanik makrofytów zanurzonych. Zabiegi melioracyjne ukierunkowane na odwodnienie starorzeczy mogą doprowadzić do całkowitego zniszczenia siedliska. W wyniku oddziaływania naturalnych procesów, w tym zamulenia materią niesioną przez wody powodziowe oraz odkładania się martwej materii organicznej, może dojść do całkowitego wypełnienia starorzecza.
3.	3160 Naturalne, dystroficzne zbiorniki wodne	X Brak zagrożeń	J02 Zmiany stosunków wodnych I01 Obce gatunki inwazyjne B02.02 Wycinka lasu	Możliwe zmiany poziomu wód gruntowych, powodujące pogorszenie stanu siedliska. Możliwość pojawienia się gatunków obcych: moczarki kanadyjskiej lub moczarki delikatnej. Zagrożeniem dla stanu siedliska mogą być zmiany pływu wód powierzchniowych i inne zmiany użytkowania w zlewni bezpośredniej zbiornika. Potencjalnym jest prowadzenie na terenach bezpośrednio

			G01.08 Inne rodzaje sportu i aktywnego wypoczynku	przyległych gospodarki leśnej w sposób nieuwzględniający wrażliwości siedliska (np. zręby zupełne). Potencjalna presja ze strony rekreacji (wykorzystanie zbiornika jako kąpielisko, wędkarstwo) może stanowić zagrożenie dla zachowania siedliska.
4.	3260 Nizinne i podgórskie rzeki ze zbiorowiskami włosieniczników <i>Ranunculion fluitantis</i>	X Brak zagrożeń	G01.01.02 Niemotorowe sporty wodne G01.08 Inne rodzaju sportu i aktywnego wypoczynku H01 Zanieczyszczenia wód K02.03 Eutrofizacja J02.03 Regulowanie koryt rzecznych I01 Obce gatunki inwazyjne	Niekontrolowana turystyka (kajakowa) prowadzić może do niszczenia siedliska. Wzrost zanieczyszczenia rzeki, szczególnie w odniesieniu do obszarowych zanieczyszczeń o charakterze troficznym, prowadzić może do niekorzystnych przemian roślinności i pogorszenia stanu siedliska. Zagrożenie związane ze zlewnią rzeki, częściowo wykracza poza obszar Natura 2000. Próby ingerencji w warunki hydromorfologiczne odcinków rzek (poza działaniami ukierunkowanymi na utrzymanie lub poprawę stanu ekologicznego) skutkować mogą pogorszeniem stanu siedliska bądź utratą jego powierzchni. Potencjalne zagrożenie stanowi wypieranie gatunków charakterystycznych dla siedliska przez obce gatunki ekspansywne (głównie przez moczarę kanadyjską). W celu skutecznego ograniczenia presji ze strony tego zagrożenia należy zapewnić właściwe warunki zachowania i rozwoju siedliska. Nie stwierdzono potrzeby podejmowania odrębnych działań ochronnych.
5.	6430 Ziótorośla górskie (<i>Adenostylion alliariae</i>) i ziótorośla nadrzeczne (<i>Convolvuletalia sepium</i>)	I01 Obce gatunki inwazyjne	X Brak zagrożeń	Wypieranie gatunków charakterystycznych dla siedliska przez obce gatunki inwazyjne, w szczególności kolczurkę klapowaną. Określenie skali problemu w obszarze niemożliwe do oszacowania. Konieczne uzupełnienie stanu wiedzy.
6.	6510 Niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (<i>Arrhenatherion elatioris</i>)	X Brak zagrożeń	A03.03 Zaniechanie/brak koszenia A03.01 Intensywne koszenie lub intensyfikacja A04.01.01	Zmiana sposobu użytkowania z kośnego na pastwiskowy, zaniechanie użytkowania kośnego lub intensyfikacja użytkowania spowoduje przekształcenie składu gatunkowego zbiorowiska i zanik siedliska. Nadmierne użyźnienie siedliska poprzez nawożenie może doprowadzić do jego degeneracji i wycofania się cennych gatunków. Zalesienie łąk w miejscu występowania płatów siedliska

			Intensywny wypas bydła A08 Nawożenie (nawozy sztuczne) B01.01 Zalesianie terenów otwartych (drzewa rodzime) E01.03 Zabudowa rozproszona	spowoduje jego zanik. Przeznaczenie łąk pod budownictwo skutkuje zanikiem siedliska.
7.	7140 Torfowiska przejściowe i trzęsawiska (przeważnie z roślinnością z <i>Scheuchzeria-Caricetea</i>)	X Brak zagrożeń	B02.02 Wycinka lasu	Potencjalnym zagrożeniem jest prowadzenie na terenach bezpośrednio przyległych do siedliska gospodarki leśnej w sposób nieuwzględniający wrażliwości siedliska (np. zręby zupełne), co powodować może zmiany warunków spływu wód powierzchniowych na stokach niecki, na której dnie występują płyty siedliska.
8.	91D0 Bory i lasy bagienne (<i>Vaccinio uliginosi-Betuletum pubescentis</i> , <i>Vaccinio uliginosi-Pinetum</i> , <i>Pino mugo-Sphagnetum</i> , <i>Sphagno girgensohnii-Picetum</i> i brzoźowo-sosnowe bagienne lasy borealne)	K02.01 Zmiana składu gatunkowego (sukcesja)	J02 Zmiany stosunków wodnych	Ekspansja świerka obserwowana na niektórych płatach siedliska. Potencjalnie możliwe obniżenie poziomu wód gruntowych i przesuszenie siedliska.
9.	91E0 Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (<i>Salicetum albo-fragilis</i> , <i>Populetum albae</i> , <i>Alnenion glutinosi-incanae</i> , olsy źródliskowe)	X Brak zagrożeń	I01 Obce gatunki inwazyjne B02.02 Wycinka lasu B02.04 Usuwanie martwych i umierających drzew J02.04.02 Brak zalewania	Możliwość pojawienia się gatunków obcych ograniczających bogactwo gatunkowe i zmieniających charakter siedliska. Nielegalna wycinka drzew, usuwanie martwych drzew i pozyskiwanie drewna wpływać mogą na negatywną ocenę stanu zachowania. Zaburzenia reżimu hydrologicznego Drwęcy mogą doprowadzić do przesuszenia gleb na terasie zalewowej i do zmiany typu siedliska. Zagrożenie może być skutecznie ograniczone w procesie oceny oddziaływania na środowisko oraz poprzez zapewnienie dogodnych warunków rozwoju

				siedliska. Nie stwierdzono potrzeby podejmowania odrębnych działań ochronnych.
10.	9160 Grąd subatlantycki	X Brak zagrożeń	B02.04 Usuwanie martwych i umierających drzew B02.01 Odnawianie lasu po wycince (nasadzenia) B02.02 Wycinka lasu	Usuwanie martwych i umierających drzew spowoduje pogorszenie stanu siedliska, zubażanie różnorodności biologicznej siedliska, ujednolicanie jego struktury przestrzennej. Preferowanie jednego gatunku w zabiegach odnowieniowych prowadzić będzie do zubażania różnorodności biologicznej siedliska i ujednolicanie jego struktury pionowej i przestrzennej. Potencjalne zagrożenie stanowi usuwanie w trakcie cięć pielęgnacyjnych (czyszczeń, trzebieży) drzew gatunków charakterystycznych dla siedliska (o niższym udziale w siedlisku od gatunku panującego) lub stosowanie rębni z krótkim okresem odnowienia i zbyt częstym nawrotem cięć.
11.	9170 Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny	X Brak zagrożeń	B02.04 Usuwanie martwych i umierających drzew B02.01 Odnawianie lasu po wycince (nasadzenia) B02.02 Wycinka lasu	Usuwanie martwych i umierających drzew spowoduje pogorszenie stanu siedliska, zubażanie różnorodności biologicznej siedliska, ujednolicanie jego struktury przestrzennej. Preferowanie jednego gatunku w zabiegach odnowieniowych prowadzić będzie do zubażania różnorodności biologicznej siedliska i ujednolicanie jego struktury pionowej i przestrzennej. Potencjalne zagrożenie stanowi usuwanie w trakcie cięć pielęgnacyjnych (czyszczeń, trzebieży) drzew gatunków charakterystycznych dla siedliska (o niższym udziale w siedlisku od gatunku panującego) lub stosowanie rębni z krótkim okresem odnowienia i zbyt częstym nawrotem cięć.
12.	1617 Starodub łąkowy <i>Angelica palustris</i>	X Brak zagrożeń	A03.03 Zaniechanie/brak koszenia A03.01 Intensywne koszenie lub intensyfikacja	Zmiana sposobu użytkowania z kośnego na pastwiskowy, zaniechanie użytkowania spowoduje przekształcenie i zanik siedliska gatunku. Nadmierne użyźnienie poprzez nawożenie może doprowadzić do degeneracji siedliska gatunku i wycofania się staroduba łąkowego. Zalesienie łąk, na których występuje starodub łąkowy spowoduje zanik gatunku i jego siedliska. Przeznaczanie łąk pod

			A04.01.01 Intensywny wypas bydła A08 Nawożenie (nawozy sztuczne) B01.01 Zalesianie terenów otwartych (drzewa rodzime) E01.03 Zabudowa rozproszona	budownictwo skutkuje zanikiem gatunku i jego siedliska. Podjęcie ewentualnych działań ochronnych należy poprzedzić uzupełnieniem stanu wiedzy na temat występowania gatunku w obszarze.
13.	1337 Bóbr europejski <i>Castor fiber</i>	B02.06 Przerzedzenie warstwy drzew E01.04 Inne typy zabudowy G05.04 Wandalizm H06.01.02 Zanieczyszczenie hałasem ze źródeł rozproszonych lub występujących trwale K03.06 Antagonizm ze zwierzętami domowymi I01 Obce gatunki inwazyjne	J02.03 Regulowanie (prostowanie) koryt rzecznych i zmiana przebiegu koryt rzecznych J02.05.05 Niewielkie projekty hydroenergetyczne, jazy J03.02 Antropogeniczne zmniejszenie spójności siedlisk	Uszczuplanie bazy żerowej poprzez dewastację i nielegalne pozyskanie roślinności drzewiastej. Obecność częściowo niezagospodarowanych zabudowań przemysłowych, odpadów budowlanych itp., obecność stałych źródeł hałasu – jazu z jałowym przelewem, zabudowy mieszkaniowej i ciągu komunikacyjnego (Dk10) oraz penetracja siedliska przez wędrujące psy i koty są czynnikami obniżającymi walory krajobrazowe i stopień naturalności siedliska gatunku na części stanowisk. Możliwość wystąpienia negatywnego oddziaływania z uwagi na planowaną inwestycję zagospodarowania terenów w sąsiedztwie piętrzenia w Lubiczu (minimalizacja możliwa w procedurze oceny oddziaływania na środowisko). Wzrost presji zabudowy mieszkaniowej może doprowadzić do ograniczenia spójności siedliska. Obserwowane jest współwystępowanie obcych gatunków inwazyjnych, wykorzystujących to samo siedlisko. czynniki te (oddzielnie nie stanowiące zagrożenia), oddziałując synergistycznie mogą stanowić zagrożenie dla zachowania populacji bobra europejskiego we właściwym stanie.
14.	1355 Wydra	F03.02.03	J03.01	Bezpośrednie ograniczenie bazy żerowej wydry, będące konsekwencją kłusownictwa na ryby (głównie na gatunki

	<i>Lutra lutra</i>	Chwywanie, trucie, kłusownictwo I01 Obce gatunki inwazyjne	Zmniejszenie lub utrata określonych cech siedliska D01.02 Drogi, autostrady G01.03.01 Regularne kierowanie pojazdami zmotoryzowanymi (pojazdy standardowe i 4x4 na drogach) G01.03.02 Rajdowe kierowanie pojazdami zmotoryzowanymi	ryb innych niż karpiowate) stanowi zagrożenie istniejące. Postępująca intensyfikacja kłusownictwa na ryby prowadzić będzie do dalszego uszczuplania bazy żerowej, co może spowodować trwałe zmiany w zasobności pokarmowej siedliska wydry. Współwystępowanie obcych gatunków inwazyjnych, wykorzystujących to samo siedlisko (jenot) oraz dzielących te same zasoby bazy żerowej (norka amerykańska). Z uwagi na występowanie obcych gatunków inwazyjnych w rejonie doliny górnej Drwęcy, istnieje znaczne prawdopodobieństwo wystąpienia zagrożenia, w ciągu najbliższych lat. Możliwe jest pogorszenie stanu siedliska, związane m.in. z eutrofizacją i zmianą chemizmu wód na skutek niewłaściwie prowadzonej gospodarki rolnej. Potencjalny wzrost śmiertelności osobników w wyniku kolizji z pojazdami mechanicznymi wraz z możliwym wzrostem motoryzacji (ilości pojazdów i natężenia ruchu) oraz ułatwionym dostępem do nadbrzeżnej strefy Drwęcy i dopływów, w granicach ostoi. Bezpośrednie zagrożenie powodujące wzrost śmiertelności osobników mogą stanowić zarówno wszelkie zorganizowane, jak i nielegalne rajdy pojazdów mechanicznych (samochodów osobowych, przeprawowych 4x4, quadów, motocross itp.). Czynniki te (oddzielnie nie stanowiące zagrożenia), oddziałując synergistycznie mogą stanowić zagrożenie dla zachowania populacji wydry we właściwym stanie.
15.	1166 Traszka grzebieniasta <i>Triturus cristatus</i>	X Brak zagrożeń	J03.01 Zmniejszenie lub utrata określonych cech siedliska G05.07 Niewłaściwie realizowane działania ochronne lub ich brak	Potencjalne zagrożenie stanowi naturalne zanikanie starorzeczy (siedlisk gatunku) odciętych od koryta rzeki. Możliwy zanik siedlisk gatunku w przypadku braku podjęcia działań ochronnych (po uprzednim uzupełnieniu stanu wiedzy w tym zakresie).

16.	1188 Kumak nizinny <i>Bombina bombina</i>	X Brak zagrożeń	J02 Spowodowane przez człowieka zmiany stosunków wodnych	Zagrożeniem potencjalnym są wszelkie działania mogące generować istotną zmianę warunków hydrologicznych siedliska gatunku (możliwe skuteczne ograniczenia na etapie oceny oddziaływania oraz strategicznej oceny oddziaływania)
17.	1099 Minóg rzeczny <i>Lampetra fluviatilis</i>	F03.02.03 Chwywanie, trucie, kłusownictwo J03.02.01 Zmniejszenie migracji/bariery dla migracji C03 Wykorzystywanie odnawialnej energii abiotycznej	F02.03 Wędkarstwo G01.01.02 Niemotorowe sporty wodne G01.08 Inne rodzaje sportu i aktywnego wypoczynku	Kłusownictwo związane z brakiem drożności ekologicznej rzeki. Gromadzące się w rejonie piętrzeń w Lubiczu minogi są przedmiotem kłusownictwa. Dorosłe osobniki potawiane są w niewłaściwie skonstruowanych przepławkach dla ryb na obydwu piętrzeniach w Lubiczu (na jazie młyńskim i jazie komunalnym). Zagrożenie w praktyce jest generowane przez niesprawne przepławki (działania ochronne należy połączyć z przeciwdziałaniem zagrożeniu J03.02.01 zmniejszenie migracji / bariery dla migracji). Gatunek o małych zdolnościach do pokonywania piętrzeń w rzekach - barierą dla minoga są piętrzenia o wysokości powyżej 15 cm. Brak drożności ekologicznej ogranicza możliwości przemieszczania się osobników dorosłych na tarło. Obiekt małej elektrowni wodnej na jazie komunalnym w Lubiczu funkcjonuje na niedrożnym ekologicznie jazie. Konstrukcja turbiny wodnej stwarza zagrożenie wzrostu śmiertelności minogów. Istniejące oddziaływanie może zostać spotęgowane poprzez nowe inwestycje hydroenergetyczne nieuwzględniające wrażliwości populacji, w tym na skutek generowania śmiertelności w turbinach wodnych oraz barier w migracji (możliwe do ograniczenia w procedurze oceny oddziaływania na środowisko). Na stanowiskach w Młynku i Elgiszewie brak bezpośrednich zagrożeń dla zachowania populacji minoga. Wpływ na zachowanie gatunku w obszarze Natura 2000 opisana sytuacja w Lubiczu tzn. kłusownictwo i bariery w migracji. Potencjalnym zagrożeniem jest prowadzenie, w sposób nieuwzględniający wrażliwości gatunku, gospodarki rybacko-wędkarskiej. Na stan

				populacji gatunku w granicach obszaru Natura 2000 może wpływać w szczególności prowadzenie miejscowo intensywnych zarybień wybranymi gatunkami. Niezbędne jest dostosowanie wszelkich działań w zakresie gospodarki rybacko-wędkarskiej do priorytetów ochrony gatunku w oparciu o najbardziej aktualny stan wiedzy. Niekontrolowana turystyka (kajakowa), w tym niekontrolowane usuwanie rumoszu, prowadzić może do niszczenia siedlisk i miejsc rozrodu. Niezbędne uzupełnienie stanu wiedzy w zakresie szczegółowego rozpoznania rozpowszechnienia gatunku w granicach obszaru.
18.	1106 Łosoś atlantycki <i>Salmo salar</i>	G05.07 Niewłaściwie realizowane działania ochronne lub ich brak F03.02.03 Chwywanie, trucie, kłusownictwo J03.02.01 Zmniejszenie migracji / bariery dla migracji J03.02.03 Zmniejszenie wymiany materiału genetycznego C03 Wykorzystywanie odnawialnej energii abiotycznej	F02.03 Wędkarstwo G01.01.02 Niemotorowe sporty wodne G01.08 Inne rodzaje sportu i aktywnego wypoczynku J03.01 Zmniejszenie lub utrata określonych cech siedliska	Brak udrożnienia rzek na szlakach migracji uniemożliwia odtworzenie populacji opartej na naturalnym rozrodzie. Brak drożności ekologicznej ogranicza możliwości przemieszczania się osobników dorosłych i wymianę puli genowej. Funkcjonujące obecnie bariery w migracji oraz problem kłusownictwa na niewłaściwie funkcjonujących przepławkach powodują, że prowadzone działania ochronne (zarybianie gatunkiem prowadzone obecnie przez Okręg Polskiego Związku Wędkarskiego w Toruniu) uznać można za niewystarczające dla odtworzenia naturalnie rozradzającej się populacji. W związku z powyższym, ograniczenie zagrożenia „G05.07 niewłaściwie realizowane działania ochronne lub ich brak” powinno zostać zrealizowane poprzez ograniczenie lub eliminację ww. czynników, wpływających niekorzystnie na skuteczność prowadzonych działań ochronnych. Obiekt małej elektrowni wodnej na jazie komunalnym w Lubiczu funkcjonuje na niedrożnym ekologicznie jazie. Konstrukcja turbiny wodnej stwarza zagrożenie wzrostu śmiertelności łososia. Istniejące oddziaływanie może zostać spotęgowane poprzez nowe inwestycje hydroenergetyczne nieuwzględniające wrażliwości populacji, w tym na skutek generowania śmiertelności

				w turbinach wodnych oraz barier w migracji (możliwe do ograniczenia w procedurze oceny oddziaływania na środowisko). Kłusownictwo związane z brakiem drożności ekologicznej rzeki. Dorosłe osobniki koncentrujące się poniżej piętrzeń potawiane są nielegalnie w niewłaściwie skonstruowanych przepławkach dla ryb na obydwu piętrzeniach w Lubiczu (na jazie młyńskim i jazie komunalnym) oraz innymi narzędziami (w tym sprzętem wędkarskim) na całym odcinku dolnej Drwęcy. Zagrożenie w praktyce jest generowane przez niesprawne przepławki (działania ochronne należy potążyć z przeciwdziałaniem J03.02.01 zmniejszenie migracji / bariery dla migracji). Na stan populacji gatunku w granicach obszaru może wpływać zarówno prowadzenie miejscowo intensywnych zarybnień wybranymi gatunkami, jak również miejscowo nasilona presja wędkarska. Niezbędne jest dostosowanie wszelkich działań w zakresie gospodarki rybacko- wędkarskiej do priorytetów ochrony gatunku w oparciu o najbardziej aktualny stan wiedzy. Niekontrolowana turystyka (kajakowa), w tym niekontrolowane usuwanie rumoszu, prowadzić może do niszczenia siedlisk i miejsc rozrodu. Niezbędne uzupełnienie stanu wiedzy w zakresie szczegółowego rozpoznania rozpowszechnienia gatunku w granicach obszaru.
19.	1130 Boleń <i>Aspius aspius</i>	J03.02.01 Zmniejszenie migracji / bariery dla migracji J03.02.03 Zmniejszenie wymiany materiału genetycznego	F02.03 Wędkarstwo G01.01.02 Niemotorowe sporty wodne G01.08 Inne rodzaje sportu i aktywnego wypoczynku	Brak drożności ekologicznej (niesprawne przepławki na jazie młyńskim i jazie komunalnym w Lubiczu) ogranicza możliwości przemieszczania się osobników dorosłych i wymianę puli genowej. Potencjalnym zagrożeniem jest prowadzenie, w sposób nieuwzględniający wrażliwości gatunku, gospodarki rybacko- wędkarskiej. Na stan populacji gatunku w granicach obszaru może wpływać zarówno prowadzenie miejscowo intensywnych

			J03.01 Zmniejszenie lub utrata określonych cech siedliska	zarybień wybranymi gatunkami, jak również miejscowo nasiloną presją wędkarską. Niezbędne jest dostosowanie wszelkich działań w zakresie gospodarki rybacko-wędkarskiej do priorytetów ochrony gatunku w oparciu o najbardziej aktualny stan wiedzy. Niekontrolowana turystyka (kajakowa), w tym niekontrolowane usuwanie rumoszu, prowadzić może do niszczenia siedlisk i miejsc rozrodu. Niezbędne uzupełnienie stanu wiedzy w zakresie szczegółowego rozpoznania rozpowszechnienia gatunku w granicach obszaru.
20.	1145 Piskorz <i>Misgurnus fossilis</i>	X Brak zagrożeń	F02.03 Wędkarstwo G01.01.02 Niemotorowe sporty wodne G01.08 Inne rodzaje sportu i aktywnego wypoczynku	Brak istotnych oddziaływań mogących zagrozić trwaniu populacji na znanych stanowiskach w obszarze Natura 2000. Warunki siedliskowe korzystne dla występowania piskorza. Potencjalnym zagrożeniem jest prowadzenie, w sposób nieuwzględniający wrażliwości gatunku, gospodarki rybacko-wędkarskiej. Na stan populacji gatunku w granicach obszaru może wpływać przede wszystkim prowadzenie miejscowo intensywnych zarybień wybranymi gatunkami. Niezbędne jest dostosowanie wszelkich działań w zakresie gospodarki rybacko-wędkarskiej do priorytetów ochrony gatunku w oparciu o najbardziej aktualny stan wiedzy. Niekontrolowana turystyka (kajakowa), w tym niekontrolowane usuwanie rumoszu, prowadzić może do niszczenia siedlisk i miejsc rozrodu. Niezbędne uzupełnienie stanu wiedzy w zakresie szczegółowego rozpoznania rozpowszechnienia gatunku w granicach obszaru.
21.	1149 Koza <i>Cobitis taenia</i>	J03.02.01 Zmniejszenie migracji / bariery dla migracji J03.02.03 Zmniejszenie wymiany materiału genetycznego	F02.03 Wędkarstwo G01.01.02 Niemotorowe sporty wodne G01.08	Brak drożności ekologicznej (niesprawne przepławki na jazie młyńskim i jazie komunalnym w Lubiczu) ogranicza możliwości przemieszczania się osobników dorosłych i wymianę puli genowej. Potencjalnym zagrożeniem jest prowadzenie, w sposób nieuwzględniający wrażliwości gatunku, gospodarki rybacko-wędkarskiej. Na stan populacji gatunku w granicach obszaru może wpływać przede wszystkim prowadzenie miejscowo

			Inne rodzaje sportu i aktywnego wypoczynku J03.01 Zmniejszenie lub utrata określonych cech siedliska	intensywnych zarybień wybranymi gatunkami. Niezbędne jest dostosowanie wszelkich działań w zakresie gospodarki rybacko-wędkarskiej do priorytetów ochrony gatunku w oparciu o najbardziej aktualny stan wiedzy. Niekontrolowana turystyka (kajakowa), w tym niekontrolowane usuwanie rumoszu, prowadzić może do niszczenia siedlisk i miejsc rozrodu. Niezbędne uzupełnienie stanu wiedzy w zakresie szczegółowego rozpoznania rozpowszechnienia gatunku w granicach obszaru
22.	1163 Głowacz białopłetwy <i>Cottus gobio</i>	J03.02.01 Zmniejszenie migracji / bariery dla migracji J03.02.03 Zmniejszenie wymiany materiału genetycznego	F02.03 Wędkarstwo G01.01.02 Niemotorowe sporty wodne G01.08 Inne rodzaje sportu i aktywnego wypoczynku J03.01 Zmniejszenie lub utrata określonych cech siedliska	Brak drożności ekologicznej (niesprawne przepławki na jazie młyńskim i jazie komunalnym w Lubiczu) ogranicza możliwości przemieszczania się osobników dorosłych i wymianę puli genowej. Potencjalnym zagrożeniem jest prowadzenie, w sposób nieuwzględniający wrażliwości gatunku, gospodarki rybacko- wędkarskiej. Na stan populacji gatunku w granicach obszaru może wpływać przede wszystkim prowadzenie miejscowo intensywnych zarybień wybranymi gatunkami. Niezbędne jest dostosowanie wszelkich działań w zakresie gospodarki rybacko-wędkarskiej do priorytetów ochrony gatunku w oparciu o najbardziej aktualny stan wiedzy. Niekontrolowana turystyka (kajakowa), w tym niekontrolowane usuwanie rumoszu, prowadzić może do niszczenia siedlisk i miejsc rozrodu. Niezbędne uzupełnienie stanu wiedzy w zakresie szczegółowego rozpoznania rozpowszechnienia gatunku w granicach obszaru.
23.	5339 Różanka <i>Rhodeus sericeus amarus</i>	J03.02.01 Zmniejszenie migracji / bariery dla migracji J03.02.03 Zmniejszenie wymiany	F02.03 Wędkarstwo G01.01.02 Niemotorowe sporty wodne	Brak drożności ekologicznej (niesprawne przepławki na jazie młyńskim i jazie komunalnym w Lubiczu) ogranicza możliwości przemieszczania się osobników dorosłych i wymianę puli genowej. Potencjalnym zagrożeniem jest prowadzenie, w sposób nieuwzględniający wrażliwości gatunku, gospodarki rybacko- wędkarskiej. Na stan populacji gatunku w granicach obszaru może wpływać

		materiału genetycznego	G01.08 Inne rodzaje sportu i aktywnego wypoczynku J03.01 Zmniejszenie lub utrata określonych cech siedliska	przede wszystkim prowadzenie miejscowo intensywnych zarybień wybranymi gatunkami. Niezbędne jest dostosowanie wszelkich działań w zakresie gospodarki rybacko-wędkarskiej do priorytetów ochrony gatunku w oparciu o najbardziej aktualny stan wiedzy. Niekontrolowana turystyka (kajakowa), w tym niekontrolowane usuwanie rumoszu, prowadzić może do niszczenia siedlisk i miejsc rozrodu. Niezbędne uzupełnienie stanu wiedzy w zakresie szczegółowego rozpoznania rozpowszechnienia gatunku w granicach obszaru.
24.	1014 Poczwarówka zwężona <i>Vertigo angustior</i>	K02.01 Zmiana składu gatunkowego (sukcesja)	A11 Inne rodzaje praktyk rolniczych - ekstensywne uprawy	Zagrożenie ma charakter naturalny polegający na nieznacznej sukcesji krzewów. Obecność powierzchni rolniczej stwarza zagrożenie związane z możliwością przejazdu i wydeptywania
25.	1060 Poczwarówka jajowata <i>Vertigo moulinsiana</i>	K02.01 Zmiana składu gatunkowego (sukcesja) M02.03 Zmniejszenie populacji lub wyginięcie gatunku L10 Inne naturalne katastrofy	X Brak zagrożeń	Zagrożenie ma charakter naturalny polegający na nieznacznej sukcesji krzewów. Zniszczenie siedliska przez rzekę w wyniku naturalnych procesów (brak możliwości przewidzenia i przeciwdziałania). Zalewanie powierzchni brzegowej przez rzekę z przyczyn naturalnych (brak możliwości przewidzenia i przeciwdziałania).
26.	4056 Zatoczek łamliwy <i>Anisus vorticulus</i>	K02.01 Zmiana składu gatunkowego (sukcesja)	X Brak zagrożeń	Naturalna sukcesja siedlisk (zarastanie krzewami i nalotem drzew).
27.	2330 Wydmy śródlądowe z murawami napiaskowym	Nie analizowano zagrożeń dla siedliska z powodu planowanej weryfikacji Standardowego Formularza Danych.		
28.	3110 Jeziora lobeliowe	Nie analizowano zagrożeń dla siedliska z powodu planowanej weryfikacji Standardowego Formularza Danych.		

Specjalny Obszar Ochrony siedlisk Natura 2000 Przetomowa Dolina Rzeki Wel PLH280015

Obszar powołano Decyzją Komisji z dnia 12 grudnia 2008 r. przyjmującą na mocy dyrektywy Rady 92/43/EWG, drugi zaktualizowany wykaz terenów mających znaczenie dla Wspólnoty, składających się na kontynentalny region biogeograficzny (notyfikowana jako dokument nr C(2008) 8039) (2009/93/WE). W prawodawstwie krajowym obszar wyznaczono rozporządzeniem Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 12 stycznia 2022 r. w sprawie specjalnego obszaru ochrony siedlisk Przetomowa Dolina Rzeki Wel PLH280015 (Dz. U. z 2022 r., poz. 328). Obszar zajmuje łączną powierzchnię 1259,68 ha na terenie województwa warmińsko-mazurskiego – w tym na obszarze gminy Grodziczno zajmuje powierzchnię ok. 655 ha. Przedmiotem ochrony na obszarze są:

- siedliska przyrodnicze:
 - 3140 Twardowodne oligo- i mezotroficzne zbiorniki z podwodnymi łąkami ramienic (*Charcteria spp.*),
 - 3150 Starorzecza i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne ze zbiorowiskami z *Nympheion*, *Potamion*,
 - 3160 Naturalne, dystroficzne zbiorniki wodne,
 - 3260 Nizinne i podgórskie rzeki ze zbiorowiskami włosieniczników (*Ranunculion fluitantis*),
 - 6210 Murawy kserotermiczne (*Festuco-Brometea* i ciepłolubne murawy z *Asplenion septentrionalis* *Festucion pallentis*),
 - 6410 Zmiennowilgotne łąki trzęślicowe (*Molinion*),
 - 6430 Ziółorośla górskie (*Adenostylion alliariae*) i ziółorośla nadrzeczne (*Convolvuletalia sepium*),
 - 6510 Niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (*Arrhenatherion elatioris*),
 - 7110 Torfowiska wysokie z roślinnością torfotwórczą (żywe),
 - 7140 Torfowiska przejściowe i trzęsawiska (przeważnie z roślinnością z *Scheuchzerio-Caricetea*),
 - 7230 Górskie i nizinne torfowiska zasadowe o charakterze młak, turzycowisk i mechowisk,
 - 9160 Grąd subatlantycki (*Stellario-Carpinetum*),
 - 9170 Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny (*Galio-Carpinetum*, *Tilio-Carpinetum*),
 - 91D0 Bory i lasy bagienne (*Vaccinio uliginosi Betuletum pubescentis*, *Vaccinio uliginosi Pinetum*, *Pino mugo-Sphagnetum*, *Sphagno girgensohnii-Piceetum*) i brzoźowo-sosnowe bagienne lasy borealne,
 - 91E0 Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (*Salicetum albo-fragilis*, *Populetum albae*, *Alnenion glutinoso-incanae*) i olsy źródliskowe,
 - 91F0 Łęgowe lasy dębowo-wiązowo-jesionowe (*Ficario-Ulmetum*);
- gatunki roślin:
 - sierpowiec błyszczący *Drepanocladus (Hemitelia) vernicosus*;
- gatunki zwierząt:
 - głowacz białopłetwy *Cottus gobio*, populacja objęta ochroną: osiadła,
 - koza *Cobitis taenia*, populacja objęta ochroną: osiadła,

- kumak nizinny *Bombina bombina*, populacja objęta ochroną: osiadła,
- minóg strumieniowy *Lampetra planeri*, populacja objęta ochroną: osiadła,
- piskorz *Misgurnus fossilis*, populacja objęta ochroną: osiadła,
- różanka *Rhodeus sericeus amarus*, populacja objęta ochroną: osiadła,
- traszka grzebieniasta *Triturus cristatus* (*Triturus cristatus cristatus*), populacja objęta ochroną: osiadła,
- wydra *Lutra lutra*, populacja objęta ochroną: osiadła.

Dla obszaru ustanowiono PZO – Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Olsztynie z dnia 2 października 2025 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Przełomowa Dolina rzeki Wel PLH280015 (Dz. Urz. Woj. Warmińsko-Mazurskiego z 2025 r., poz. 3533).

W planie zadań ochronnych dokonano identyfikacji istniejących i potencjalnych zagrożeń dla zachowania właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych oraz gatunków zwierząt i ich siedlisk będących przedmiotami ochrony – **Tabela 13.**

Tabela 13. Identyfikacja istniejących i potencjalnych zagrożeń dla zachowania właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych oraz gatunków zwierząt i ich siedlisk będących przedmiotami ochrony na obszarze Natura 2000 Przełomowa Dolina rzeki Wel PLH280015 [źródło: Załącznik nr 3 do Zarządzenia Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Olsztynie z dnia 2 października 2025 r.]

L.p.	Przedmiot ochrony	Zagrożenia		Opis zagrożeń
		Istniejące	Potencjalne	
1.	3150 Starorzeczca i naturalne, eutroficzne zbiorniki wodne	J02.01 Zasypywanie terenu, melioracje i osuszanie – ogólnie X Brak zagrożeń i nacisków	K02.01 Zmiana składu gatunkowego (sukcesja) X Brak zagrożeń i nacisków	<u>Zagrożenia istniejące:</u> J02.01 Przy wschodnim brzegu jeziora znajduje się rów odwadniający zbiornik w kierunku rzeki Wel. <u>Zagrożenia potencjalne:</u> K02.01 Wyptykanie i zarastanie zbiornika do jego zaniku.
2.	3160 Naturalne, dystroficzne zbiorniki wodne	F06 Inne formy polowania, łowienia ryb i kolekcjonowania, nie wymienione powyżej H05.01 Odpadki i odpady stałe J02.01 Zasypywanie terenu, melioracje i osuszanie – ogólnie	H01.08 Rozproszone zanieczyszczenie wód powierzchniowych z powodu ścieków z gospodarstw domowych	<u>Zagrożenia istniejące:</u> F06 Kłusownictwo wędkarskie. Skala zjawiska nie do końca zbadana. H05.01 Odpady po zanętach rybackich, śmieci w związku z wędkarskim użytkowaniem obrzeży. J02.01 Obecność rowów melioracyjnych przy wschodnim brzegu zbiornika. <u>Zagrożenia potencjalne:</u> H01.08 Prawdopodobny jest doptyw zanieczyszczeń z zabudowy gospodarskiej.
3.	3260 Nizinne i podgórskie rzeki ze zbiorowiskami włosieniczników (<i>Ranunculon fluitantis</i>)	A01 Uprawa	A02.01 intensyfikacja rolnictwa	<u>Zagrożenia istniejące:</u> A01, A02, A07, A08, A09 Zagrożenia związane z intensywną działalnością rolniczą w obszarze.

		A02 Zmiana sposobu uprawy A07 Stosowanie biocydów, hormonów i substancji chemicznych A08 Nawożenie /nawozy sztuczne A09 Nawadnianie H01.05 Rozproszone zanieczyszczenie wód powierzchniowych z powodu działalności związanej z rolnictwem i leśnictwem J02.01 Zasypywanie terenu, melioracje i osuszanie – ogólnie	J02.02 Usuwanie osadów (mułu...) J02.03 Regulowanie (prostowanie) koryt rzecznych i zmiana przebiegu koryt rzecznych J02.05 Modyfikowanie funkcjonowania wód – ogólnie J02/ J02.07 Pobór wód z wód podziemnych	H01.05 Zanieczyszczenia przedostające się do wód powierzchniowych z powodu działalności rolniczej i leśnictwa. J02.01 Zasypywanie lokalnych oczek wodnych, melioracje i osuszanie terenu w celach rolniczych, budowlanych. M01 Zmiany czynników abiotycznych wynikających m.in. ze zmian klimatu. <u>Zagrożenia potencjalne:</u> A02.01 Dalsza intensyfikacja rolnictwa powodująca negatywne zmiany w obszarze. J02.02, J02.03, J02.05, J02.07 Potencjalne negatywne zmiany związane z usuwaniem osadów, regulowanie koryt rzecznych, ich przebiegu, wszelkie zmiany funkcjonowania wód oraz pobór wód podziemnych.
--	--	--	--	---

		M01 Zmiana czynników abiotycznych		
4.	6430 Ziótorośla górskie (<i>Adenostylion alliariae</i>) i ziótorośla nadrzeczne (<i>Convolvuletalia sepium</i>)	K02 Ewolucja biocenotyczna, sukcesja	A04.02 Wypas intensywny	<u>Zagrożenia istniejące:</u> K02 Naturalnie lub w wyniku innych oddziaływań zachodzące procesy sukcesji prowadzą do stopniowego zarastania siedliska i jego sukcesji w kierunku zbiorowisk leśnych. <u>Zagrożenia potencjalne:</u> A04.02 Przekształcenie siedliska w pastwisko na skutek intensyfikacji rolnictwa.
5.	6510 Niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (<i>Arrhenatherion elatioris</i>)	A03.03 Zaniechanie/brak koszenia X brak zagrożeń i nacisków	X Brak zagrożeń i nacisków A03.03 Zaniechanie/ brak koszenia	<u>Zagrożenia istniejące:</u> A03.03 Zaniechanie koszenia znacząco pogorszyłoby stan zachowania omawianego siedliska. Użytkowanie kośne łąk jest zabiegiem niezbędnym do ich istnienia.
6.	7110 Torfowisko wysokie z roślinnością torfotwórczą (żywe)	M01.02 Susze i zmniejszanie opadów K02 Ewolucja biocenotyczna, sukcesja	X Brak zagrożeń i nacisków	<u>Zagrożenia istniejące:</u> M01.02 Długotrwałe okresy bez opadów oraz zmniejszenie ich wartości stanowi największe zagrożenie dla siedliska bowiem prowadzi do trwałego przesuszenia, obniżenie poziomu lustra wód gruntowych. Zmiany te przyczyniają się z kolei do zaniku roślinności bagiennej i torfowiskowej oraz jednoczesnej ekspansji roślinności leśnej i zaroślowej. W konsekwencji, całkowitego zaniku siedliska. K02 Naturalnie lub w wyniku innych aktualnych oddziaływań zachodzące procesy sukcesji prowadzą do stopniowego zarastania torfowiska oraz jego przekształcania w bór bagienny.

7.	7140 Torfowiska przejściowe i trzęsawiska (przeważnie z roślinnością z <i>Scheuchzeria-Caricetea nigrae</i>)	M01.02 Susze i zmniejszanie opadów K02 Ewolucja biocenotyczna, sukcesja	X Brak zagrożeń i nacisków	<u>Zagrożenia istniejące:</u> M01.02 Długotrwałe okresy bez opadów oraz zmniejszenie ich wartości stanowi największe zagrożenie dla siedliska bowiem prowadzi do trwałego przesuszenia, obniżenie poziomu lustra wód gruntowych. Zmiany te przyczyniają się z kolei do zaniku roślinności bagiennej i torfowiskowej oraz jednoczesnej ekspansji roślinności leśnej i zaroślowej. W konsekwencji, całkowitego zaniku siedliska. K02 Naturalnie lub w wyniku innych aktualnych oddziaływań zachodzące procesy sukcesji prowadzą do stopniowego zarastania torfowiska oraz jego przekształcania w bór bagienny.
8.	9170 Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny	B02 Gospodarka leśna i plantacyjna i użytkowanie lasów i plantacji B02.04 usuwanie martwych i umierających drzew	X Brak zagrożeń i nacisków	<u>Zagrożenia istniejące:</u> B02 Wycinka lasu pogarszająca stan ochrony w zakresie wieku i następujące po niej odnowienie poprzez podsadzenia gatunkami innymi niż dąb bezszypułkowy, grab. B02.04 Usuwanie starych i obumierających drzew a także wywrotów i złomów skutkująca zbyt niskimi zasobami „martwego drewna” oraz niedoborem tzw. drzew biocenotycznych.
9.	91D0 bory i lasy bagienne (<i>Vaccinio uliginosi-Betuletum pubescentis</i> , <i>Vaccinio uliginosi-Pinetum</i> , <i>Pino mugo-Sphagnetum</i> , <i>Sphagno girgensohnii-Piceetum</i>) i brzozowo-sosnowe bagienne lasy borealne	M01.02 Susze i zmniejszanie opadów	X Brak zagrożeń i nacisków	<u>Zagrożenia istniejące:</u> M01.02 Skutkuje niekorzystnymi i często trwałymi zmianami wilgotnościowymi w siedlisku.
10.	91E0	B02	X Brak zagrożeń i nacisków	<u>Zagrożenia istniejące:</u> B02

	Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (<i>Salicetum albae</i> , <i>Populetum albae</i> , <i>Alnenion glutinoso-incanae</i> , olsy źródliskowe)	Gospodarka leśna i plantacyjna i użytkowanie lasów i plantacji B02.04 Usuwanie martwych i umierających drzew		Wycinka lasu pogarszająca stan ochrony w zakresie wieku. B02.04 Usuwanie starych i obumierających drzew, a także wywrotów i złomów skutkująca zbyt niskimi zasobami „martwego drewna”.
11.	91F0 Łęgowe lasy dębowo-wiązowo-jesionowe (<i>Ficario-Ulmetum</i>)	B02 Gospodarka leśna i plantacyjna i użytkowanie lasów i plantacji B02.04 Usuwanie martwych i umierających drzew	X Brak zagrożeń i nacisków	<u>Zagrożenia istniejące:</u> B02 Wycinka lasu pogarszająca stan ochrony w zakresie wieku. B02.04 Usuwanie starych i obumierających drzew, a także wywrotów i złomów skutkująca zbyt niskimi zasobami „martwego drewna”.
12.	1166 Traszka grzebieniasta <i>Triturus cristatus</i>	K03.04 Międzygatunkowe interakcje wśród zwierząt – drapieżnictwo (ryby) M01.02 Zmiany klimatu – susze i zmniejszenie opadów G05.07 Niewłaściwie realizowane działania ochronne lub innych brak J02.01 Zasypywanie terenu, melioracje i osuszanie - ogólnie	X Brak zagrożeń i nacisków	<u>Zagrożenia istniejące:</u> K03.04 W siedliskach występuje bardzo dużo ryb. Wpływa to niekorzystnie na populację traszki. M01.02 Śmiertelność spowodowana okresowym wysychaniem płytkich zbiorników wodnych w wyniku redukcji sumy opadów bądź ich rozkładu. G05.07 Zagrożenie niekorzystnym dla gatunku przekształceniem siedlisk w wyniku braku formalnego zabezpieczenia w formie obiektu chronionego indywidualnie oraz braku bądź nieskuteczności procedur z zakresu ochrony gatunkowej i ochrony w ramach obszaru Natura 2000 na gruntach prywatnych.

				J02.01 Pogorszenie stanu siedlisk powodowane wysychaniem oraz likwidacją zbiorników wodnych i rozlewisk w wyniku osuszania, prac melioracyjnych i spadku poziomu wód gruntowych w wyniku działalności człowieka.
13.	1188 Kumak nizinny <i>Bombina bombina</i>	K03.04 Międzygatunkowe interakcje wśród zwierząt – drapieżnictwo (ryby) M01.02 Zmiany klimatu – susze i zmniejszenie opadów G05.07 Niewłaściwie realizowane działania ochronne lub ich brak J02.01 Zasypywanie terenu, melioracje i osuszanie - ogólnie	X Brak zagrożeń i nacisków	<u>Zagrożenia istniejące:</u> K03.04 W siedliskach występuje bardzo dużo ryb. Wpływa to niekorzystnie na populację kumaka. M01.02 Śmiertelność spowodowana okresowym wysychaniem płytkich zbiorników wodnych w wyniku redukcji sumy opadów bądź ich rozkładu. G05.07 Zagrożenie niekorzystnym dla gatunku przekształceniem siedlisk w wyniku braku formalnego zabezpieczenia w formie obiektu chronionego indywidualnie oraz braku bądź nieskuteczności procedur z zakresu ochrony gatunkowej i ochrony w ramach obszaru Natura 2000 na gruntach prywatnych. J02.01 Pogorszenie stanu siedlisk powodowane wysychaniem oraz likwidacją zbiorników wodnych i rozlewisk w wyniku osuszania, prac melioracyjnych i spadku poziomu wód gruntowych w wyniku działalności człowieka.
14.	1355 Wydra europejska <i>Lutra lutra</i>	D01.02 Drogi, autostrady G05.11 Śmierć lub uraz w wyniku kolizji	X Brak zagrożeń i nacisków	<u>Zagrożenia istniejące:</u> D01.02, G05.11 Sąsiedztwo dróg przecinających obszar, okresowo o dużym natężeniu. J02.03

		J02.03 Zmniejszanie lub utrata określonych cech siedliska		Rozwój zabudowy, w tym rekreacyjnej i zagospodarowanie brzegów zbiorników wodnych ograniczana dostępność siedlisk dla wydry.
15.	1096 Minóg strumieniowy <i>Lampetra planeri</i> 6963 Koza <i>Cobitis taenia</i> 6965 Głowacz białopłetwy <i>Cottus gobio</i> 5339 Różanka <i>Rhodeus sericeus amarus</i>	A07 Stosowanie biocydów, hormonów i substancji chemicznych A08 Nawożenie (nawozy sztuczne) A09 Nawadnianie H01.05 Rozproszone zanieczyszczenie wód powierzchniowych z powodu działalności związanej z rolnictwem i leśnictwem F01.01 Intensywna hodowla ryb J02.05 Modyfikowanie funkcjonowania wód – ogólnie J03.02.01 Zmniejszenie migracji/ bariery dla migracji	J02.01 Zasypywanie terenu, melioracje i osuszanie – ogólnie J02.02 Usuwanie osadów (mułu) J02.03 Regulowanie (prostowanie) koryt rzecznych i zmiana przebiegu koryt rzecznych J02.07 Pobór wód z wód podziemnych A02.01 Intensyfikacja rolnictwa F02.03 Wędkarstwo	Zagrożenia istniejące: A07 Dopływ biogenów i substancji chemicznych stosowanych w ochronie roślin i zwierząt do wód powierzchniowych i podziemnych negatywnie wpływających na jakość wód A08 Dopływ biogenów stosowanych do wód powierzchniowych i podziemnych negatywnie wpływających na jakość wód (eutrofizację) A09 Pobór wód powierzchniowych i podziemnych zakłócających naturalny reżim przepływów wód w rzekach H01.05 Dopływ biogenów i substancji chemicznych do wód powierzchniowych i podziemnych negatywnie wpływających na jakość wód F01.01 Niekorzystny wpływ nadmiernego poboru wody skutkujący zakłóceniem przepływów naturalnych, dopływ zanieczyszczeń i biogenów oraz substancji chemicznych stosowanych w hodowli, rozprzestrzenianie się chorób na dzikie populacje, zagrożenia dla rodzimych populacji związane z przenikaniem osobników hodowlanych, w tym gatunków obcych. J02.05

		J02.05.05 Zbiorniki wodne J02.05.05 Niewielkie projekty hydroenergetyczne, jazy M01.01 Zmiana temperatury (ds. wzrost temperatury i temperatur skrajnych)		Eliminacja naturalnych elementów i czynników kształtujących dogodne siedliska dla rozmnażania i rozwoju gatunku. J03.02.01 W obszarze istnieje wiele przegród cieków uniemożliwiających swobodną migrację gatunku w obrębie nie tylko całego dorzecza ale też pojedynczych cieków co ogranicza możliwości rozrodu oraz wymiany puli genowej w obrębie różnych populacji. J02.05.05 Budowa zbiorników wodnych na potrzeby elektrowni wodnych zaburza naturalny charakter rzeki Wel, przyczynia się do wzrostu temperatury wody, zaktóca lub uniemożliwia migrację J02.05.05 Liczne przegrody koryt rzecznych zmieniające charakter naturalny cieku, tworzące jednocześnie bariery dla migracji. M01.01 Podnoszenie temperatury wody wykluczającej prawidłowy proces rozmrażania i rozwój gatunku. Zagrożenia potencjalne: J02.01 Systemy melioracyjne zaktócające naturalny reżim i bilans wodny zlewni skutkujące zaktóceniem naturalnych przepływów. J02.02 Zaburzenia związane z ingerencją w naturalne procesy kształtujące naturalny charakter cieków, uruchamianie
--	--	--	--	--

				osadów i biogenów powodujące okresowe zanieczyszczenie wody niebezpieczne szczególnie w okresie tarła. J02.03 Zmiana naturalnych cech cieków niezbędnych dla rozmrażania i rozwoju gatunku, okresowe zanieczyszczenia wód poprzez uruchamianie osadów, erozję, niebezpieczne szczególnie w okresie tarła. J02.07 Zakłócanie naturalnego reżimu wodnego w obrębie zlewni skutkujące negatywnymi zmianami przepływów, w tym zmiany ilościowe A02.01 Zwiększony dopływ biogenów i substancji chemicznych stosowanych w ochronie roślin i zwierząt do wód powierzchniowych i podziemnych negatywnie wpływających na jakość wód. F02.03 Możliwe oddziaływanie – presja ze strony wędkarzy.
16.	3140 Twardowodnr oligo- i mezotroficzne zbiorniki z podwodnymi łakami ramienic <i>Charetea</i>	Nie określa się z powodu braku występowania siedliska w obszarze.		
17.	6210 Murawy kserotermiczne (<i>Festuco-Brometea</i>)	Nie określa się z powodu braku występowania siedliska w obszarze.		
18.	6410 Zmiennowilgotne łąki trzęślicowe (<i>Molinion</i>)	Nie określa się z powodu braku występowania siedliska w obszarze.		
19.	7230	Nie określa się z powodu braku występowania siedliska w obszarze.		

	Górskie i nizinne torfowiska zasadowe o charakterze młak, turzycowisk i mechowisk	
20.	1393 Haczykowiec błyszczący <i>Drepanocladus vernicosus</i>	Nie określa się z powodu konieczności weryfikacji stanowisk gatunku w obszarze.
21.	1145 Piskorz <i>Misgurnus fossilis</i>	Nie określa się z powodu konieczności weryfikacji stanowisk gatunku w obszarze.

5. Cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym, istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu, oraz sposoby, w jakich te cele i inne problemy środowiska zostały uwzględnione podczas opracowywania dokumentu

Plan ogólny gminy Grodziczno powinien uwzględniać uwarunkowania w zakresie ochrony środowiska wynikające z dokumentów na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym, krajowym, a także z dokumentów regionalnych, powiatowych oraz gminnych.

Międzynarodowe akty prawne:

- 1. Konwencja o różnorodności biologicznej** – sporządzona w Rio de Janeiro w dniu 5 czerwca 1992 r. (Dz. U. z 2002 r., Nr 184, poz. 1532), którą Polska ratyfikowała w 1996 r., przyjmując tym samym wszystkie zobowiązania wynikające z tego dokumentu. W art. 6 Konwencji wskazuje się, że każda umawiająca się Strona, zgodnie ze swoimi szczególnymi warunkami i możliwościami:
 - opracowuje krajowe strategie, plany lub programy dotyczące ochrony i zrównoważonego użytkowania różnorodności biologicznej bądź dostosowuje w tym celu istniejące strategie, plany lub programy, które odzwierciedlają działania przewidziane w niniejszej konwencji, właściwe dla danej Umawiającej się Strony,
 - włącza, w miarę możliwości i potrzeb, ochronę i zrównoważone użytkowanie różnorodności biologicznej do odpowiednich sektorowych i międzysektorowych planów, programów i polityk.

W Konwencji znajduje się zapis mówiący, że *„podstawowym wymogiem dla ochrony różnorodności biologicznej jest ochrona ekosystemów naturalnych środowiska in-situ oraz utrzymanie i restytucja zdolnych do życia populacji gatunków w ich naturalnych środowiskach”*.

Dla obszaru objętego Planem ogólnym, istotne są zapisy art. 8 i 14 Konwencji tj.: Każda Umawiająca się Strona, w miarę możliwości i potrzeb:

- art. 8 (c) - obejmuje odpowiednimi regulacjami i zarządza zasobami biologicznymi ważnymi dla zachowania różnorodności biologicznej zarówno na obszarach objętych ochroną, jak i poza ich granicami, mając na względzie zapewnienie ochrony tych zasobów i zrównoważone ich użytkowanie,
- art. 8 (d) - wspiera ochronę ekosystemów i naturalnych siedlisk oraz utrzymanie zdolnych do życia populacji gatunków w ich naturalnym otoczeniu,
- art. 8 (i) dąży do zapewnienia niezbędnych warunków umożliwiających zharmonizowanie stosowanych praktyk użytkowania różnorodności biologicznej z zasadami jej ochrony i zrównoważonym użytkowaniem jej elementów,
- art. 14 ust. 1 (a) - wprowadza odpowiednie procedury wymagające wykonania oceny oddziaływania na środowisko proponowanych projektów, które mogą mieć istotne negatywne skutki dla różnorodności biologicznej, w celu uniknięcia lub zmniejszenia

takich skutków, oraz tam, gdzie jest to właściwe, pozwala na udział społeczności w tych procedurach.

2. Konwencja o ochronie gatunków dzikiej flory i fauny europejskiej oraz ich siedlisk – sporządzona w Bernie w dniu 19 września 1979 r. (Dz. U. z 1996 r., Nr 58, poz. 263), ratyfikowana przez Polskę w 1995 r. Artykuł 1 Konwencji wskazuje, że jej celem jest „ochrona gatunków dzikiej fauny i flory oraz ich siedlisk naturalnych ...”.

Dla zapisów Planu ogólnego, istotne są zapisy artykułu 2, 3 i 4 Konwencji, w których mowa „Umawiające się strony”:

- Art. 2 – podejmą niezbędne środki, aby zachować populację dzikiej fauny i flory na poziomie, który odpowiada w szczególności wymaganiom ekologicznym, naukowym i kulturowym lub też dostosują populacje tych gatunków do tego poziomu, uwzględniając jednocześnie wymagania gospodarcze i potrzeby rekreacyjne oraz potrzeby zagrożonych lokalnie podgatunków, odmian lub form,
- Art. 3 ust. 1 – podejmą działania mające na celu wdrożenie krajowej polityki ochrony dzikiej flory i fauny oraz siedlisk naturalnych, ze szczególnym uwzględnieniem gatunków zagrożonych i ginących, zwłaszcza gatunków endemicznych oraz tych, których siedliska są zagrożone, w rozumieniu postanowień niniejszej konwencji,
- Art. 3 ust. 2 – podejmą się uwzględnić ochronę dzikiej fauny i flory w swojej polityce dotyczącej planowania i rozwoju oraz w swych działaniach ukierunkowanych na ograniczenie zanieczyszczeń,
- Art. 3 ust. 3 – będą wspierać edukację i rozpowszechnianie ogólnych informacji o potrzebie ochrony dzikiej flory i fauny oraz ich siedlisk,
- Art. 4 ust. 1 – podejmą właściwe i niezbędne środki ustawodawcze i administracyjne, by zapewnić ochronę siedlisk dzikiej flory i fauny, w szczególności gatunków wymienionych w załącznikach I i II, oraz ochronę zagrożonych siedlisk naturalnych,
- Art. 4 ust. 2 – w swojej polityce dotyczącej planowania i rozwoju będą mieć na względzie potrzebę ochrony obszarów chronionych, określonych w ust. 1, tak aby uniknąć lub zmniejszyć tak dalece, jak to możliwe, wszelkie pogarszanie się stanu takich terenów,
- Art. 4 ust. 3 – podejmą się zwracania szczególnej uwagi na ochronę obszarów ważnych dla gatunków wędrownych, wymienionych w załącznikach II i III, które są odpowiednio usytuowane na szlakach wędrówek i spełniają rolę terenów zimowania, odpoczynku, żerowania, rozmnażania lub pierzenia,
- Art. 4 ust. 4 – podejmą się, stosownie do potrzeb, koordynowania działań w zakresie ochrony siedlisk naturalnych, o których mowa w niniejszym artykule, jeśli są one położone na obszarach przygranicznych.

3. Dyrektywa Siedliskowa (Dyrektywa Rady 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 roku w sprawie ochrony siedlisk naturalnych oraz dzikiej fauny i flory) oraz Dyrektywa Ptasia (Dyrektywa Rady 79/409/EWG z dnia 2 kwietnia 1979 roku w sprawie ochrony dzikich gatunków ptaków)

Dyrektywy promują działania, które sprzyjają zachowaniu różnorodności biologicznej – dzięki ochronie dzikiej flory i fauny oraz ich naturalnych siedlisk (z uwzględnieniem wymagań ekonomicznych, społecznych i kulturowych). Zasadnicze znaczenie dla ochrony wszystkich

gatunków odgrywa zachowanie, utrzymanie lub odtworzenie dostatecznej różnorodności i obszarów siedlisk. Dyrektywy wskazują na istotną funkcję obszarów podmokłych – w tym dolin rzecznych, które z uwagi na liniową i ciągłą strukturę są ważne dla migracji, rozprzestrzeniania i wymiany genetycznej dzikich gatunków. Ochrona obszarów podmokłych (w tym także siedlisk słodkowodnych) jest jednym z kluczowych elementów Dyrektyw. W oparciu o zapisy obu Dyrektyw tworzy się w granicach UE – Europejską Sieć Ekologiczną Natura 2000.

Krajowe akty prawne:

1. Ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (t. j. Dz. U. z 2024 r., poz. 1478 z późn. zm.)

Ustalenia wskazane w Planie ogólnym dla gminy Grodziczno wiążą się z zagadnieniami zakazów i nakazów obowiązujących na obszarach chronionych, opisanych szczegółowo w ustawie oraz rozporządzeniach wykonawczych. Art. 33 ust. 1 Ustawy o ochronie przyrody wskazuje, że zabrania się (z zastrzeżeniem art. 34) podejmowania działań mogących, osobno lub w połączeniu z innymi działaniami, znacząco negatywnie oddziaływać na cele ochrony obszaru Natura 2000, w tym w szczególności:

- 1) pogorszyć stan siedlisk przyrodniczych lub siedlisk gatunków roślin i zwierząt, dla których ochrony wyznaczono obszar Natura 2000, lub
- 2) wpłynąć negatywnie na gatunki, dla których ochrony został wyznaczony obszar Natura 2000, lub
- 3) pogorszyć integralność obszaru Natura 2000 lub jego powiązania z innymi obszarami.

Art. 33 ust. 3 wskazuje, że projekty polityk, strategii, planów i programów oraz zmian do takich dokumentów a także planowane przedsięwzięcia, które mogą znacząco oddziaływać na obszar Natura 2000, a które nie są bezpośrednio związane z ochroną obszaru Natura 2000 lub obszarów, o których mowa w ust. 2, lub nie wynikają z tej ochrony, wymagają przeprowadzenia odpowiedniej oceny oddziaływania na zasadach określonych w ustawie z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko.

2. Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (t. j. Dz. U. z 2025 r., poz. 647 z późn. zm.)

Plan ogólny dla gminy Grodziczno powinien uwzględniać zapisy wskazane w Dziale VII Ochrona środowiska w zagospodarowaniu przestrzennym i przy realizacji inwestycji. Zasady zrównoważonego rozwoju i ochrony środowiska stanowią podstawę do sporządzania i aktualizacji m. in. planów ogólnych gmin. W Planie ogólnym w szczególności:

- określa się rozwiązania niezbędne do zapobiegania powstawaniu zanieczyszczeń, zapewnienia ochrony przed powstającymi zanieczyszczeniami oraz przywracania środowiska do właściwego stanu oraz dostępności do złóż kopalin,
- ustala się warunki realizacji przedsięwzięć, umożliwiające uzyskanie optymalnych efektów w zakresie ochrony środowiska.

Przeznaczenie i sposób zagospodarowania terenu powinny w jak największym stopniu zapewniać zachowanie jego walorów krajobrazowych. W planie ogólnym zapewnia się warunki utrzymania równowagi przyrodniczej i racjonalną gospodarkę zasobami środowiska, w szczególności przez:

- 1) ustalanie programów racjonalnego wykorzystania powierzchni ziemi, w tym na terenach eksploatacji złóż kopalin, i racjonalnego gospodarowania gruntami,
- 2) uwzględnianie obszarów występowania złóż kopalin oraz obecnych i przyszłych potrzeb eksploatacji tych złóż,
- 3) zapewnianie kompleksowego rozwiązania problemów zabudowy miast i wsi, ze szczególnym uwzględnieniem gospodarki wodnej, odprowadzania ścieków, gospodarki odpadami, systemów transportowych i komunikacji publicznej oraz urządzania i kształtowania terenów zieleni,
- 4) uwzględnianie konieczności ochrony wód, gleby i ziemi przed zanieczyszczeniem w związku z prowadzeniem gospodarki rolnej,
- 5) zapewnianie ochrony walorów krajobrazowych środowiska i warunków klimatycznych,
- 5a) uwzględnianie potrzeb w zakresie zapobiegania ruchom masowym ziemi i ich skutkom,
- 6) uwzględnianie innych potrzeb w zakresie ochrony powietrza, wód, gleby, ziemi, ochrony przed hałasem, wibracjami i polami elektromagnetycznymi.

W aktach planistycznych przy przeznaczaniu terenów na poszczególne cele oraz przy określaniu zadań związanych z ich zagospodarowaniem w strukturze wykorzystania terenu, ustala się proporcje pozwalające na zachowanie lub przywrócenie na nich równowagi przyrodniczej i prawidłowych warunków życia, a także określa się sposób zagospodarowania obszarów zdegradowanych w wyniku działalności człowieka, klęsk żywiołowych oraz ruchów masowych ziemi.

Strategiczne i planistyczne dokumenty krajowe

1. Strategia Zrównoważonego Rozwoju Polski do roku 2025

Opracowanie Strategii powinno służyć stworzeniu warunków dla takiego stymulowania procesów rozwoju, aby w jak najmniejszym stopniu zagrażały one środowisku. Konieczne jest eliminowanie procesów i działań gospodarczych szkodliwych dla środowiska i zdrowia ludzi, promowanie sposobów gospodarowania „przyjaznych środowisku” oraz przyspieszanie procesów przywracania środowiska do właściwego stanu, wszędzie tam, gdzie nastąpiło naruszenie równowagi przyrodniczej. Realizacja tych postulatów nie może jednak jednocześnie powodować niepożądanego zmniejszania tempa wzrostu gospodarczego, ani poszerzać marginesu ubóstwa, czyli pogłębiania lub powstawania nowych napięć społecznych i zagrożeń ekonomicznych.

2. Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030

Koncepcja jest najważniejszym dokumentem krajowym dotyczącym zagospodarowania przestrzennego kraju. Przedstawia wizję zagospodarowania przestrzennego kraju oraz określa cele i kierunki polityki przestrzennej wraz z planem działań o charakterze prawnym i instytucjonalnym niezbędnym dla jej realizacji. Założenia polityki proekologicznej opierają się na uwzględnieniu uwarunkowań przyrodniczych oraz stopniowym rozszerzaniu i utrwalaniu dobrej kondycji ekologicznej obszarów objętych ochroną prawną ze względu na walory przyrodnicze. Podstawowym wkładem polityki przestrzennej powinno być kształtowanie struktur przestrzennych tworząc warunki korzystne dla poprawy warunków życia ludności, aktywnej ochrony walorów środowiska przyrodniczego i kulturowego, wzrostu gospodarczego, integracji europejskiej oraz bezpieczeństwa kraju.

6. Charakterystyka ustaleń Planu ogólnego gminy Grodziczno

Plan ogólny Gminy Grodziczno wskazuje zasięg stref planistycznych zgodnie z Art. 13a ust. 4 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (t. j. Dz. U. z 2024 r., poz. 1130 z późn. zm.). Zgodnie z Art. 13c ust. 1 ww. Ustawy obszar objęty planem ogólnym dzieli się w sposób rozłączny na strefy planistyczne. W Planie ogólnym gminy Grodziczno strefy planistyczne zostały wyznaczone na podstawie:

- obowiązujących miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego,
- obszarów uzupełnienia zabudowy w ramach istniejącej zabudowy, w tym z uwzględnieniem poszerzenia zgodnie z § 1 ust. 5 rozporządzenia Ministra Rozwoju i Technologii z dnia 2 maja 2024 r. w sprawie sposobu wyznaczania obszaru uzupełnienia zabudowy w planie ogólnym,
- istniejącej zabudowy i zagospodarowania terenu,
- danych z bazy ewidencji gruntów i budynków,
- zdjęć lotniczych (ortofotomapy),
- złożonych wniosków w toku prowadzonej procedury planistycznej.

W związku z powyższym, na obszarze gminy Grodziczno wyznaczono strefy planistyczne wskazane w **Tabela 14**.

Tabela 14. Wyznaczone strefy planistyczne na terenie gminy Grodziczno

L.p.	Strefa planistyczna wraz z oznaczeniem	Profil funkcjonalny strefy planistycznej		Minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej [%]*
		podstawowy**	dodatkowy**	
1.	<u>Wielofunkcyjna z zabudową mieszkaniową wielorodzinną</u> <u>SW</u>	Teren zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej, teren usług, teren komunikacji, teren zieleni urządzonej, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej***	Teren zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, teren handlu wielkopowierzchniowego, teren zieleni naturalnej, teren lasu, teren wód	30
2.	<u>Wielofunkcyjna z zabudową mieszkaniową jednorodziną</u> <u>SJ</u>	Teren zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, teren usług, teren komunikacji, teren zieleni urządzonej, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej***	<i>Teren zabudowy letniskowej lub rekreacji indywidualnej*</i> , teren zieleni naturalnej, teren lasu, teren wód	20 – 40
3.	<u>Wielofunkcyjna z zabudową zagrodową</u> <u>SZ</u>	Teren zabudowy zagrodowej, teren produkcji w gospodarstwach rolnych, teren akwakultury i obsługi rybactwa, teren komunikacji, teren zieleni urządzonej, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej***	Teren wielkotowarowej produkcji rolnej, teren usług, teren zieleni naturalnej, teren lasu, teren wód	20 – 40
4.	<u>Usługowa</u> <u>SU</u>	Teren usług, teren komunikacji, teren zieleni urządzonej, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej***	Teren składów i magazynów, <i>teren elektrowni słonecznej*</i> , teren zieleni naturalnej, teren lasu, teren wód	20 – 40
5.	<u>Handlu wielkopowierzchniowego</u> <u>SH</u>	Teren handlu wielkopowierzchniowego, teren komunikacji, teren zieleni urządzonej, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej	Teren usług, teren składów i magazynów, teren elektrowni słonecznej, teren zieleni naturalnej, teren lasu, teren wód	30

6.	<u>Gospodarcza</u> <u>SP</u>	Teren produkcji, teren komunikacji, teren zieleni urządzonej, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej***	Teren usług, teren zieleni naturalnej, teren lasu, teren wód	20 – 40
7.	<u>Produkcji rolniczej</u> <u>SR</u>	Teren produkcji w gospodarstwach rolnych, teren wielotowarowej produkcji rolnej, teren akwakultury i obsługi rybactwa, teren komunikacji, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej***	Teren rolnictwa z zakazem zabudowy, teren <i>biogazowni, teren elektrowni słonecznej, teren elektrowni wiatrowej</i> *, teren zieleni urządzonej, teren zieleni naturalnej, teren lasu, teren wód	30 – 40
8.	<u>Infrastrukturalna</u> <u>SI</u>	Teren infrastruktury technicznej, teren komunikacji, teren ogrodów działkowych	Teren usług, teren produkcji, teren zieleni urządzonej, teren zieleni naturalnej, teren lasu, teren wód	20
9.	<u>Zieleni i rekreacji</u> <u>SN</u>	Teren zieleni urządzonej, teren plaży, teren wód, teren komunikacji, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej***	<i>Teren usług sportu i rekreacji, teren usług kultury i rozrywki, teren usług handlu detalicznego, teren usług gastronomii, teren usług turystyki, teren usług nauki, teren usług edukacji, teren usług zdrowia i pomocy społecznej</i> *, teren zieleni naturalnej, teren lasu	50
10.	<u>Cmentarzy</u> <u>SC</u>	Teren cmentarza, teren komunikacji, teren zieleni urządzonej, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej***	Teren usług kultu religijnego, teren usług handlu detalicznego, teren zieleni naturalnej, teren lasu, teren wód	15-30
11.	<u>Górnictwa</u> <u>SG</u>	Teren górnictwa i wydobywania, teren komunikacji, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej***	Teren produkcji, teren usług handlu, teren usług rzemieślniczych, teren usług gastronomii, teren usług biurowych i administracji, teren usług nauki, teren zieleni urządzonej, teren zieleni naturalnej, teren lasu, teren wód	-

12.	<u>Otwarta</u> <u>SO</u>	Teren rolnictwa z zakazem zabudowy, teren lasu, teren zieleni naturalnej, teren wód, teren komunikacji, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej***	<i>Teren elektrowni wiatrowej, teren elektrowni słonecznej, teren elektrowni wodnej^x, teren zieleni urządzonej</i>	-
13.	<u>Komunikacyjna</u> <u>SK</u>	Teren autostrady, teren drogi ekspresowej, teren drogi głównej ruchu przyspieszonego, teren drogi głównej, teren komunikacji kolejowej i szynowej, teren komunikacji kolei linowej, teren komunikacji wodnej, teren komunikacji lotniczej, teren obsługi komunikacji, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej***	Teren drogi zbiorczej, teren usług handlu detalicznego, teren usług gastronomii, teren usług turystyki, teren zieleni urządzonej, teren lasu, teren zieleni naturalnej, teren wód	-

* Określony dla strefy planistycznej minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej nie dotyczy terenów komunikacji, dla których wskaźnik ten wynosi 0%

** Profil podstawowy i dodatkowy obejmuje tereny wskazane w tabeli oraz odpowiadające im tereny klas niższego poziomu, określone w przepisach wydanych na podstawie art. 16 ust. 2 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2024 r., poz. 1130)

*** Dotyczy: terenów telekomunikacji; innych terenów infrastruktury technicznej o powierzchni nie większej niż 5000 m²; strefę komunikacyjną można wyznaczyć dla obiektów istniejących oraz planowanych, których lokalizacja jest potwierdzona ustaleniem linii rozgraniczających teren

^x Tereny profilu dodatkowego dla wybranych stref przedstawiono kursywą

Na terenie gminy Grodziczno wyznaczono Obszar Uzupelniania Zabudowy (OUZ) o powierzchni 211,64 ha (rozszerzony o 49,00 ha od podstawowego wyznaczonego, o powierzchni 162,64 ha), który mieści się w kryteriach dopuszczenia rozszerzenia w myśl §1 ust. 5 rozporządzenia Ministra Rozwoju i Technologii z dnia 2 maja 2024 r. w sprawie sposobu wyznaczania obszaru uzupełnienia zabudowy w planie ogólnym gminy (Dz. U. z 2024 r., poz. 729) o obszar o łącznej powierzchni nie przekraczającej 70,735 ha.

Przy wyznaczaniu stref planistycznych wzięto pod uwagę uwarunkowania związane z istniejącymi i planowanymi obiektami infrastruktury społecznej, transportowej i technicznej oraz ograniczenia w zagospodarowaniu obowiązujące dla tych obiektów oraz w ich otoczeniu.

6.1. Infrastruktura społeczna

Na obszarze gminy Grodziczno funkcjonują placówki oświatowe:

- Szkoła Podstawowa w Nowym Grodzicznie przy ul. Nowe Grodziczno 83, która funkcjonuje jako zespół szkolno-przedszkolny,
- Szkoła Podstawowa w Boleszynie – Grodziczno 8,
- Szkoła Podstawowa w Mrocznie,
- Szkoła Podstawowa w Zajączkowie (Grodziczno 21A),
- Szkoła Podstawowa w Zwiniarzu (Grodziczno 4A),
- Zespół Szkół w Nowym Grodzicznie i Zespół Szkół w Mrocznie (szkoły podstawowe z oddziałami przedszkolnymi),
- punkty przedszkolne przy kołach gospodyń wiejskich w Nowym Grodzicznie i Mrocznie.

W Gminie funkcjonuje Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Grodzicznie, zapewniający podstawową opiekę zdrowotną. Świadczeniem pomocy socjalnej zajmuje się Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Grodzicznie. Na terenie gminy działa szereg instytucji i obiektów kulturalnych:

- Gminna Biblioteka Publiczna w Grodzicznie – główny ośrodek kulturalny gminy, z filiami w Mrocznie, Boleszynie i Zwiniarzu,
- Orkiestra Dęta,
- Koła Gospodyń Wiejskich.

Na terenie gminy Grodziczno znajdują się również obiekty sportowe:

- kompleks sportowy „Moje Boisko – Orlik 2012”,
- boiska szkolne przy szkołach podstawowych,
- boisko do badmintona nad jeziorem Kiełpińskim w miejscowości Rynek.

6.2. Infrastruktura transportowa

Przez gminę Grodziczno nie przebiegają drogi szybkiego ruchu (autostrady, drogi ekspresowe) oraz drogi krajowe. Podstawowy układ komunikacyjny tworzą:

- droga wojewódzka nr 541 relacji Lubawa – Lidzbark o długości 11,77 km,
- droga wojewódzka nr 538 relacji Łasin – Nowe Miasto Lubawskie – Uzdowo – Rozdroże o długości 10,48 km,
- osiem dróg powiatowych o łącznej długości 45,48 km,
- drogi gminne o łącznej długości 117,4 km (w tym 62,1 km o nawierzchni bitumicznej i 55,3 km o nawierzchni żwirowej, gruntowej, brukowej),

- pozostałe ciągi komunikacyjne.

Na terenie gminy Grodziczno transport publiczny obejmuje kilka linii autobusowych z połączeniami na trasach: Grodziczno – Nowe Miasto Lubawskie, Lubawa – Grodziczno, Świniarc – Nowe Miasto Lubawskie oraz połączenia z Mroczenko. Połączenia autobusowe na terenie gminy są realizowane w ramach planu zrównoważonego rozwoju publicznego transportu zbiorowego dla powiatu nowomiejskiego, dodatkowo w dni szkolne realizowane są kursy autobusów szkolnych.

Przez obszar Gminy przebiega dwutorowa zelektryfikowana linia kolejowa Warszawa Wsch. – Działdowo – Iława – Gdynia (linia magistralna nr 9/E-65) o długości 12,7 km. Linią kolejową odbywa się transport osobowy dalekobieżny, regionalny oraz transport towarowy a obsługę pasażerską zapewniają stacje kolejowe w miejscowościach Montowo i Zajączkowo. Natężenie ruchu pociągów na ww. linii kolejowej nie przekracza 30 000 pociągów rocznie wobec czego nie obowiązuje sporządzenie strategicznej mapy hałasu dla tego odcinka linii kolejowej.

Ww. linia kolejowa wraz z terenami przyległymi stanowią tereny zamknięte w rozumieniu Ustawy z dnia 17 maja 1989 r. Prawo geodezyjne i kartograficzne (t. j. Dz. U. z 2024 r., poz. 1151 z późn. zm.), które zostały wyznaczone Decyzją Nr 14 Ministra Infrastruktury z dnia 18 września 2020 r. w sprawie ustalenia terenów zamkniętych, przez które przebiegają linie kolejowe (Dz. Urz. Min. Inf. z 2020 r., poz. 38, z późn. zm.) i zostały wskazane w Załączniku nr 14 do ww. Decyzji. Na terenie gminy Grodziczno są to działki nr:

- 74/2, obręb 0002 Grodziczno o pow. 6,0400 ha,
- 75, obręb 0002 Grodziczno o pow. 1,1900 ha,
- 84/1, obręb 0004 Kuligi o pow. 0,0097 ha,
- 247/2, obręb 0004 Kuligi o pow. 4,7800 ha,
- 193, obręb 0005 Liniowiec o pow. 3,8400 ha,
- 279/1, obręb 0005 Liniowiec o pow. 3,2700 ha,
- 70/3, obręb 0007 Montowo o pow. 1,2143 ha,
- 89, obręb 0007 Montowo o pow. 0,6300 ha,
- 295/1, obręb 0007 Montowo o pow. 7,4600 ha,
- 342, obręb 0007 Montowo o pow. 0,9000 ha,
- 94, obręb 0015 Zajączkowo o pow. 1,3600 ha,
- 99, obręb 0015 Zajączkowo o pow. 5,5200 ha,
- 169/5, obręb 0015 Zajączkowo o pow. 1,8000 ha,
- 169/6, obręb 0015 Zajączkowo o pow. 0,1474 ha,
- 169/7, obręb 0015 Zajączkowo o pow. 0,0515 ha,
- 170/2, obręb 0015 Zajączkowo o pow. 1,3965 ha.

W Planie ogólnym Gminy Grodziczno wyznaczono strefę planistyczną - strefę komunikacyjną.

6.3. Gospodarka wodno-ściekowa

Zaopatrzenie w wodę do celów bytowo-gospodarczych na terenie gminy Grodziczno następuje z ujęć wód podziemnych (studnie głębinowe). Za eksploatację ujęć odpowiada Komunalne Przedsiębiorstwo Wielobranżowe w Grodzicznie Sp. z o.o. Wody ujmowane są z warstw wodonośnych czwartorzędowych. Po uzdatnieniu w dwóch Stacjach Uzdatniania

Wody (m. Mroczno, Nowe Grodziczno) woda jest transportowana gminną siecią wodociągową o łącznej długości 224,3 km. Z wyjątkiem pojedynczych kolonii oraz rozproszonych gospodarstw – wszystkie miejscowości są podłączone do wodociągu gminnego. Ponadto na terenie miejscowości Boleszyn znajduje się zmechanizowany punkt czerpania wody.

Na terenie gminy Grodziczno brak jest systemu zbiorczej kanalizacji sanitarnej. W 2025 r. rozpoczęto budowę oczyszczalni ścieków w Nowym Grodzicznie. W planach jest także budowa sieci kanalizacyjnej.

6.4. Zaopatrzenie w energię elektryczną

Operatorem sieci energetycznej na terenie gminy jest Energa-Operator S.A. – Rejon Dystrybucji Brodnica. Gmina Grodziczno jest zasilana poprzez sieć średniego napięcia 15 kV. Przez obszar administracyjny Gminy (południowo-wschodnia część – m. Boleszyn, Kowaliki) przebiega również linia wysokiego napięcia: 220 kV Włocławek Azoty – Olsztyn I.

Na terenie gminy Grodziczno produkcja energii elektrycznej następuje również z odnawialnych źródeł energii (OZE) – biogazowni rolniczej (moc 2 MW) w Boleszynie, dwóch elektrowni wodnych o mocy do 0,3 MW każda oraz farmy fotowoltaicznej o mocy 0,9 MW w Mrocznie.

6.5. Zaopatrzenie w gaz

Na obszarze gminy Grodziczno system zaopatrzenia w gaz sieciowy obejmuje sieć gazową wysokiego ciśnienia DN300 o maksymalnym ciśnieniu roboczym 5,5 MPa. Dla gazociągu wyznaczono strefę kontrolowaną określoną w Rozporządzeniu Ministra Gospodarki z dnia 26 kwietnia 2013 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać sieci gazowe i ich usytuowanie (Dz. U. z 2013 r., poz. 640) o szerokości 6 m. Zgodnie z przepisami Prawa budowlanego w strefie kontrolowanej występują ograniczenia w zabudowie i zagospodarowaniu, w tym m.in. zakaz sadzenia drzew i krzewów oraz ograniczenie prawa własności właścicieli gruntów nad gazociągami.

6.6. Zaopatrzenie w ciepło

Zaopatrzenie w ciepło oparte jest w głównej mierze o lokalne kotłownie oraz paleniska indywidualne. Są to przede wszystkim kotły i piece opalane węglem, drewnem, rzadziej olejem opałowym. Jedynie niektóre budynki gminne ogrzewane są z wykorzystaniem kotłów olejowych.

6.7. Gospodarka odpadami komunalnymi

Na obszarze gminy Grodziczno nie znajdują się składowiska odpadów oraz Punkty Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych (PSZOK). Odpady komunalne powstające na terenie gminy są wywożone do RIPOK w Działdowie. Najbliższe PSZOK znajdują się w miejscowościach: Ciechanówko oraz Lubawa. Za gospodarkę odpadami komunalnymi odpowiada Ekologiczny Związek Gmin „Działdowszczyzna”. Na terenie gminy Grodziczno obowiązuje Regulamin utrzymania czystości i porządku.

6.8. Zapotrzebowanie na nową zabudowę

Zapotrzebowanie na nową zabudowę opisano w oparciu o analizę przygotowaną dla uzasadnienia do Planu ogólnego Gminy Grodziczno. Zapotrzebowanie na nową zabudowę jest wyliczane w oparciu o wzór wskazany w §3 ust. 2 *Rozporządzenia Ministra Rozwoju i Technologii z dnia 8 grudnia 2023 r. w sprawie projektu planu ogólnego gminy, dokumentowania prac planistycznych w zakresie tego planu oraz wydawania z niego wypisów i wyrysów* (Dz. U. z 2023 r., poz. 2758 z dnia 22 grudnia 2023 r.). W przypadku gdy, zapotrzebowanie na nową zabudowę mieszkaniową obliczone zgodnie z wyżej przytoczonym § 3 ust. 2 Rozporządzenia wynosi: mniej niż 1000 w gminie, w której liczba mieszkańców zgodnie z najnowszymi dostępnymi danymi udostępnianymi przez statystykę publiczną wynosi nie mniej niż 5000 – dopuszcza się przyjęcie, że wynosi 1000. Obliczone w uzasadnieniu do Planu ogólnego Gminy Grodziczno zapotrzebowanie na nową zabudowę wynosi $1276 > 1000$, w związku z tym przyjęto wielkość ZAP = 1276 osób.

7. Przewidywane oddziaływanie na środowisko

Prognozę oddziaływania na środowisko do Planu ogólnego gminy Grodziczno, sporządzono zgodnie z art. 51 ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (t. j. Dz. U. z 2024 r., poz. 1112 z późn. zm.). Prognoza oddziaływania na środowisko określa, analizuje i ocenia przewidywane znaczące oddziaływania, w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne, na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru, a także na środowisko, a w szczególności na:

- różnorodność biologiczną,
- ludzi,
- zwierzęta,
- rośliny,
- wodę,
- powietrze,
- powierzchnię ziemi,
- krajobraz,
- klimat,
- zasoby naturalne,
- zabytki,
- dobra materialne,

z uwzględnieniem zależności między tymi elementami środowiska i między oddziaływaniami na te elementy.

Przewidywane oddziaływanie na środowisko niniejszego dokumentu z uwagi na ramowy, strategiczny jego charakter, ma charakter ogólny – ze wskazaniem typowych oddziaływań i ich potencjalnych skutków środowiskowych. Z uwagi na szeroki katalog możliwych rodzajów zagospodarowania w większości stref potencjalne oddziaływanie na środowisko będzie podobne. Bardziej szczegółowej oceny oddziaływania na środowisko można dokonać na

podstawie ustaleń przyszłych MPZP lub podczas przeprowadzania oceny oddziaływania na środowisko dla przedsięwzięć mogących zawsze znacząco lub potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko – np. inwestycji związanych z produkcją energii ze źródeł odnawialnych (OZE). Podobnie, bardziej szczegółowej oceny w zakresie oddziaływania skumulowanego również będzie można dokonać na podstawie przyszłych ustaleń MPZP oraz podczas przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko dla przedsięwzięć mogących zawsze znacząco lub potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko.

W stosunku do zaplanowanych w Planie ogólnym stref planistycznych przeanalizowano potencjalne oddziaływania na poszczególne elementy środowiska przyrodniczego oraz potencjalne oddziaływanie na zdrowie ludzi oraz na obiekty zabytkowe.

Zmiany w środowisku przyrodniczym powstają zarówno na etapie realizacji nowych inwestycji, ale także na etapie ich funkcjonowania. Jednak, gdy planowane inwestycje będą realizowane zgodnie z zasadą zrównoważonego rozwoju, poszanowaniem ładu przestrzennego oraz środowiska naturalnego nie będą miały cech oddziaływania długotrwałego, a uciążliwość może być zauważalna jedynie na etapie ich realizacji.

W **Tabela 15** przedstawiono opis potencjalnych oddziaływań na środowisko ustaleń Planu ogólnego dla gminy Grodziczno.

Tabela 15. Potencjalne oddziaływania ustaleń Planu ogólnego dla Gminy Grodziczno

Oddziaływanie na:	
ludzi	<u>Oddziaływania negatywne – bezpośrednie i pośrednie, skumulowane, krótkoterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe:</u> Wzrost poziomu hałasu oraz emisji zanieczyszczeń do powietrza atmosferycznego na etapie realizacji nowej zabudowy, infrastruktury technicznej, dróg wskutek pracy maszyn budowlanych oraz zwiększonego ruchu komunikacyjnego. Zwiększenie ilości wytwarzanych odpadów, ścieków komunalnych oraz wzrost zużycia wody, energii, ciepła wskutek realizacji nowej zabudowy, infrastruktury technicznej, dróg. <u>Oddziaływanie pozytywne – bezpośrednie i pośrednie, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe:</u> Zachowanie zasobów przyrodniczych na obszarach podlegających ochronie oraz utrzymanie korytarzy ekologicznych. Wprowadzenie zapisów dotyczących minimalnego udziału powierzchni biologicznie czynnej. Uwzględnienie położenia gminy na obszarze zagrożenia powodziowego. Uwzględnienie obszarów strefy zieleni.
różnorodność biologiczną, zwierzęta, rośliny, obszary podlegające ochronie prawnej	<u>Oddziaływanie negatywne – bezpośrednie i wtórne, średnio- i długoterminowe, stałe:</u> Zmniejszenie powierzchni biologicznie czynnej wskutek realizacji nowej zabudowy. <u>Oddziaływanie pozytywne – bezpośrednie, długoterminowe, stałe:</u> Zachowanie zasobów przyrodniczych na obszarach podlegających ochronie a także na obszarach korytarzy ekologicznych. Uwzględnienie obszarów strefy zieleni. Wprowadzenie zapisów dotyczących minimalnego udziału powierzchni biologicznie czynnej. Nie przewiduje się występowania negatywnego oddziaływania na obszary Natura 2000, w tym na cele i przedmioty ochrony tych obszarów. Obszar objęty Planem ogólnym nie znajduje się na obszarach Natura 2000.
wody	<u>Oddziaływanie negatywne – bezpośrednie i pośrednie, długoterminowe, stałe:</u> Niekorzystny wpływ etapu realizacji nowych obiektów na warunki gruntowo – wodne. Zmniejszenie zasilania wód gruntowych i podziemnych na terenach przyszłych inwestycji (w szczególności terenów utwardzonych). Niebezpieczeństwo zanieczyszczenia wód podziemnych i wód powierzchniowych na etapie realizacji nowych obiektów, infrastruktury technicznej, dróg wskutek składowania odpadów.

	<u>Oddziaływanie pozytywne – pośrednie i wtórne, długoterminowe, stałe:</u> Wskazanie w Planie ogólnym miejsc przeznaczonych na nową zabudowę. Uregulowana gospodarka wodna na terenie gminy zapewniająca dostawę wody pitnej.
powietrze	<u>Oddziaływanie negatywne – bezpośrednie, skumulowane, krótkoterminowe, chwilowe:</u> Emisja zanieczyszczeń ze spalania paliw podczas realizacji nowych obiektów, infrastruktury technicznej, dróg.
powierzchnię ziemi	<u>Oddziaływanie negatywne – bezpośrednie i wtórne, krótkoterminowe, stałe:</u> Zmiana ukształtowania powierzchni terenu wskutek budowy nowych obiektów, infrastruktury technicznej, dróg. Przekształcenia przypowierzchniowych struktur geologicznych wskutek robót ziemnych. Utwardzanie terenów komunikacji, parkingów przy nowej zabudowie. Zmniejszenie powierzchni czynnej biologicznie wskutek budowy nowych obiektów. <u>Oddziaływanie pozytywne – pośrednie, długoterminowe, stałe:</u> Racjonalne gospodarowanie zasobami naturalnymi zgodnie z wyznaczonymi strefami planistycznymi. Zachowanie zasobów przyrodniczych na obszarach podlegających ochronie, korytarzach ekologicznych oraz obszarach zieleni. Wprowadzenie zapisów dotyczących minimalnego udziału powierzchni biologicznie czynnej.
krajobraz	<u>Oddziaływania negatywne – bezpośrednie, długoterminowe, stałe:</u> Negatywne oddziaływanie z uwagi na lokalizację nowych obszarów pod zabudowę na obszarach obecnie niezabudowanych. <u>Oddziaływanie pozytywne – bezpośrednie, długoterminowe, stałe:</u> Porządkowanie ładu przestrzennego poprzez wprowadzenie stref planistycznych. Zachowanie zasobów przyrodniczych na obszarach podlegających ochronie, korytarzach ekologicznych oraz obszarach zieleni. Wprowadzenie zapisów dotyczących minimalnego udziału powierzchni biologicznie czynnej.
klimat	<u>Oddziaływanie negatywne – pośrednie i wtórne, długoterminowe, stałe:</u> Wzrost emisji ciepła do atmosfery, powodujący niewielką zmianę klimatu lokalnego wskutek realizacji nowych obiektów na obszarach obecnie niezabudowanych. <u>Oddziaływanie pozytywne – wtórne, długoterminowe, stałe:</u> Zachowanie zasobów przyrodniczych na obszarach podlegających ochronie, korytarzach ekologicznych oraz obszarach zieleni. Wprowadzenie zapisów dotyczących minimalnego udziału powierzchni biologicznie czynnej.

klimat akustyczny	<u>Oddziaływania negatywne – bezpośrednie i pośrednie, skumulowane, krótkoterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe:</u> Wzrost poziomu hałasu na etapie realizacji nowej zabudowy wskutek pracy maszyn budowlanych oraz zwiększonego ruchu komunikacyjnego.
zasoby naturalne	<u>Oddziaływanie negatywne – bezpośrednie i pośrednie, długoterminowe, stałe:</u> Zmniejszenie powierzchni biologicznie czynnej wskutek realizacji zabudowy. <u>Oddziaływanie pozytywne – bezpośrednie i pośrednie, długoterminowe, stałe:</u> Zachowanie zasobów przyrodniczych na obszarach podlegających ochronie, korytarzach ekologicznych oraz obszarach zieleni.
zabytki i dobra materialne	<u>Oddziaływanie pozytywne – bezpośrednie i pośrednie, długoterminowe, stałe:</u> Zachowanie dziedzictwa kulturowego z uwzględnieniem przepisów dotyczących ochrony obiektów zabytków oraz stanowisk archeologicznych. Porządkowanie ładu przestrzennego poprzez wprowadzenie stref planistycznych i standardów urbanistycznych. <u>Oddziaływanie negatywne – pośrednie, krótkoterminowe, chwilowe:</u> Niekorzystny wpływ na stan istniejących dróg wskutek wzrostu poziomu wibracji spowodowanych ruchem samochodowym w wyniku realizacji nowej zabudowy.

Z wstępnie dokonanej analizy oceny wpływu ustaleń Planu ogólnego gminy Grodziczno, na obszary Natura 2000 i inne komponenty środowiska wynika, że mogą wystąpić pewne negatywne skutki dla środowiska. Jednak realizacja ustaleń Planu ogólnego nie powinna spowodować znaczących oddziaływań, mających zasadniczo negatywne skutki dla środowiska przyrodniczego i obszarów Natura 2000 – warunkiem minimalizacji tych oddziaływań będzie przestrzeganie zasad ochrony wskazanych w Planie ogólnym oraz w obowiązujących MPZP a także w przepisach odrębnych.

8. Rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, w szczególności na cele i przedmiot ochrony obszarów Natura 2000 oraz integralność tych obszarów

Na etapie przygotowania Planu ogólnego dla gminy Grodziczno zwrócono szczególną uwagę na obecność w granicach administracyjnych gminy obszarów podlegających ochronie na podstawie ustawy o ochronie przyrody. W ustaleniach Planu ogólnego uwzględniono obecność form ochrony przyrody t. j. Rezerwat przyrody Piekietko, Welski Park Krajobrazowy, Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk Natura 2000 Dolina Drwęcy PLH280001, Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk Natura 2000 Przetomowa Dolina Rzeki Wel PLH280015, Obszar Chronionego Krajobrazu Doliny Rzeki Wel oraz Buchnowski Obszar Chronionego Krajobrazu, Zespół Przyrodniczo-Krajobrazowy Jeziora Zwiniarz, 4 pomniki przyrody a także korytarzy ekologicznych. W ramach działań planistycznych dostosowano zapisy w Planie ogólnym w taki sposób aby zminimalizować potencjalne negatywne skutki istniejących i planowanych funkcji przestrzennych.

Realizacja ustaleń Planu ogólnego z uwzględnieniem szczegółowych ustaleń MPZP w dalszych procesach planistycznych nie powinna spowodować pogorszenia stanu środowiska przyrodniczego, zwłaszcza na ww. obszarach podlegających ochronie.

Do rozwiązań mających na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko można zaliczyć:

- prowadzenie prac ziemnych przy realizacji nowych obiektów z ograniczeniem do jak najmniejszej powierzchni gruntu, tak by prace te nie spowodowały trwałej zmiany ukształtowania terenu,
- organizację placów budowy z maksymalną ochroną środowiska przyrodniczego, również podczas transportu i składowania materiałów budowlanych; place postojowe dla maszyn i środków transportu należy wyposażyć w środki zabezpieczające środowisko gruntowe przed zanieczyszczeniami substancjami ropopochodnymi (np. materiały sorpcyjne) a w przypadku awaryjnego zanieczyszczenia gruntu substancjami ropopochodnymi zanieczyszczony grunt należy niezwłocznie usunąć i przekazać do utylizacji podmiotom posiadającym stosowne uprawnienia w tym zakresie,
- prace budowlane należy prowadzić z wykorzystaniem sprzętu sprawnego technicznie,
- należy wdrożyć system gospodarowania odpadami na etapie robót wykonawczych,
- wody opadowe i roztopowe należy zagospodarować zgodnie z ustaleniami szczegółowymi.

9. Propozycje rozwiązań alternatywnych do rozwiązań zawartych w projektowanym dokumencie wraz z uzasadnieniem ich wyboru oraz opis metod dokonania oceny prowadzącej do tego wyboru, albo wyjaśnienie braku rozwiązań alternatywnych, w tym wskazanie napotkanych trudności wynikających z niedostatków techniki lub luk we współczesnej wiedzy

Rozwiązania alternatywne były szczegółowo rozpatrywane na etapie przygotowania Planu Ogólnego gminy Grodziczno z uwzględnieniem wniosków dotyczących zmian w zagospodarowaniu przestrzennym gminy. Przyjęte w Planie ogólnym założenia opierają się na obowiązującym SUiKZP oraz MPZP. Ostatecznie przyjęte w Planie ogólnym rozwiązania uznano za optymalne.

10. Mitygacja i adaptacje do zmian klimatu

Niewątpliwie klimat ziemski ociepla się. Możemy to zaobserwować poprzez wzrost temperatury na przestrzeni lat. Prognozy przewidują dalsze ocieplenie klimatu na skutek m.in. efektu cieplarnianego, który powoduje wzrost zawartości w atmosferze gazów cieplarnianych t. j. ditlenek węgla CO₂, metan CH₄, podtlenek azotu N₂ oraz ozon O₃. Do globalnego ocieplenia przyczynia się także wycinka drzew ograniczająca zdolność do wiązania węgla przez rośliny. Do zagrożeń związanych ze zmianą klimatu na terenie gminy Grodziczno można zaliczyć:

- wzrost występowania ekstremalnych stanów pogodowych t. j. nawałne deszcze, burze, silnie wiatry, susze, które mogą stanowić zagrożenie dla zdrowia i życia ludzi oraz dóbr materialnych,
- zmianę warunków hydrologicznych rzek i zbiorników wodnych co może doprowadzić do wzrostu zagrożenia powodziowego i występowania podtopień, a także z drugiej strony wskutek długo utrzymującej się pogody bezdeszczowej i suszy do obniżenia się poziomu wody w zbiornikach wodnych,
- zmianę warunków wegetacji roślinności na terenach zielonych co może się wiązać ze zwiększeniem nakładów finansowych na ich utrzymanie np. podczas długotrwałe utrzymujących się wysokich temperatur powietrza i braku opadów atmosferycznych.

Mitygacja (łagodzenie) zmian klimatu oznacza taki sposób planowania, który nie spowoduje pogłębienia procesu zmian klimatu. Natomiast adaptacje do zmian klimatu obejmują optymalne przystosowanie do jego zmian, a także ograniczenie możliwości zwiększenia wrażliwości elementów środowiska na zmiany klimatu.

Do działań mitygacyjnych na terenie gminy można zaliczyć:

- stosowanie odnawialnych źródeł energii,
- ochronę obszarów zieleni.

Do działań adaptacyjnych na terenie gminy można zaliczyć:

- zwiększenie zabezpieczenia gminy przed powodzią,
- niedopuszczenie do lokowania nowej zabudowy na terenach zalewowych.

11. Streszczenie w języku niespecjalistycznym

Plan ogólny Gminy Grodziczno jest nowym aktem planistycznym, który ma zastąpić obecnie obowiązujące Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego. Plan ogólny zgodnie z Art. 13a ust. 7 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (t. j. Dz. U. z 2024 r., poz. 1130 z późn. zm.) jest aktem prawa miejscowego. Plan ogólny ma wiążącą moc prawną przy uchwalaniu Miejscowych Planów Zagospodarowania Przestrzennego. Do 30 czerwca 2026 r. wszystkie gminy powinny mieć uchwalony Plan ogólny. Po 1 lipca 2026 r. SUIKZP straci swoją moc prawną i nieprzyjęcie do tego czasu Planu ogólnego przez Gminę Grodziczno skutkować będzie brakiem możliwości prowadzenia jakichkolwiek prac o charakterze planistycznym, w tym uchwalania nowych Miejscowych Planów Zagospodarowania Przestrzennego i wprowadzania zmian do już obowiązujących MPZP co może doprowadzić do ograniczenia rozwoju gminy oraz osłabić ochronę środowiska i ładu przestrzennego.

Plan ogólny gminy Grodziczno uwzględnia uwarunkowania w zakresie ochrony środowiska wynikające z dokumentów na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym, krajowym, a także z dokumentów regionalnych, powiatowych oraz gminnych.

Granica obszaru objętego planem ogólnym obejmuje granice administracyjne gminy Grodziczno.

Gmina Grodziczno znajduje się:

- w zachodniej części województwa warmińsko-mazurskiego, w powiecie nowomiejskim,
- na obszarze makroregionu Pojezierze Chełmińsko-Dobrzyńskie, mezoregionów: Garb Lubawski oraz Równina Urszulewska,
- w dorzeczu Wisły oraz zlewni rzeki Wel, będącej lewobrzeżnym dopływem Drwęcy, na obszarze trzynastu Jednolitych Części Wód Powierzchniowych rzecznych i jeziornych: RW20001028689 Wólka, RW20001028712 Groblica, RW20001028729 Sugajnica RW20001128699 Wel od Płośniczanki do ujścia, RW20001628749 Brynica od Pisi do ujścia, RW200018286555 Wel do Płośniczanki, LW20143 Tarczyńskie, LW20145 Grądy, LW20150 Kiełpińskie, LW20151 Hartowieckie, LW20154 Zwiniarz, LW20158 Sosno, LW20171 Leżno Wielkie,
- na obszarze jednej Jednolitej Części Wód Podziemnych JCWPd nr 39 o kodzie: GW200039,
- poza wyznaczonymi Głównymi Zbiornikami Wód Podziemnych,
- na obszarze szczególnego zagrożenia powodzią t. j. na terenach na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest niskie i wynosi 0,2% (raz na 500 lat), na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest średnie i wynosi 1% (raz na 100 lat) oraz prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest wysokie i wynosi 10% (raz na 10 lat) – obszary te obejmują przede wszystkim bezpośrednie sąsiedztwo rzeki Wel – największego ciekę przepływającego przez obszar gminy Grodziczno.

W granicach gminy Grodziczno występują:

- obszary zmeliorowane,
- tereny górnicze i obszary górnicze w centralnej oraz południowej części gminy,

- zabytki wpisane do rejestru A – zabytków nieruchomych województwa warmińsko-mazurskiego oraz rejestru zabytków nieruchomych województwa warmińsko-mazurskiego,
- tereny zamknięte - tereny kolejowe,
- obszary wymagające rekultywacji – tereny po eksploatacji złóż kruszyw naturalnych piasków i żwirów oraz kredy,
- formy ochrony przyrody wyznaczone na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U z 2024 r. poz. 1478 z późn. zm.) oraz korytarze ekologiczne:
 - rezerwat przyrody Piekietko,
 - Welski Park krajobrazowy,
 - Obszar Chronionego Krajobrazu Doliny Rzeki Wel,
 - Buchnowski Obszar Chronionego Krajobrazu,
 - Zespół Przyrodniczo-Krajobrazowy Jeziora Zwiniarz,
 - obszary Natura 2000: Dolina Drwęcy PLH280001, Przełomowa Dolina Rzeki Wel PLH280015,
 - 4 pomniki przyrody,
 - korytarze ekologiczne: Lasy Ilawskie – Dolina Drwęcy Wschodni KPn-10C oraz Puszcza Biała – Dolina Drwęcy GKpNC-1B;
- jeden obszar wpisany do rejestru bezpośrednich zagrożeń szkodą w środowisku i szkód w środowisku zlokalizowany w m. Lorki.

Na terenie gminy Grodziczno nie występują:

- obszary ochronne zbiorników wód śródlądowych,
- grunty klasy I i II,
- tereny zagrożone ruchami masowymi ziemi oraz tereny, na których takie ruchy występują – wg danych z Systemu Ostony Przeciwsuwiskowej (SOPO) Państwowego Instytutu Geologicznego,
- obszary uzdrowisk oraz obszary ochrony uzdrowiskowej,
- pomniki zagłady,
- obszary ograniczonego użytkowania,
- obszary ciche w aglomeracji oraz obszary ciche poza aglomeracją,
- zakłady o zwiększonym i dużym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej,
- zbiorniki, dla których konieczne jest wyznaczenie obszarów pasa nadbrzeżnego, w tym pasa technicznego,
- udokumentowane kompleksy podziemnego składowania dwutlenku węgla i podziemne bezzbiornikowe magazyny substancji,
- obszary wymagające przekształceń, rehabilitacji lub remediacji,
- obszary zdegradowane i obszary rewitalizacji.

W Planie Ogólnym gminy Grodziczno wyznaczono następujące strefy planistyczne na podstawie obowiązujących planów miejscowych oraz obowiązującego SUiKZP:

- wielofunkcyjna z zabudową mieszkaniową wielorodzinną (oznaczona symbolem SW),
- wielofunkcyjna z zabudową mieszkaniową jednorodzinną (SJ),
- wielofunkcyjna z zabudową zagrodową (SZ),
- usługowa (SU),
- handlu wielkopowierzchniowego (SH)

- gospodarcza (SP),
- produkcji rolniczej (SR),
- infrastrukturalna (SI),
- zieleni i rekreacji (SN),
- cementarzy (SC),
- górnictwa (SG),
- otwarta (SO),
- komunikacyjna (SK).

Podstawę prawną do wykonania prognozy oddziaływania na środowisko stanowią przepisy ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko. Prognozę przygotowano zgodnie z uzgodnieniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Olsztynie oraz uzgodnieniem Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Nowym Mieście Lubawskim.

Celem opracowania prognozy jest identyfikacja oraz ocena potencjalnych skutków dla środowiska jakie mogą wystąpić wskutek realizacji ustaleń Planu ogólnego oraz wskazanie rozwiązań, które zminimalizują ewentualne negatywne skutki dla środowiska. W prognozie określono stan środowiska na terenie objętym Planem ogólnym i terenach sąsiadujących oraz oceniono projektowane zmiany w aspekcie wpływu ustaleń Planu ogólnego na stan środowiska oraz zgodność projektowanych rozwiązań z zasadami zrównoważonego rozwoju i obowiązującymi aktami prawnymi.

Przewidywane oddziaływanie na środowisko Planu ogólnego z uwagi na ramowy, strategiczny jego charakter, ma charakter ogólny – ze wskazaniem typowych oddziaływań i ich potencjalnych skutków środowiskowych. Z uwagi na szeroki katalog możliwych rodzajów zagospodarowania w większości stref potencjalne oddziaływanie na środowisko będzie podobne. Bardziej szczegółowej oceny oddziaływania na środowisko można dokonać na podstawie ustaleń przyszłych MPZP lub podczas przeprowadzania oceny oddziaływania na środowisko dla przedsięwzięć mogących zawsze znacząco lub potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko – np. inwestycji związanych z produkcją energii ze źródeł odnawialnych (OZE). Podobnie, bardziej szczegółowej oceny w zakresie oddziaływania skumulowanego również będzie można dokonać na podstawie przyszłych ustaleń MPZP oraz podczas przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko dla przedsięwzięć mogących zawsze znacząco lub potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko.

W stosunku do zaplanowanych w Planie ogólnym stref planistycznych przeanalizowano potencjalne oddziaływania na poszczególne elementy środowiska przyrodniczego oraz potencjalne oddziaływanie na zdrowie ludzi oraz na obiekty zabytkowe.

Zmiany w środowisku przyrodniczym powstają zarówno na etapie realizacji nowych inwestycji, ale także na etapie ich funkcjonowania. Jednak, gdy planowane inwestycje będą realizowane zgodnie z zasadą zrównoważonego rozwoju, poszanowaniem ład przestrzennego oraz środowiska naturalnego nie będą miały cech oddziaływania długotrwałego, a uciążliwość może być zauważalna jedynie na etapie ich realizacji.

Z wstępnie dokonanej analizy oceny wpływu ustaleń Planu ogólnego gminy Grodziczno, na obszary Natura 2000 i inne komponenty środowiska wynika, że mogą wystąpić pewne negatywne skutki dla środowiska. Jednak realizacja ustaleń Planu ogólnego nie powinna

spowodować znaczących oddziaływań, mających zasadniczo negatywne skutki dla środowiska przyrodniczego i obszarów Natura 2000 – warunkiem minimalizacji tych oddziaływań będzie przestrzeganie zasad ochrony wskazanych w Planie ogólnym oraz w obowiązujących MPZP a także w przepisach odrębnych.

Stan środowiska określono na podstawie materiałów uzyskanych od Instytucji zajmujących się ochroną środowiska oraz ochroną przyrody, opracowań specjalistycznych oraz naukowych, informacji zawartych w materiałach archiwalnych oraz powszechnie dostępnej literaturze specjalistycznej.

Zgodnie z ustawą o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym w celu oceny aktualności planu ogólnego i planów miejscowych wójt, burmistrz albo prezydent miasta dokonuje analizy zmian w zagospodarowaniu przestrzennym gminy, ocenia postępy w opracowywaniu planów miejscowych i opracowuje wieloletnie programy ich sporządzania, z uwzględnieniem decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu, oraz wniosków w sprawie sporządzenia lub zmiany planu miejscowego lub planu ogólnego.

Monitoring powinien być prowadzony w powiązaniu z innymi dokumentami strategicznymi gminy Grodziczno w zakresie:

- klimatu akustycznego – z częstotliwością i zgodnie z metodami stosowanymi w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska,
- jakości powietrza – z częstotliwością i zgodnie z metodami stosowanymi w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska oraz w ramach monitoringu prowadzonego przez inne organy administracji publicznej oraz podmioty gospodarcze,
- stanu czystości wód powierzchniowych i wód podziemnych, w tym ujmowanych w ujęciach wód – z częstotliwością i metodyką badań uzyskanych w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska oraz monitoringu prowadzonego przez inne organy administracji publicznej oraz podmioty gospodarcze z uwzględnieniem elementów biologicznych, fizykochemicznych i chemicznych, w tym substancji priorytetowych.

Dla oceny skutków realizacji Planu ogólnego gminy Grodziczno proponuje się dokonać oceny zmian stanu środowiska raz w roku, z uwzględnieniem danych z Państwowego Monitoringu Ochrony Środowiska oraz danych uzyskanych od podmiotów prywatnych.